לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ד' בחשון תשמ"ח, 27 באוקטובר 1987 / שנת מ"ח מס' 13479 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

עב"ם הקפיץ חיילים לכוננות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

כוחות צה"ל בגזרת גבול הלבנון „הוקפצו" לכוננות במוצ"ש והכל, כך הסתבר בסוף, בגלל כוכב אחד קטן. חיילים שהיו במשמרת באחד המוצבים הבחינו בשעת לילה בעצם שמימי, המואר בצבעי אדום ירוק ולבן. החיילים דיווחו על העב"מ ברשתות הקשר והקריאה הקפיצה צוותי כוננות שערכו מעקב אחר הכוכב המוזר, שנראה מצפון למטולה מעל שטח לבנון. רשתות הקשר בגזרה הוצפו בדיווחים על העב"מ, ואף נשקלה האפשרות להפעיל נגדו מגזי תאורה. מפקד הגזרה נשמע אומר בקשר: „זהו ככל הנראה כוכב מוזר, או חללית". השיבו לו החיילים: „אי. טי. חוזר הביתה". וכך במשך שעה ארוכה, עקבו כוחותינו בצפון אחר מה שהיה בסך הכל כוכב רגיל אשר בגלל שבירת קרני האור הפיץ צבעי אדום, לבן וירוק. לבסוף פסק המפקד ר, „לא מרובר בעב"מ", וכל כוחותינו שבו בשלום לבסיס.

השגריר פיקרינג: ייתכן קיצוץ בסיוע לישראל

„יום שחור" נוסף בוול־סטריט

מדד דאו־ג'ונס ירד אתמול ב־156 נקודות והגיע לרמה הנמוכה ביותר מאז יום „שני השחור" לפני שבוע — 1793 נקודות ● נפילות בבורסות בעולם — התמוטטות בהונג־קונג: נפילה של 33% ● הדולר הוסיף להידרדר ● השגריר פיקרינג אמר אמש בחיפה כי טרם הוחלט על הקיצוץ לישראל, אולם הדבר בהחלט אפשרי וכבר היה לכך תקדים בעבר כשישראל החזירה 52 מיליון דולר

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר", כתבנו הכלכלי בירושלים וסוכנויות הידיעות

ניו־יורק. — ירידה תלולה במחירי המניות היתה אתמול בבורסת וול־סטריט ומדד דאו־ג'ונס ירד לרמתו הנמוכה ביותר למן „יום שני השחור", ב־19 באוקטובר: ירידה של 156.83 נקודות ל־1,793.93 נקודות.

שגריר ארה"ב בישראל תומאס פיקרינג אמר אתמול שהבעיות הכלכליות בארה"ב יכולות לגרום לקיצוץ בסיוע שהאמריקנים מגישים לישראל. אתמול במהלך ביקור בחיפה אמר פיקרינג כי עדיין לא ידוע אם יהיו קיצוצים בסיוע החוץ, מה יהיה היקף שלהם ואיך הם יתבצעו. פיקרינג הדגיש שהקיצוצים הם אפשריים, בגלל הצורך לקצץ בתקציב ארה"ב.

השגריר האמריקני אמר אמש כי עד כה לא נמסרה כל הודעה רישמית לממשלת ישראל על קיצוץ אפשרי בסיוע החוץ האמריקני, וכי לא קיבל כל הוראות להעלות את הנושא, אולם בהחלט אפשרי שהנושא יועלה לנוכח בעיות התקציב של ארה"ב. „בשנה שעברה עד כמה שאני זוכר ביקשנו מממשלת ישראל להחזיר לנו חלק מהסיוע, ואכן הממשלה הועילה להחזיר 52 מיליון דולר. אולם עתה עדיין מוקדם לומר מה יקרה בעתיד".

במסחר עירני, שכמהלכו החליפו ידיים יותר מ־306 מיליון ניירות־ערך, לא הצליח דבר לבלום את הירידה התישה: לא הזרמת כספים חדשים מן הבנק המרכזי האמריקני למערך הפיננסי ולא פתיחת המו"מ בוושינגטון בין הנשיא רייגן לבין

(המשך בעמוד 2)

מחיר דמים ראשון למפולת בוול־סטריט

לקוח הרג סוכן בורסה והתאבד

מיאמי פלורידה — הטרגדיה במשרד הברוקרים „מריל לינץ'" – עוגדות המשרד לאחר אירוע הרצח וההתאבדות. (צילום: איפי.)

מיאמי. — המשבר הפוקד את בורסת וול־סטריט גבה אתמול מחיר־דמים ראשון: לקוח של סוכן־בורסה במיאמי נכנס למשרדו של הסוכן, שלף אקדח מתיקו וירה למוות במנהל המשרד, פצע אנושות את אחר העובדים והרג עצמו בירייה שלישית.

עדי־ראייה מסרו, כי הרוצח היה לקוח של סוכן הבורסה מריל לינץ', ומפקד המשטרה המקומית אמר, כי סביר להניח שהאיש עשה את מעשהו בגלל הפסדים שהיו לו בהידרדרות מחירי המניות בוול־סטריט.

רייגן פתח בשיחות עם ראשי הקונגרס על צמצום הגרעון

דנים ב„עיסקת חבילה כלכלית" — כולל האפשרות של העלאת מיסים ● יועץ הנשיא: יהיה צמצום בצריכה, אך לא שפל ● שר האוצר בייקר: ניתן למנוע מיתון

וושינגטון. — מנהיגים דמוקרטיים ורפובליקניים בקונגרס יצאו אתמול מדיון מוקדם על התקציב עם הנשיא רייגן, באומרם, כי שני הצדדים נחושים בדעתם לצמצם השנה את הגרעון התקציבי ב־23 מיליארד דולר לפחות. „כולנו מסכימים שעלינו לעבוד במהירות וקשה שלא להביט לאחור", אמר מנהיג הסיעה הדמוקרטית בסנאט, רוברט בירד.

בירד ואחרים הדגישו כי הם שואפים להרחיק־לכת מעבר לפתרון מאולתר ושטחי, בטיפול בגרעון, שהיה לדעת רבים, אחד הגורמים העיקריים לאי־היציבות בשווקים.

עיסקת חבילה כלכלית

המו"מ הממשי על פרטי עיסקת־החבילה לצמצום הגרעון יחל היום בקונגרס, ייצגו את הממשל שר האוצר ג'יימס בייקר, ראש המטה של הבית הלבן הווארד בייקר ומנהל התקציבים ג'יימס מילר.

המרכיבים של עיסקת־חבילה להקטנת הגרעון, כולל האפשרות של

(המשך בעמוד 4)

לראשונה מאז השביתה: מו"מ ברשות השידור

העיתונאים: התקדמות חיובית ● הרשות: שיחות באווירה פתוחה ● מחלוקת בנושא השכר

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

המשא־ומתן בין הנהלת רשות־השידור לבין האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל ונציגי ועד עיתונות הסקת ברשות־השידור חודש אתמול אחרי־הצהריים, שעה שנציגי העיתונאים נפגשו לשיחה עם

(המשך בעמוד 2)

רבין: לא נוותר על דולר מכספי הסיוע ● עמוד 2

פרס מזועזע מדעותיהם של בני הנוער ● עמוד 3

ישראל מרחיבה הביצורים ברצועת הבטחון ● עמוד 19

נמצאה גופתו של החייל ירחמיאל שפיגלר ● עמוד 19

מוסף מיוחד – הדף הירוק: אוהל מול המשכן

סקר מעורר חרדה

אתמול פורסמו תוצאות סקר על עמדותיו של הנוער בישראל, סקר שבוצע ע"י מכון „דחף". אין כל אפשרות לטעות במימצאים. הם מייצגים את אורח המחשבה של הנוער שנולד אחרי מלחמת ששת הימים, ואשר הבוגרים שבו היו בני 13 כאשר פרצה מלחמת לבנון. תפיסת העולם של הנוער הזה עוצבה במדינה השולטת על מיליון בני־אדם חסרי זכויות, ואשר המלחמה היא להם האמצעי היחיד להתמודדות איתם.

חמישים ושמונה אחוזים מבני הנוער סבורים שלערביי ישראל יש זכויות רבות מדי, וצריך לקצץ בהם. עד מלחמת ששת־הימים ניתן היה לדבר על ערביי ישראל כמיעוט לאומי לגיטימי. עבור הנער שגדל בישראל הגדולה אין עוד כלים להבחנה בין ערבי לערבי. אם לא ניתן להעניק לערבים בשטחים זכויות דמוקרטיות, מיתרגם הדבר בתודעת הנער הישראלי, בן זמננו, לקביעה דומה ביחס לערביי ישראל. אם כל פלסטינאי הוא אויב בכוח, שאפשר לדבר אתו רק באמצעות הכוח הצבאי, אין עוד הבדלה בין הפלסטינאי מחברון והפלסטינאי מנצרת ומסכנין. סקר העמדות הזה מוכיח, אם כן למי שעדיין זקוק להוכחה, שמלחמת ששת הימים ומצב הכיבוש שבא בעקבותיה גרמו בדיעבד להפרת האיזון ביחסי יהודים וערבים בישראל כאשר, וכל עוד יימשך המצב הזה לא יתכן איזון בעתיד.

עמדות נוער הן, בדרך־כלל, קיצוניות וחדות יותר, לכל־כיוון. הדבר מתבטא גם בהצבעה המועטה, בסקר הנוער, למפלגות הגדולות. הנער ההופך לאזרח בוגר ממתן, בדרך־כלל את עמדותיו. אין להסיק מן הסקר שבעוד עשר שנים יקוצצו בחוק זכויות ערביי ישראל. אך העמדות שמבטא הנוער מחלחלות לרבדים עמוקים יותר. העתיד, המצטייר מן הסקר, הוא עתיד מעורר דאגה מבחינה זו, שקם בארץ דור שאינו מאמין באפשרות חיים משותפים לשהם עם הערבים. הדור הזה לא יתמוך מנהיג בלשהו, מאיזה צד שלא יהיה, בקשת הפוליטית, למצוא פתרון לסיכסוך (והיא ישנה קרקע נוחה לכל הטיפות מסוגו של העוינים השוביניסטים, ולכל התרפה של שלטונית בשטחים. גם כאן כמו באיסטטיים אחרים של העיצוב, הוצאה לעומק בן העיתונים ליצירה הישראלית באוהל לבשומה, ואולי היא עצמה יהודי יהודית ...

פעילות ערה ב„אוהל המחאה" ● פרס, נחמקין, צור וניסים סיכמו:

ועדת מנכ"לים תחל היום בדיון על יישום ההסדר הכספי עם ההתיישבות

ח"כי מפ"ם באוהל המחאה: יש לתבוע מהממשלה ללא רגשי אשמה את החזרת כספי הנשק ●

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בפגישה בין השרים פרס, נחמקין, וצור, עם שר־האוצר משה ניסים הוחלט אמש, כי הערב (יום ג'), תתכנס ועדת שלושה מנכ"לים, מנכ"ל

(המשך בעמוד 4)

מוסר ושמטוב באוהל המחאה (צילום: דר לנדאו)

אוהל ההתישבות בירושלים

חברי הקיבוץ והמוסדות החינוכיים

מוזמנים

ל„אוהל מאבק ההתיישבות"

במשך כל שעות היום והלילה

זמרים, זמרות, נגנים ולהקות קיבוציות המעוניינים להשתתף ב„לילות האוהל הסוערים" מתבקשים לתאם זאת בטלפונים:

03—210504 (מפ"ם)

02—662613 (באוהל) לבקש את יורי או חמי.

בואו בואו!!!

את מכוש, טוריה וקלשון — החלכנו בסערה

המחלקה הרעיונית פוליטית בקבה"א

תפסו כותרת / נבון, יעקבי

שוברי שביתה

מפלגת העבודה ממשיכה בדרכה הסוציאליסטית המסורתית. ראשי העבודה ממשיכים ללמד את תרות הליברלים, את שרון ורפול, את העם, כיצד שוברים שביתה ביד בוטה, ביד צינית. אתמול נתנו נשיא המדינה החמישי יצחק

נבון ושר־הכלכלה והתקשורת גד יעקבי, שני אנשים המחשיבים את עצמם לאינטלקטואלים ולאנשים נאורים, את הפקודה, את ההוראה, לשבור את שביתת העובדים העיתונאיים ברשות השידור. פה־אחד, בלי להניד כל עפעף, בלי חיבוטים, בלי פקפוקים מוסריים, החליטו אתמול השניים כי שידורי הערוץ השני יועברו בערוצי שידור של הערוץ הראשון השובת. דרך אגב, החלטה, שאיננה עומדת במבחן החוק. מטרתם של נבון־יעקבי ברורה. להוציא את הרוח ממפרשיהם של יורם רונן, יעקב אחימאיר, עודד בן־עמי וחיים זיסוביץ'. להוכיח לעובדים העיתונאיים בטלוויזיה וברדיו, כי ניתן להסתדר גם בלעדיהם. במקום הסרטים של הערוץ הראשון, נראה לכם סרטים של הערוץ השני. מפעם לפעם, כמובן, עם תמונה של גד יעקבי. ראה מקרה אידה נודל.

נקל לתאר את תגובת הציבור הנאור במדינה, לו דוד לוי ורוני מילוא היו מחליטים לשבור שביתה, במיוחד של התקשורת. לא קשה גם לתאר כיצד היו מגיבים או שמעון פרס, גד יעקבי, יצחק נבון, נחמן רז (יו"ר ועדת החינוך של הכנסת) חיים רמון, וחבריהם. לפני זמן קצר ניסה ראש עיריית תל־אביב שלמה להט לשבור שביתה של עובדי הזבל במטרופולין הגדולה, באמצעות קבלנים פרטיים. עובדי הזבל, באמצעות פעולת אגרופים, ידעו להגן על מקום עבודתם. התוצאה? צ'יץ' נכנע לדרישותיהם הצודקות.

מפלגת העבודה, איזה שמז, מנסה לשבור את השביתה ברשות השידור. השאלה היא אם העיתונאים שם, מסוגלים לצאת מעורם כדי להגן על זכויותיהם.

מוטי בסוק

אזמל/פורנוגרפיה

סודה של צ'יצ'ולינה

הפורנוגרפיה לא זכתה מעולם באהדת הציבור, ובצדק. היא לא זכתה באהדה כיוון שהיא מריום הרסני. היא עוסקת במין, על־ידי כך שהיא הורסת את טעמו. פורנוגרפיה היא מין ללא ארוטיקה, ללא אסתטיקה וללא דיאלוג בין בני הזוג. צריכת הפורנוגרפיה היא על כן סוג נמוך ומאכזב של

צ'יצ'ולינה בסינרמה – מהלך מהפכני

סיפוק צרכים, והבל לבזבז עליה מלה טובה.

מתי היא שווה מלה טובה?

כאשר היא חורגת מהמעגל שלה, ומפתחת רובד חדש וחשוב כלשהו.

קבוצת הרישומים של פיקאסו ואנדרה מאסון, או של ציירי יפאן, למשל, מעניקים למה שניתן לקרוא פורנוגרפיה את האסתטיקה וההומור; ד.ה.לורנס, שהיו שראו בכתביו פורנוגרפיה, העניק לתיאוריו הנועזים משמעות סימבולית של מאבק בין הטבע והתרבות. מה עושה צ'יצ'ולינה?

צ'יצ'ולינה עשתה — אולי שלא מדעת — מהלך מהפכני קלאסי. היא העניקה הקשר חדש לפורנוגרפיה, והוא ההקשר הפוליטי והתרבותי.

ברגע בו הוציאה את הפורנוגרפיה אל הרחוב, שדה התעופה ואכסדרת הפרלמנט, הפכה אותו מפעילות צרכנית נחותה לסוג של אמנות סביבתית, כאשר לכל אקט של חשיפה מתוספות משמעויות והקשרים לרוב: פורנוגרופיה ופוליטיקה, פורנוגרפיה ומוסכמות חברתיות, פורנוגרפיה ודת, פורנוגרפיה וסביבה. וכך הופכת עשיית צרכים בפומבי לחגיגה עולמית. כל הכבוד, צ'יצ'ולינה!

דוביק רוזנטל

בשטח/אנג'ל, אביטן ושמש

אבטחה ללא תקדים

אולם 801 בבית המשפט המחוזי בת"א, אולמה של נשיאת בית המשפט, חנה אבנור, ידע כבר דרמות וטרגדיות רבות. אתמול הובאו לאולם זה שלושה חשודים נוספים ברצח בכוונה תחילה. שלושת החשודים — שמעיה אנג'ל, הרצל אביטן ויעקב שמש — עלו מספר פעמים בעבר לכותרות העיתונים ועל דוכן הנאשמים. אמצעי האבטחה, כך נראה, ננקטו בהתאם.

מכוניות משטרה רבות הקיפו את בניין בית המשפט. בכל פינה פורון מחסומי משטרה. על הגגות התמקמו צלפים וככניסה לבית המשפט נערכו חיפושי גוף לחשודים.

באולם עצמו נראו יותר אנשי משטרה ומג"ב מאשר סתם אורחים.

אמו של הנרצח, חיים שושן: איזה בושה

בקלות ניתן היה לאתר את היחידה המרכזית של מחוז ת"א. השורות הראשונות באולם נשמרו לאנשי המשטרה ולאחר מכן למעט הקהל שנמצא בקפידה והצליח להיכנס, ביניהם הוריו של חיים שושן המנוח.

הרצל אביטן מתחיל לדבר ולהפריע. השופטת חנה אבנור מורה להוציאו מהאולם. לפתע מתרוממים כעשרה אנשי אבטחה. צריך לשמור על כל הפתחים ולסכל כל אפשרות. מספר דקות לאחר מכן יבקש הסניגור, משה מרון להחזיר את אביטן. אחרי כן באה ההצהרה: שמעיה אנג'ל דקר את חיים שושן לאחר קינטור מצידה אביטן ושמש לא שותפים במעשה.

התובעת, עו"ד יהודית אמסטרדם, ממשיכה ברגיל ומעלה על דוכן העדים את מי שהיה קצין הביטחון בכלא, יצחק מויאל. צעיר רצנום. כשגמר את עדותו לחץ את ידי שמעיה אנג'ל והרצל אביטן. הוריו של חיים שושן התפרצו: „זה יכול היה לשמור על הביטחון של הבן שלנו. איזה בושה, לחץ להם את היד. לקחו לנו בגלל כל לובשי המדים האלה את הילד".

זהבה מוס

מדף / סיפורת־תרגום

שנה א' פסיכולוגיה

גייל שיהי, „הישרדות — סיפור הצלתה של ילדה קמבודית" (מאנגלית: דפנה לוי, עטיפה: רותי חנין, הוצאת זמורה, ביתן 354 עמודים.

מאז ומתמיד הייתי חשדנית כלפי אנשים הנוהגים לתעד את מעשיהם הטובים. לכן התחלתי לקרוא בספר הזה חדורת עוינות. אחר כך נוכחתי בחרדה שצדקתי. גייל שיהי (מחברת רבי המכר „מעברים" ו„מפלסי דרכים") מספרת איך שלפה ממחנה פליטים ילדה קמבודית מורעבת ועמוסת טראומות (אבל יפה וחכמה כמו באגדות), והבריגה אותה אל תוך החלום האמריקני.

לו היו נותנים לתלמידי פסיכולוגיה שנה א' לחבר טקסט משטני שיהיו בו עיקרי הגישה ההומאניסטית, הם היו כותבים את „הישרדות". הספר עמוס לעייפה בערכים כמו „הגשמה עצמית", „אהבה וחיזוקים חיוביים מן הסביבה", „אמונה ביכולת של עצמך" ועוד כהנה וכהנה. נורא אמריקני. נורא. אבל קודם לכל, זהו שיר הלל של המחברת על עצמה. על רגישותה, על עין רואה. שיהי חשבה שאם תפגין פסבדו־מודעות עצמית, ותורה בכנות תמנוית שלפעמים הרגישה כמו חסודה שהצילה יתומה אומללה — תימלט ממניפסט ההלל העצמי הזה. אבל היא לא מצליחה.

גם דמותה של מום, הילדה הקמבודית, — על אף שעובדתית היא אמיתית — מצטיירת לא אמינה עד מסונרקה. „התחלתי לחכין שלא פחדתי מרוח", היא אומרת, כמו מלאך קטן, לאמה המאמצת, אחרי דרך של ייסורי קליטה. „האמת היא שפחדתי שלא יהיה לי אף אחד קרוב אלי, מישהו להיצמד אליו ולדעת שהוא תמיד קיים".

בספר יש מונולוגים של מום, השתפכויות חשפניות של שיהי, פרקים מייגעים על ההיסטוריה והסוציולוגיה של קמבודיה, ופרקים מייגעים עוד יותר עם מחקרים על הילדים שרדו. ספר אמריקני מעצבן.

שלי יחימוביץ'

רגע בעיר / משפחות

דובון לעזאזל

הצעקות עמדו בסתירה גמורה לפניה השלוות של הילדה. המבוגרים השקיעו בזה את כל הארס שיכלו לגייס, את כל המישקעים העכורים, את כל התיסכולים.

— „ושלא תעיז להביא לי אותה מאוחר, אתה שומע, יא חתיכת מאניאק, שלא תעיז!!"

— „טוב, טוב, תסתמי כבר, דפוקה בשכל. כל הרחוב שמע אותך".

„שישמעו שכולם ישמעו" התכופפה ממרפסת הקומה השלישית, אדומת פנים בחלוק פרחוני, צורחת במלוא גרונה ואש בעיניים: „... ושהפרחה שלך לא תסלסל לה את השיער! אני נשבעת לך, עוד פעם תחזיר את הילדה מסולסלת — אני עושה לה קרחת!"

הקטנה, כמי שכל זה לא נוגע לה, עמדה שם בשקט. דובון פרווה תכול בין כפותיה השמנמנות, לא־נוקטת עמדה. מחכה לאבא.

במכונית ישבה נערה שתרחורת כבת 25, תוכקת תינוק ישן. ראשים סקרניים החלו להציץ מחלונות והגבר נראה נבוך. איש יפה במכנסי ספורט וסנדלים, רגליים שריריות וקצת שיבה בצדעיים, אחז בילדה והוביל אותה לעבר המכונית. הנערה עם התינוק התחייכה לקראתה והקטנה רצה ונצמדה אליה בחיבוק, שומטת את הדובון מידיה.

המכונית יצאה לדרכה בחריקת הילוכים. בו ברגע נשמעת שעטת קפקפים במדרגות והאשה בחלוק הפרחוני פרצה מן הבית בריצה, תופסת בחמת זעם בדובון התכול, צועקת ומטיחה את ראשו חזור והטח באספלט השחור: „שתלך לאלף עזאזלים ולא תחזור, תגלירעו"

הראשים בחלונות נעלמו. מכונית דוהרת הניסה את האשה בחזרה הביתה. הנהג הדורסן אפילו לא העיף מבט. על הכביש נותרה עיסת פרווה תכולה מעוכה. דובון לעזאזל.

מרים פרנקל

עיצוב „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

רבין: לא נוותר על דולר אחד מכספי הסיוע האמריקני לישראל

מכחיש כאילו הסכימה ישראל לוותר על 80 מיליון דולר ואומר כי יש סיכוי שההקצבה אף תגדל ● פרס: מקווה שלא ניפגע מהמשבר

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר" ומאת כתב עתי"ם

„ישראל לא עומדת לוותר על סיוע אמריקני בסך 80 מליון דולר," אמר אתמול אחה"צ שר הבטחון יצחק רבין במעלות, שם קיבל אזרחות כבוד והשתתף ביום החייל. „לפרסום הזה אין ידיים ורגליים. זה היה פירסום מטעה ופוגע במדינת ישראל מבחינה בטחונית וכלכלית, ומן הראוי היה לבדוק את הדברים לפני הפרסום", אמר רבין, שהתייחס לידיעה ב„מעריב" אתמול.

שר הבטחון הדגיש כי עפ"י סכום שהתקבל ביום ראשון בממשלה, כל גורמיה יעשו הכל כדי שארה"ב תמשיך במלוא הסיוע הצבאי והאזרחי לישראל. רבין הדגיש שבעקבות ההחלטה על ביטול פרוייקט „הלביא" קבלה ישראל התחייבות כתובה של המימשל האמריקני שבשנת התקציב הנוכחית, ובזאת שלאחריה, יישמר גובה הסיוע כפי שהיה עד כה. יתרה מזאת, אמר שר־הבטחון, ההמרות יגדלו מ־300 מליון דולר לשנה ל־400 מיליון דולר ויימשכו קניות הגומלין הישירות של 150 מליון דולר השנה ובשנה הבאה בישראל, אמר שר הבטחון.

רבין הרגיש כי בישיבת הממשלה ביום ראשון, סוכם עפ"י הצעת שר הבטחון, כי ישראל תעמוד על קבלת מלוא הסיוע במיוחד נוכח התחייבות המימשל בכתב בנושא זה לשר־האוצר ולשר הביטחון, לאחר ביטול פרוייקט „הלביא". עוד הוסיף דובר משרד הביטחון כי לא היתה פניה מצד מימשל ארה"ב לביטול הסיוע לישראל.

פרס: מקווה שלא ניפגע

מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס, הביע תקווה, כי הסיוע האמריקני לישראל, לא ייפגע, למרות האירועים בבורסה האמריקנית. „רק בסוף השבוע הזה נדע אם בוול־סטריט ישנה מפולת. גם האמריקנים עצמם אינם יודעים את מלוא המשמעות של האירועים בוול־סטריט". אמר שמעון פרס בטקס פתיחת שנת הלימודים במיכללת הדסה בירושלים אתמול.

פרס אמר, כי בריעבד, „ביטול פרוייקט הלביא, על רקע אירועי ה„וול סטריט", היה נכון. „אחרי ביטול פרוייקט הלביא, קיבלנו הבטחה בכתב מהממשל, לפיו הסיוע לישראל לא ייפגע בשנה הבאה ובעוד שנתיים, אך יחד עם זאת, כל הבטחה כזאת טעונה אישור הקונגרס. בקונגרס, יש לנו ידידי ישראל ואני מקווה שלא תתעורר בעיה עם אישור הסיוע", אמר מ"מ ראש הממשלה.

„יום שחור" נוסף

(סוף מעמוד ראשון)

ראשי הקונגרס, על האמצעים להקטין את הגרעון התקציבי. ירידת השערים היתה כמעט כללית: על כל מנייה ששערה עלה, ירדו שעריהן של 16 אחרות.

נפילות לדולר בעולם

שערי המניות ברוב הבורסות ברחבי תבל התדרדרו אתמול שוב, ובמקביל נחלש הדולר ואילץ בנקים מרכזיים להתערב במהירות, כדי למנוע נפילה נוספת של שער המטבע האמריקני.

משקיעים עצבניים ביקשו להבטיח את כספם ברכישת זהב, וכתוצאה מכך, עלה מחיר הזהב ב־4 דולר האונקיה בתוך שעה והגיע ל־479 דולר האונקיה.

„בנק אוף אינגלנד" וה„בונדסבנק" המערב־גרמני רכשו דולרים כאשר השער ירד אל מתחת ל־1.77 מארק והגיע לשפל של 1.7655. הדולר נסגר בלונדון ב־1.7760 מארק לעומת 1.7885 ביום ו', וב־142.25 ין לעומת 142.45 ביום ו'.

הונג־קונג: ירידה של 33%

משוקי ניירות הערך נמסר על ירידות שערים תלולות נוספות באסיה. השערים בלונדון ירדו שוב ונמסר על המתחה ניכרת של ערך המניות האמריקניות שנסחרו בבריטניה.

„המכירה הכללית נמשכת" — אמר ברוקר בפראנקפורט.

הירידה הנוספת של שערי המניות אתמול החלה, כאשר נמסר על מכירות מבוהלות בהונג־קונג, שגרמו לאובדן שליש ממחירי המניות ביום אחד.

סין רכשה מניות בחברות שעימן היא מקיימת קשרים הדוקים, תוך מאמץ לחזק את ערכן. הצעד הסיני סייע, אך לא היה בו כדי להבטיח יציבות לשוק כולו.

לונדון: ירידה של 8.6%

המניות בסידני ירדו ב־6.7 אחוזים. בטוקיו, הבורסה הגדולה בעולם, נרשמה ירידת שערים של 4.7 אחוזים. בלונדון הסתכמה הירידה ב־6.2 אחוזים ובפראנקפורט ב־5.8 אחוזים. המדד של בורסת פאריס ירד ב־7.67 אחוזים, המדד של בורסת אמסטרדם ב־4.3 אחוזים, בבריסל ב־3.5 אחוזים ובמילאנו ב־3.5 אחוזים. בציריך היתה ירידה של 7 אחוזים.

ירידות מתונות בת"א

אייל שגב, כתבנו הכלכלי בתל־אביב, מוסר, כי בשוק המניות בתל־אביב נמשכו גם אתמול ירידות שערים ברוב המניות, אם כי בשיעורים מתונים מאלה של יום א'.

עם זאת, נשמרה הרמה של שווי השוק, בעיקר הודות לביקוש למניות הבנקים.

ציבור המשקיעים הביע אתמול את אכזבתו משוק המניות, כאשר רכש שתי הנפקות של איגרות־חוב צמודות־מדד של בנק־ישראל בסכום כולל של 75 מיליון שקל. הביקוש לאיגרות אלה היה גדול פי שלוש מן הכמות המונפקת.

הסוחרים פסימיים

סוחרי הבורסה היו אמש פסימיים לגבי סיכויי ההתאוששות של השוק היום, בעיקר נוכח הירידה בוול־סטריט.

גופת אשה נתגלתה במכונית

אסתר תם, נהגת „אגד" בת 30 מגבעת אולגה, נמצאה אתמול ללא רוח חיים בתוך מכוניתה ליד צומת כרקאי על־ידי סיור משטרתי.

מחקירה ראשונית עולה, כי האשה ירתה בעצמה באקדח שהחזיקה ברשיון. (עתי"ם)

לראשונה

(סוף מעמוד ראשון)

מנכ"ל רשות־השידור, אורי פורת, בפעם הראשונה מאז פריצת השביתה, לפני קרוב לשלושה שבועות.

אך אמש, סמוך למועד סגירת הגליון, נקלע המשא ומתן למבוי סתום, בשל חילוקי־דעות בנושא השכר.

יחד עם זאת, הסכימו הצדדים להמשיך במשא ומתן היום ולבדוק נוסחות שונות לחידוש השידורים.

נקודות הסכמה ומחלוקת

במהלך הפגישה נבדקו ואותרו נקודות הסכמה ומחלוקות בין הצדדים, ובכללן גם שני הנושאים האחרים העומדים ביסוד הסכסוך, והם העבודות הפרטיות של עובדי הרשות והפיטורים השירותיים.

במטה השביתה הגדירו אמש את חידוש המשא ומתן כהתקדמות חיובית לקראת סיום הסכסוך. בהנהלת רשות־השידור הגדירוהו כשיחות שהתנהלו באווירה פתוחה וידידותית.

התערבות נבון

המשא־ומתן התחדש לאחר שסגן ראש־הממשלה ושר־החינוך והתרבות, יצחק נבון, תבע אתמול ממנכ"ל הרשות לזמן את העיתונאים למשא־ומתן מיידי, במאמץ להגיע להסכם ולחדש את השידורים ברשות־השידור בהקדם.

נבון טען באוזני פורת, כי לא יתכן שלא יתקיימו שיחות גלויות ובלתי־אמצעיות בין נציגי הרשות לבין העיתונאים השובתים. פורת קיבל את עמדתו של נבון, ובהנהלת הרשות נוצר אתמול רושם, כי נוצרו התנאים המאפשרים קיום משא ומתן על בסיס תוכנית ששת הסעיפים שהעלה פורת לפני כשבוע.

ערוץ 2 לא יורחב

במקביל נועד אתמול נבון בלשכתו עם מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, ועם יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, והודיע, כי סיכם עם שר התקשורת, גד יעקובי, ששידורי הנסיון בערוץ השני לא יורחבו לעת עתה, לא בשעות־השידור ולא בסוג התוכניות המשודרות בו.

תוקם ועדה ציבורית

כתבנו יצחק שור מוסר: יועץ שר החינוך לענייני שידור, ישראל כהן הודיע, כי מיד עם סיום הסכסוך, יקים שר החינוך ועדה ציבורית בלתי־תלויה, לבדיקת הנעשה ברשות־השידור.

הרצוג ייצא לביקור ממלכתי ראשון בארה"ב

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

הממשלה אישרה אתמול את יציאת נשיא המדינה חיים הרצוג לביקור ממלכתי בחודש הבא בארה"ב, לפי הזמנת הנשיא רייגן.

בירושלים קיבלו אתמול בברכה את החלטת הסנט האמריקני, הדוחה את החלטת האו"ם מס' 3379, שזיהתה את הציונות כגזענות. החלטה זו התקבלה על־ידי הסנט ביום ו' פה אחד, ביוזמת הסנטור פטריק מויניהן, לקראת ביקור הנשיא הרצוג.

בהחלטת הסנט נאמר, כי החלטת האו"ם לא סייעה למאמצים ליישוב הסכסוך באזור, אינה מתיישבת עם אמנת האו"ם, אינה מהווה פירוש מהימן של הציונות ומסייעת להגברת סכסוכים דתיים וליבוי אנטישמיות. החלטת הסנט ממליצה בפני המימשל לתמוך במאמצים לביטול החלטת האו"ם.

במשרד החוץ הובעה אמש תקווה, כי החלטת הסנט תשמש דוגמה למדינות אחרות. הוזכר, כי החלטה דומה קיבל הפרלמנט של אוסטרליה לפני ביקורו של הרצוג שם. הרצוג יבקר בקונגרס וינאם בפני שתי בתיו.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרים 102-121, טל' 233161-5, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33134 רח' ... 17, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040

כנס ראשון של „מרד" — תנועה לשינויים בחינוך ביוזמת נוער מפ"ם

מאת כתב „על המשמר"

למעלה מ־300 תלמידי תיכון מבתי־ספר שונים בראשון־לציון וחברי מועצות התלמידים בעיר, הגיעו אתמול לאולם „צוותא" בראשון־לציון לכנס יסוד של „מרד" — ארגון לשינוי שיטת החינוך שהחל לפעול ביוזמת נוער מפ"ם. שעה ארוכה דנו התלמידים בינם לבין עצמם על מה שהגדירו כ„מערכת חינוך הגורמת לנו להיות ראש קטן ומלאה במסרים שוביניסטים ולאומניים".

אחר־כך עברו לדון בתוכניות לדמוקרטיזציה של בתי־הספר. הכנס היה הראשון בסידרת כנסים שיזום נוער מפ"ם במטרה לארגן תלמידי תיכון לפעול למען שינוי שיטת החינוך. בפני התלמידים דיברו גם אילן גילאון ורני פלד מהדור הצעיר של מפ"ם.

פת יתמודד על תפקיד יו"ר ההנהלה הציונית נגד לוינסקי

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

השר גדעון פת הודיע אתמול כי הוא מוכן להתמודד על תפקיד יו"ר הנהלת הסוכנות וההנהלה הציונית, נגד מועמד מפלגת העבודה עקיבא לוינסקי. השר פת אמר כי אם ייבחר, יתפטר מן הממשלה. בליכוד הביעו אתמול אופטימיות לגבי סיכוייו של גדעון פת להיבחר לתפקיד למרות ההסכם שנחתם בין מפלגת העבודה, מפ"ם, הרפורמים והקונסרבטיבים בארה"ב. לטענת גורמים בליכוד ישנם צירים אמריקניים המתנגדים להסכם ועשויים להצביע בעד גדעון פת. כתבתנו מציינת כי בינתיים טרם נבחרו הצירים מטעם המפלגה הליברלית לקונגרס הציוני וזאת מאחר שמוסדות המפלגה שצריכים לבחור אותם משותקים עדיין, בגלל הסכסוכים המשפטיים בתוך המפלגה.

שמיר ביקש משולץ לפעול למען יהודי סוריה

בישיבת הוועדה לתיאום פעולות הממשלה לסוכנות היהודית, שהתקיימה אתמול, בלשכת ראש הממשלה, גילה רה"מ כי ביקש בשיחות שהתקיימו עם מזכיר המדינה האמריקני, שולץ, שבמגעים שבין ארה"ב לסוריה ידרשו נציגי ארה"ב לאפשר ליהודים לצאת את גבולות סוריה.

רה"מ סיפר בפגישה כי בסוריה ישנה קהילה בת 6,000 נפש הנתונה גלי רדיפות. הגזירה החמורה ביותר החלה על יהודי סוריה היא האיסור לעזוב את גבולות המדינה. לצורך יציאה, גם לתקופה קצרה, יש צורך בפיקדון כספי והשארת בני משפחה. סוריה משתדלת היום לשפר את יחסיה עם המערב, אמר רה"מ, ואם כך הוא הדבר יש לדרוש ממנה שתאפשר ליהודים זכות יציאה כפי שניתנת לכל אזרח סורי.

תפנית במלחמת המפרץ? משחק כדורעף ידידותי בין איראן לעירק בכווית

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

בכוויית נערך אתמול משחק כדורעף ראשון מסוגו, מאז פרוץ מלחמת המפרץ, בין עירק לאיראן. הטלוויזיה הירדנית הציגה אתמול קטעים מן המשחק ועל פיהם ניתן היה להתרשם על אווירה ידידותית באולם המשחקים. בפתח המשחק הגישו העירקים לאיראנים ענפי זית ופרחים והאיראנים קיבלו את המתנה הסמלית בידידות, ולחצו את ידי השחקנים העיראקים. גם בתום המשחק החליפו השחקנים, לקול מחיאות הכפיים של קהל הצופים, לחיצות ידיים וכמה מהם גם התחבקו. המשחק התקיים במסגרת אליפות אסיה בכדורעף. העירקים ניצחו בתוצאה 3:1. האם זאת סנונית ראשונה המבשרת את סיום המלחמה?

מנהלי־הקבוצות, העיראקי והאיראני, לוחצות ידיים (צילום: איי.פי.)

סין ואיראן משתפות פעולה בתחום הגרעין

מאת ארנון יפת, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — סין ואיראן פתחו בשיתוף־פעולה גרעיני — מוסר השבועון הפאריסי „לה פואן".

משלחת של מומחי־אטום סיניים ביקרו בספטמבר באתר הכור הגרעיני ברדום איראן, שטהרן מבקשת להשלימו. ראש ועדת האנרגיה האטומית האיראנית, רזה ארמאלי, ביקר בסין.

לפי מקורות צרפתיים, משקיעה איראן מאמצים בהקמת שני כורים גרעיניים, בשאיפה לייצר פצצת אטום. האיראנים מדברים כבר על „הנשק הסודי שלנו". הם מתכוונים לנשק גרעיני.

חברות מערב־גרמניות וארגנטיניות משלימות עתה בניית שני כורים גרעיניים בבושהר. הגרמנים עוקפים אמבארגו אירופי על הספקת ציוד גרעיני לטהראן באמצעות חברות ארגנטיניות.

כור אטומי ניסיוני, בעוצמה של 4 מגוואט, פועל בטהראן עוד מימי השאה.

עם טובה, המשפחה וקיבוץ שמיר
אתכם באבל במות
משה רודקוב
קיבוץ עמיר

אנו מודיעים בצער על מות חברנו היקר
ויקטור אפשטיין (אפי) ז"ל
על מועד ההלוויה נא להתקשר לטלפון 06-598611
המשפחה
וקיבוץ מרחביה

פרס: הזדעזעתי לקרוא שרוב הנוער תומך בפגיעה בזכויות הערבים

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

„הזדעזעתי לקרוא שרוב הנוער הוא בעד פגיעה בזכויות הערבים", אמר אתמול מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, בטקס פתיחת שנת הלמודים במכללת „הדסה" בירושלים.

„אנו כיהודים צריכים לזכור את הפסוק „גר היית בארץ מצרים". אינני מבין איך אפשר להיות יהודים ללא ערכים יהודיים. יש צורך לא רק בחינוך טכנולוגי אלא גם בחינוך ערכי ויהודי", אמר.

כדברו על מפולת המניות בוול סטריט אמר פרס, כי עוד מוקדם לדעת את משמעותה, אך הדבר אינו צריך לפגוע בסיוע האמריקני לישראל.

„קבלנו הבטחה מהמימשל, עם ביטול פרוייקט הלביא, שהסיוע לישראל לא ייפגע", אמר. פרס ציין, שהסיוע נפגע בכל מקרה עקב האינפלציה בארה"ב, הוא הביע בטחון בכך שארה"ב לא תפגע בסיוע הצבאי לישראל.

פרס חזר ודיבר על נחיצות הוועידה הבינ"לאומית, שהיא התנאי של ירדן להכנס למו"מ ישיר עם ישראל. הוא צייר את המצב הדמוגרפי הצפוי, שאינו לטובת היהודי בישראל — מתוך כל 100 תינוקות שנולדים בין הים התיכון והירדן, 51 הם ערבים — פרס הצהיר, כי מסיבה זו הוא בעד מו"מ עם פתיחה בינ"לאומית ונגד „שב ואל תעשה". פרס אמר, כי תפקידו הוא להמשיך לקדם את השלום ולהזהיר מפני הבעיה הדמוגרפית.

סלפאק: אל תלכו שולל, מתירים ל„מפורסמים" לצאת לסחיטת ויתורים

מאת י. גלילי, כתב „על המשמר"

„אני נרגש מאד, עדיין אינני מעכל את העובדה שהגעתי לישראל, מה שעבר עלי זה חלום" אמר בהתרגשות רבה אסיר ציון לשעבר, ולאדימיר סלפאק עם רעיתו מן המטוס הקטן ששכר בנו בווינה ובא עם המשפחה המונה יחד 6 נפשות.

ההתרגשות גברה כאשר החלו החיבוקים והנשיקות עם בני המשפחה, אחותו וניסתה של מריה סלפאק, הנרייטה וואדים אורלובסקי מבאר־שבע.

החיבוקים והנשיקות חזרו על עצמם בפגישתו הראשונה ליד כבש המטוס עם שר הקליטה יעקב צור, יו"ר ההסתדרות הציונית, אריה דולצין ויו"ר מחלקת הקליטה של הסוכנות חיים אהרון.

מן המטוס נכנסו למנוחה בחדר האח"מים של שדה התעופה, משם ניהל סלפאק שיחה טלפונית עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס בירושלים והודה לו על כל מה שעשה למענו ולמען יהודי בריה"מ.

במסיבת עתונאים שנערכה באולם הקליטה של הסוכנות בשדה התעופה הקבילו את פני המשפחה חברי כנסת, אסירי ציון לשעבר שהגם באו, פעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ, ארגוני נשים וקהל רב מכל השכבות והזרמים בישראל, בלטו בהעדרם אידה נודל ונתן שצ'רנסקי, עמיתיו למאבק.

במסיבת העתונאים בירכו אותו שר הקליטה יעקב צור שאמר בין השאר: „סוף סוף, אחרי 17 שנות מאבק אנו זוכים לראות את האישיות שכל כך הערצנו אותה. אני רוצה לקוות שאחריך יבואו עוד אלפים ורבבות יהודים ואתה תהיה אזרח ישראלי מן השורה כפי שחלמת".

כן בירכו אותו אריה דולצין וחיים אהרון, חיים צ'סלר, מזכ"ל המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ שהינחה את מסיבת העתונאים, ומסר בטקס מסורתי את התמונה של סלפאק שהיתה תלויה שנים רבות באולם בית המועצה בתל אביב.

אל תלכו שולל

נרגש מן המעמד אמר סלפאק בין השאר „לא סתם אומרים שהיהודים הם עם אופטימי, חיכינו לרגע זה אלפיים שנה, אבל לצערי לא כל ידידינו נמצאים כאן בינינו. כבר או התחלנו במאבק כדי לחזור למדינה שלנו. אני לא אצטט את אלה שאומרים שנלחמתי נכון, ולכן יצאתי משם ושאחרים נלחמים לא נכון לכן לא יצאו. כי בעצם כולנו נלחמנו ביחד גם כאן בישראל וגם שם".

בהמשך אמר עוד כי אסור לנו לשכוח את הלא־יהודים שתמכו ועזרו לנו לאורך כל הדרך. זיכרו כי בזכות המאבק של כולנו ביחד יצאו עד כה רבע מיליון יהודים מבריה"מ. המאבק עדיין לא הסתיים.

סלפאק הרגיש כי חשוב לו לומר שלא חל שום שינוי במדיניות הסובייטית ואל תלכו שולל, אם כמה מהמסורבים המפורסמים יצאו. זו רק מתנה אופיינית מהממשלה הסובייטית כדי להשיג ויתורים מן המערב. אנו צריכים לפתור את הבעיה הכללית ולא של פרטים.

סלפאק דיבר רוסית ודבריו תורגמו לעברית ע"י שמואל בן־צבי מפעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ. סלפאק הצטדק שהוא לא יכול לדבר בעברית כי הוא היה תלמיד גרוע ולכן לא הצליח ללמוד את השפה כפי שצריך.

כתבים זרים רבים וכלי תקשורת מכל העולם סיקרו את האירוע ושאלו אותו שאלות באנגלית והוא השיב באנגלית. על השאלה איך הוא מרגיש בישראל השיב: „לא מאמין שזה אני. כאילו אני עומד מהצד וצופה על המתרחש".

על השאלה מאין שאב כוח למאבק עיקש כזה במשך 17 שנה השיב: „אינני אדם בולט במיוחד, אני יהודי פשוט עם כוח פשוט. אני מאמין שרבים במצבי היו עושים אותו הדבר".

אני מחליט רק עבורי

על השאלה מהן תוכניותיו הקרובות השיב: „אני מת להתקלח". על שאלה אחרת מי ינהיג את היהודים בבריה"מ לאחר שכל המנהיגים יצאו לאחרונה השיב: „היהודים זה עם חכם ואף פעם לא חסרו יהודים שינהיגו". על השאלה בקשר לבניין האם הוא ינסה לשכנע אותם לחזור לישראל אמר: „הם חופשים ומבוגרים דיים כדי להחליט על רצונם. אני מחליט עבורי, ואני פה".

משדה התעופה יצאה המשפחה למלון לרום בירושלים שם תערך ביום ג' קבלת פנים והוא ומשפחתו ישהו במרכז הקליטה בבית מילמן.

בין חברי הכנסת בלטו גאולה כהן וח"כ הרב ולדמן.

במטוס בא סלפאק עם רעיתו מריה ובנם אלכסנדר ורעיתו אלונה עם שני ילדיהם. בנם סאניה סלפאק מארה"ב, שהגיע במיוחד לווינה, שכר את המטוס וליווה אותם לישראל. (עתי"ם)

ולאדימיר סלפאק ורעיתו בהגיעם לנתב"ג (תצלום: עוזי קרן)

● חמישה סוחרי סמים איראנים הוצאו להורג אתמול בבוקר במשרד כבל הראסאן — על כך מסר רדיו טהראן. החמישה שנמצאו אשמים בהחזקת כמות גדולה של סמים (סמי כתם, הוצאו להורג לאחר אישור שהתקבל ע"י המועצה המשפטית העליונה, נאמר בשידור. (עי"צ, עי"ר)

● תשעה מכשירי טלפון ציבורי הותקנו שלשום בכלא השרון (תל־מונד) לרשותם של 400 הכלואים בכלא.

ועדת העבודה שוקלת הכנת חוק להגנה מפני פיטורים שרירותיים

את ההצעה העלתה ח"כ גרוסמן בעקבות פיטורי 180 עובדי מפעל של קרסו שנסגר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

בעקבות סגירתו של מפעל שורון טקסטיל בפתח תקוה בידי בני משפחת קרסו הודיעה אתמול ועדת העבודה, כי היא שוקלת הכנת הצעת חוק שיגן על עובדים מפני פיטורין שרירותיים בשל סגירת מפעלים. המפעל החליט לפטר את 180 עובדיו.

את ההצעה העלתה חייקה גרוסמן (מפ"ם). לדבריה, מבקשים בעלי המפעל להרחיב את העסק שבבעלותם, סמוך למפעל הסגור, מה שעקרו יהיה לסלק כל מבוגרות וחלשות.

בקרוב תכריז הממשלה על מתן פרס ליבואן מצטיין במקום ליצואן מצטיין, אמרה חייקה גרוסמן בסרקזם. חקיקת חוק שיגן על העובדים תמנע סגירה שרירותית של מפעלים מצד תעשיינים, המבקשים לעשות רווחים קלים.

יו"ר אגף הטקסטיל בהתאחדות התעשיינים חיים קמינץ, הבטיח לבוא בדברים עם מנהלי המפעל כדי שייכנסו למו"מ עם ההסתדרות והעובדים למען הבטחת קליטתם. כן הבטיח לדאוג שתעשיינים יקלטו עובדים במקומות חלופיים.

קיבוץ מעברות (לינה משפחתית)
מעוניין באחות מוסמכת
למשרת קליטה
להתקשר מ־07.00 – 12.00 : 053-682525
מ־17.00 : 053-682626

ערוץ „יא ברעכן"

„בהחלטתם להעביר את שידורי הערוץ השני דרך המשדרים של הערוץ הראשון פתחו השרים יעקובי ונבון ערוץ חדש — ערוץ של שבירת מאבק לגיטימי של עובדים", אמר אילן גילאון, מזכיר צעירי מפ"ם, ב„טקס" חנוכת הערוץ השני במהלכו שברו צעירי מפ"ם מסך טלוויזיה מול משרדו של השר יעקובי — סמל לשבירת מאבקם של העיתונאים.

„אינני מבין, אמר גילאון, את הקשר בין מורשתם של אבות תנועת העבודה, שעל ברכיה חונכו שני השרים, לבין החלטתם האחרונה. החלטת מחפירה זו היא הוצאה לפועל של סיסמת ה„יא ברעכן" של ז'בוטינסקי והרויזיוניסטים".

צעירי מפ"ם הודיעו עוד כי יעמדו לימין העיתונאים בעיתונות המשודרת במאבקם והם קוראים לכל האיגודים המקצועיים לעשות כן.

בעזרת השם — המפד"ל אינה מתייאשת

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

סיעת המפד"ל הזהירה את הממשלה, כי תעלה לדיון בממשלה את דרישתה שמותר יהיה לקצינים, שומרי מסורת, להשתמש במכתביהם בפתיחה ב"ה (בעזרת השם). לדעת המפד"ל הגבלת השימוש בראשי תיבות אלה פוגעת בקצינים שומרי מסורת.

לדון על צ'יצ'ולינה בכנסת?... על מה, על היקף החזה?

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כ אוריאל לין (ליכוד) הסיר אתמול מסדר יומה של ועדת החוקה, חוק ומשפט, את הצעתו לדון בהופעותיה של צ'יצ'ולינה בישראל.

ח"כ לין השתכנע מדברי עמיתו מן המערך, יצחק ארצי: „במה נדון? בהיקף החזה שלה? האם נדון בכל חשפנית המופיעה באיזה מועדון לילה בתל־אביב? וכמה שונה צ'יצ'ולינה מחשפניות אחרות, בכך שהיא חברת פרלמנט?".

וייצמן: אני מכיר את הליכוד והם מעוניינים בטרנספר

השר עזר וייצמן אמר אתמול, טרם צאתו לחו"ל: „מתגובת אנשי הליכוד למסמך גלבוע, עולה ריח של פתרונות לא דמוקרטיים, כאשר הכיוון שלהם הוא הטרנספר. אני מכיר את הליכוד והם שם יילכו לביצוע הטרנספר, ועובדה שסגן שר הבטחון אמר זאת".

השר התייחס למסמך של תת אלוף (מיל') עמוס גלבוע, שביקש להקנות למיעוטים בישראל תחושה של השתייכות למדינה: „זה חיוני שהתחילו בארץ הזאת להתייחס באחרונה לכך שיש כאן 650 אלף ערבים אזרחי ישראל. יש להם בעיות משלהם וגם יש להם זיקה לעולם הערבי. אם אנו מדינה דמוקרטית ונורמלית, אנו צריכים להתייחס לנושא, לסגור את הפער, תוך העמדת תקציבים לכך והכנסתם של הערבים לחיים משותפים. יותר ממה שהם קיים היום, זה לא קל והדבר לא ייפתר על ידי מסמכו של תת אלוף גלבוע".

השר עזר וייצמן יצא אתמול במטוס „אל על" לפרנקפורט, בדרכו למינכן ולהמבורג למספר ימים, לדבריו, „כדי לפגוש ידידים". הוא ציין כי זו נסיעה פרטית, בחו"ל ואין לי מה למסור".

השר התייחס להלן לפרסום לגבי באותו חוטונים: „אם במפלגת העבודה יש האומרים שהמפלגה היתה לפני עזר וייצמן — זה נכון ואלה הן עובדות. אם יש צרות עין כלפי מצד כמה מהוותיקים במפלגה — אני יכול להבין זאת, אולם זו זכותם של אלה לחשוב כך. נזכיר רק למבוכתם ותיקים אלה, שאילמלא מפלגתי, „יחד" היו פניה של מפלגת העבודה אחרות לגמרי. אולם מצדם של הוותיקים הנכבדים ואלה זה טבעי, הם מזכירים לי שהם הוותיקים ממני במפלגה מידי עמם".

המשכים

ריגן פתח בשיחות

(סוף מעמוד ראשון)

העלאת מיסים, לא נדונו אתמול עם רייגן, אך מנהיג הרפובליקנים בבית־הנבחרים, מיצ'ל אמר, כי רייגן ניגש למו"מ ללא תנאים מוקדמים — רמז לכך, שהוא מוכן לשקול העלאת מיסים, אם כי הוא מתנגד לה מבחינה השקפתית.

בלי להאשים איש

בירד אמר, כי כל הצדדים הסכימו, שהמו"מ חייב להתנהל בצורה „לא מפלגתית עד כמה שאפשר," בלי לנסות להטיל את האשמה על צד כלשהו.

לא שפל כלכלי

בריל ספרינקל, יו"ר מועצת היועצים הכלכליים של הנשיא רייגן, אמר אתמול, כי יש להניח שהציבור יצמצם את צריכתו, בגלל ירידות השערים בבורסה. עם זאת, אין הוא חושש מפני שפל כלכלי. בראיון לרשת הטלוויזיה אנ.בי.סי., אמר ספרינקל, כי על ממשלת ארה"ב להמשיך לעודד את הצמיחה הכלכלית. לדעתו, ההתפתחויות האחרונות בבורסות עלולות להשפיע גם על השקעות־ההון.

כשנשאל, באיזו מידה ניתן להשוות את ירידת השערים בשבוע שעבר למה שהתרחש ב־1929, אמר ספרינקל, כי כיום לא ייעשו שלוש שגיאות גורליות, שנעשו ב־1929: העלאת חוק סחר פרוטקציוניסטי, צמצום מלאי הכסף העומד לרשות הציבור והעלאת מיסים בקנה־מידה גדול. „על שגיאות אלה לא נחזור הפעם — הטעים.

ניתן למנוע מיתון

שר־האוצר האמריקני, ג'יימס בייקר, אמר אתמול, כי ניתן למנוע מיתון באמצעות קיצוצים בתקציב הפדראלי ומדיניות מוניטארית נבונה.

בראיון לשבועון „טיים", אמר השר: „אנו מבצעים עתה מדיניות כלכלית ומוניטארית נבונה, בעיקר על־ידי קיצוצים נרחבים בתקציב ונקיטת מדיניות מוניטארית נוחה יותר. אולם, חשוב שהשלטונות המוניטאריים ברחבי העולם יכירו בעובדה, שהיתה ירידה ניכרת בערך הנכסים, ושיקול זה חייב להביא להרפייה מסויימת במדיניות המוניטארית."

בייקר אמר, כי ארה"ב ושותפותיה חייבות לפעול יחדיו ולתאם את המדיניות הכלכלית שלהן על־פי ההחלטות האחרונות שקיבלו שרי האוצר של שבע המדינות התעשייתיות הגדולות, בתחילת השנה.

ההכנסות גדלו, הצריכה ירדה

משרד המסחר האמריקני הודיע אתמול, כי ההכנסות של האמריקנים גדלו בספטמבר ב־25.4 מיליארד דולר, שהם 0.7 אחוזים, אך הוצאותיהם פחתו באותו חודש ב־16.1 מיליארד דולר, שהם 0.5 אחוזים.

בהודעה צויין, כי לאחר עליית ההכנסה של האמריקנים בספטמבר, מסתכמת ההכנסה האישית של הציבור בארה"ב ב־3,783.6 מיליארד דולר בשנה. (עי"ר, עי"צ)

ועדת מנכ"לים תחל

(סוף מעמוד ראשון)

החקלאות, מנכ"ל האוצר ומנכ"ל המחלקה להתיישבות, ותאתר את הנקודות שניתן ליישמן בהסדר הכספי עם ההתיישבות ואת נקודות המחלוקת. בסוף השבוע ייפגשו השרים עם ראשי הבנקים כדי לסכם את דרך יישום ההסדר הכספי עם ההתיישבות.

בפגישה שקיים סגן רה"מ ושר־החוץ שמעון פרס עם נציגי המתיישבים, באוהל המחאה מול הכנסת, הוא קרא להם לחזור הביתה. לדבריו ולדברי נחמקין מופעל לחץ התיישבות על הממשלה לטובת הבנקים, כיוון שלפי ההסדר הכספי היו הם אמורים לתת את הפתרון למשבר.

נחמקין: המשבר ייפתר

שר החקלאות אריק נחמקין אמר לאנשי ההתיישבות, כי לדאבוננו הדרך היחידה להדביר את האינפלציה היתה על־ידי פגיעה במערכת היצרנית, ולכן שומה על הממשלה לעזור להתיישבות להיחלץ מן המשבר. הבעיות אינן פוליטיות, אלא נוהליות, וזה ייפתר — מעריך נחמקין.

מזכיר תנועת המושבים גדליהו גל אמר אתמול למפגינים מול הכנסת, כי בהעדר הסדר צפויות התנגשויות אלימות וקיימת סכנה לשפיכות דמים. הוא קרא לממשלה למנות את ר"ד רביד, מי שעמד בראש הוועדה אשר גיבשה מתכון למצוקת המושבים, לעמוד בראש מועצה שתיישם את ההסדר שקבעה הממשלה עם ועדת הכספים.

ח"כים באוהל המחאה

נציגי מפ"ם חה"כ חייקה גרוסמן, מ. פלה, א. גרנות, וי. צבן, נפגשו עם חקלאים באוהל המחאה, והביעו הזדהות. חייקה גרוסמן האשימה את המערך כי בעת דיון על נושא ההתיישבות מצביעים ח"כי העבודה ברגליים. אלעזר גרנות הזהיר לבל ייהפך אהל המחאה לאוהל הדוד תום.

יאיר צבן קרא לחקלאים לתבוע, ללא כל רגשות אשמה, מהממשלה להחזיר להם את כספי הנשך. להרפתקנים שבהתיישבות מגיע עונש, אך לא פסק דין מוות. ההתיישבות יצאה למאבק מאוחר מדי ונאבקה מתוך מרי. מבחנה של העבודה יהיה בכך, שהיא תכריח לממשלה כי גלגלי המקיקה ייעצרו.

אם לא יימצא פתרון למצוקת ההתיישבות.

לפרוש מהקואליציה

בישיבת המערך עם מזכירויות התנועות נכח רק שר אחד — יעקב צור, איש התק"ם, א. כץ־עוז קרא לחבריו מההתיישבות להפסיק לשלוח תוצרת, ולפרוש מעבודת הכנסת והממשלה. מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר אמר שייכשלו הנסיונות לתקוע טריז בין פועלי העיר לכפר. יו"ר סיעת המערך רפי אדרי אמר שהדיון התקציבי מתקרב ואם הממשלה לא תכבד את החלטות ועדת הכספים בקשר להתיישבות, תדע גם סיעת המערך לא לכבד את החלטות הממשלה. אמרים שלום הציע לפרוש מייד מן הקואליציה. ז'אק אמיר הציע לשבת את עבודתה של ועדת הכספים.

רפי אדרי הודיע כי המערך יקים ועדה בת חמישה ח"כים כדי לעקוב מקרוב אחר התפתחות מאבקה של ההתיישבות במגמה להחליץ מן המצוקה, ולקיים החלטות הממשלה והכנסת כדבר פריסת חובות ומתן סיוע.

הליכוד — בלי הקיבוצים

הנהלת הליכוד נפגשה עם נציגי המתיישבים והחליטה לפעול למען וירוז ההסדר למושבים ו„לשיפור רווחיות היצוא". בהחלטה לא הוזכרו הקיבוצים. מרכז הליכוד בוועדת הכספים אריאל וינשטיין אמר בישיבתה של הנהלת הליכוד כי „אוהל המימסד החקלאי נוטף דמעות תנין", משום שאלה שהקימו את האוהל הם האחראים לכך שמשלם המיסים צריך להקצות מליארד דולר להצלת החקלאות. יו"ר סיעת הליכוד חיים קופמן תובע משר־האוצר להעביר מקדמה כספית למושבי הגולן ולשר העיימות כדי למנוע התמוטטותם.

צלבי קרס צוירו במועצת קריית־טבעון

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

צלבי קרס צוירו שלשום בלילה על דלתות משרדיהם של ראש מועצת קריית־טבעון ומזכיר המועצה.

ראשי הציבור הערבי: דו"ח ארנס פחדני ורצוף סתירות ושקרים

קראו שלא לאמץ הדו"ח המגלה „התארגנויות" שלא היו ולא נבראו ☐ ראש מועצת סכנין: זו הסתה פרועה נגד ערביי ישראל — ימי ויצמן היו תור הזהב שלנו

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

ראשי הציבור הערבי בישראל מתחו ביקורת קשה על דו"ח ארנס־גלבוע וכינו את מחבריו „פחדנים הטומנים את ראשם בחול ומעלילים עלילות שווא על אוכלוסיה לויאלית ונאמנה". הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות יגיב בימים הקרובים באופן רשמי על הדו"ח.

ראשי הציבור הערבי גורסים כי הדו"ח אינו משקף כלל וכלל את הלכי הרוח האמיתיים בקרב האוכלוסיה הערבית, ושהוא מתעלם מן המציאות, חוטא לאמת ו„משרת את חסידי הטרנספר למיניהם".

הדוברים הדגישו שערביי ישראל הוכיחו במשך 40 שנות קיום המדינה שהינם אזרחים נאמנים הנאבקים להשגת זכויותיהם בכבוד.

ראשי הציבור הערבי קראו לממשלה שלא לאמץ את הדו"ח, שהינו בגדר אמתלה להנצחת הקיפוח. „על הממשלה לראות בערבים אזרחים שווי זכויות ולא בני ערובה או נתינים זרים".

כן הזהירו ראשי הציבור הערבי ממגמת „הפרד ומשול" בין העדות הערביות, כפי שמנסה הדו"ח לעשות לדעתם.

ח"כ עבד אל־וואהב דראושה (מערך) שהגיב על דו"ח ארנס־גלבוע אמר שהדו"ח רצוף סתירות וסילופים.

לדברי דראושה יש גוזמה רבה בעניין הדעה המובעת בדו"ח כאילו קיימת התארגנות „עוינת" בקרב ערביי ישראל. מאידך קורא הדו"ח לממשלה להנהיג שילוב אמת ושוויון לאזרחים הערביים. דראושה אינו מקל ראש בחלק ממסקנות הדו"ח שהן לדעתו חיוביות. דראושה מברך על ההמלצה בדו"ח ארנס־גלבוע להורים משאבים ולהכריז על תוכנית חומש למגזר הערבי ולהחזיר את עקורי כרעם ואיקרית.

לדעת דראושה, נוסחו הכללי של הדו"ח מטעה, משום שהוא מתבסס על נתונים וחצאי עובדות שהוצאו מהקשרם.

ח"כ דראושה קובע שערביי ישראל מעוניינים להגביר את מעורבותם בחיים הפוליטיים, החברתיים והכלכליים ושאינם רוצים בשום אופן „לעמוד על הגדר".

ח"כ דראושה גורס שערביי ישראל שמרו אמונים למדינה גם כאשר היתה נתונה ישראל במצב מלחמה עם מדינות ערביות.

לא הספיק

לדעת ראש מועצת בקה אל־גרביה, סמיר דרוויש, לא הספיק השר ארנס כנראה, במשך התקופה הקצרה שבה כיהן כשר אחראי לענייני המגזר הערבי, לעמוד על הלכי הרוח האמיתיים בקרב האוכלוסיה הערבית.

לדעת דרוויש, מפרשים מחברי הדו"ח את מאבקו של הציבור הערבי לשוויון זכויות, כרצון לזכות באוטונומיה, ולא היא.

הסתה פרועה

ראש מועצת סכנין, מוחמד ג'נאיים, אמר שהדו"ח מהווה הסתה פרועה נגד ערביי ישראל והכפשת שמם. ג'נאיים רואה את המסקנה שבדו"ח כאילו שבקרב ערביי ישראל קיימת חתרנות מאורגנת.

ג'נאיים העלה על נס את דרך טיפולו של וייצמן בענייניהם של האזרחים הערביים. „וייצמן סייע במציאת פתרונות לבעיות רבות ותקופת כהונתו היתה בבחינת „תור הזהב" של ערביי ישראל".

מצור וחיפושים מבית לבית בדהיישה העלו 18 „מסיתים"

כוחות הבטחון עצרו אתמול 18 מתושבי מחנה הפליטים דהיישה, בחשד שהיו בין „המסיתים" להפרות הסדר וידויי האבנים שהיו בשבועיים האחרונים במחנה.

ביום א' החל מהשעה 10.30 בערב הטיל כוח גדול של צה"ל עוצר על המחנה. חיילים עברו מבית לבית וערכו חיפוש מדוקדק אחר צעירים מבוקשים. כמאתיים גברים רוכזו ב־2 נקודות.

בשיחה עם כתב עתי"ם ציינו תושבי המקום, כי הסריקות נעשו בשקט, ללא כל התגרות מיוחדת מצד החיילים וללא התנגדות מצד התושבים.

ממקורות בטחוניים נמסר, כי ההחלטה לביצוע המעצרים התקבלה בעקבות אי־השקט ששרר בשבועיים האחרונים במחנה, שבעקבותיו נפצעו מספר אנשים מידויי אבנים ונופצו שימשותיהם של מכוניות.

כתב עתי"ם מציין, כי ידויי האבנים היו בשולי המחנה. מקום בו אינה קיימת גדר הפרדה בין המחנה לבין הכביש.

לכתב עתי"ם נודע, כי מרבית העצורים כבר נעצרו או ישבו בעבר בכלא בשל „הפרות סדר".

העוצר שהוטל על המחנה הוסר אתמול בשעה 12 בצהריים, לאחר סיומו של המיבצע בשעות הבוקר. (עתי"ם)

כל העם משטרה

זה החל ב־10 בלילה. דחפור מכשיר משטח ליד המחנה, מכסים בניילון, מקיפים בגדר תיל. לכאן הם יובאו. את הצנחנים הביאו יומיים קודם. עכשיו הם נוקפים את המחנה בשרשרת צפופה. הצעירים שבהם התגייסו לפני 3 עד 5 חודשים. ילדים. השבוע סיימו אימוני לוחמה בשטח בנוי – אם יילחמו בהם כאן, יוכלו ליישם. אבל לא יילחמו, ושיטור אנש לא לימד אותם. נכנסים למחנה עם אנשי מג"ב וזרועות הביטחון. קוראים ברמקולים לכל הגברים בני 16 עד 30 לצאת לשתי נקודות הריכוז שהוכנו מראש. המבוקשים מועלים ישר לאוטובוס, את האחרים מושיבים בנקודת הריכוז עד סיום המבצע. פה ושם מכות מהמג"בניקים – לא רצוני, גם לדעת תושבי המחנה. עכשיו מתחילים לסרוק את המחנה בית־בית. הצנחנים מחפשים בבתים, חיפוש בלי השתוללות, בלי לשבור רהיטים. מי שנמנה על קבוצת הגיל המבוקשת ולא הגיע מרצונו, מובל עכשיו בדחיפות ומכות לריכוז. אולי ילמד בפעם הבאה.

הקטע האחרון הוא בשעות הבוקר. אנשי זרועות הביטחון מגיעים לבתי החשודים שלא נתפסו. אכן, מאתרים אחדים מהם. בינתיים, מכוונים מילואימניקים ושוטרים מקומיים את התנועה בכביש חברון־ירושלים לנתיב עוקף עקלקל, דרך הר־גילה. ב־10 בבוקר רוב הצנחנים מתקפלים. התנועה בכביש מתחדשת, למחנה שעתיים נוספות של עוצר, אולי לצינון הרוחות.

אני מגיע לגבול המחנה. מוצא את הצנחנים מהקיבוץ, מוסר ומקבל ד"ש, בשבת אולי נראה אותם בבית. הם כבר זזים, חיילים אחרים שואלים מה אני מחפש כאן. אני מחפש מכר, מה עם העוצר? – יש, אבל אתה יכול להיכנס.

מגיע אל חבר ועד המחנה. הוא מעלה את גירסתו, הפעם בלי הגזמות וסיפורי זוועה. רק „עובדות". שלשום הזמנו אותם לבקר אצלנו בקיבוץ. ההזמנה עוד בתוקף. כן, הם יבואו. אולי בשבת הבאה. כן, עם המשפחות. אחד כנראה לא יבוא – נעצר הבוקר.

בדרך לירושלים מבזק גל"צ. במבצע גדול נעצרו 18 חשודים בהסתה במחנה הפליטים דהיישה (חיפשו אולי 40 – כ־50% הצלחה הפעם). באוהל הקיבוצים כרזות גדולות: הריבית הורסת את החקלאות. יהודה וולמן שמח לקראתי: יפה שבאת... מה, כבר הולך? כן, יש הרבה מה לעשות...

אבי עופר

צנחנים מחפשים מסיתים בתוך שידת בגדים של ישיש בדהיישה. המפקד אמר: הפעולה הוכתרה בהצלחה, מקווה שעכשיו יהיה שקט יותר (תצלום: נתן אלפרט „במחנה")

חה"א המצרי קיבל מטוסי התראה אמריקניים

קאהיר. — צבא מצרים קיבל אתמול שלושה מטוסים אמריקניים להתראה אלקטרונית מסוג גרומאן „הוקאיי" אי־2סי.

בפברואר קיבלה מצרים שני מטוסים מדגם זה, והשלושה שנקלטו אתמול משלימים את המשלוח האחרון. (עי"צ)

„עדות מסייעת" של איש שב"כ במשפט משלחת השלום לרומניה

מאת כתבת „על המשמר"

אתמול נסתיים שלב התביעה במשפטם של ארבעת הנאשמים ממשלחת השלום לרומניה. בישיבה אתמול העיד איש השב"כ המכונה „אמיר", עד זה, שמטפלתו פעולות חבלה של אירגוני טרור, הודה בחקירה נגדית, כי ידוע לו שלא כל אירגוני אש"ף עוסקים בפעילות צבאית או חבלנית, והוא הודה שאינו מתמצא בעמדותיהם של הבריגדיר עבד רזאק יחיא, וכן עימאד שאקור, שהיו מראשי המשלחת הפלשתינית בצותו סגנש.

כן אמר „אמיר", שהפגישה ברומניה לא היתה בתחום התעניינותו, כי לא היתה לה נגיעה לפעילות חבלנית בישראל ובשטחים.

יאיר שכרה, איש הפלוויות הישראליות, שהביא עמו קלטת שנשלחה מהמשלחת הרומנית, ובה כ־2.5 דקות של צילומים מן המפגש ברומניה, שלהם הוצגו בפניו במהדורות „מבט" בטלוויזיה הישראלית.

הישיבה הבאה במשפט תתקיים ב־3 בנובמבר ובה יתחילו להופיע עדי ההגנה.

העד האחרון מטעם התביעה היה

ראש הוועדה לזכויות האדם בסלוואדור נרצח בירית; הוועדה: הממשלה רצחה

סאן־סאלוואדור. — יו"ר ועדת זכויות־האדם באל־סאלוואדור, הרברט ארנסטו אנאיה נרצח אתמול בסאן־סאלוואדור.

בהודעת הוועדה לזכויות־האדם נאמר, כי הוא נרצח ביריות בידי שני אנשים חמושים בלבוש אזרחי, שהיו מצוידים באקדחים עם משתיק־קול, שעה שהביא את ילדיו לבית־ספר. הרוצחים נמלטו במכונית שהמתינה להם.

דובר של הוועדה האשים חוליית־רצח של הצבא בביצוע המעשה. „הממשלה היא אחראית לרצח" — טוענת הודעה של הוועדה.

ביום ו' שעבר אמר אנאיה במסיבת־עיתונאים, כי באחרונה גברו מעשי הדיכוי של השלטונות, המכוונים בעיקר נגד איגודים מקצועיים וארגונים הומניטאריים. עוד ציין, כי הוועדה קיבלה איומי־רצח טלפוניים. (עי"צ, עי"ר)

הרברט ארנסטו אנאיה (צילום: אי.פי)

ריגן: גורבצ'וב משחק לבדו

וושינגטון. — הנשיא רייגן אמר אתמול, כי אם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב מבקש להשתעשע ולשחק משחק קטן עם ארה"ב באשר לאפשרות של כינוס ועידת פסגה, הוא טועה. „אם הוא באמת משחק, הרי הוא משחק לגמרי לבדו," אמר בתשובה לשאלת עיתונאי. (עי"צ)

תיקו במשחק ה־6 באליפות בשחמט

סביליה. — אלוף העולם גארי קספארוב והטוען לכתר אנטולי קארפוב הסכימו על תיקו במשחקם השישי באליפות העולם לשחמט, במסע ה־28. קארפוב ממשיך להוביל ב־3.5 נקודות לעומת 2.5 לאלוף העולם. (עי"ר, עי"צ)

הישגים למפ"ם ול„עבודה" בבחירות לקונגרס הציוני בצרפת ובבלגיה

צירי חרות פוצצו באלימות ישיבה לחלוקת הצירים בצרפת

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — מפלגות השמאל, מפ"ם והעבודה, הגבירו את כוחן בבחירות לקונגרס הציוני, שנערכו ביום א' בקהילות היהודיות בצרפת ובבלגיה. חרות והליברלים ירדו. הדתיים עלו.

מפ"ם השיגה בצרפת 428 קולות, שהם ציר אחד, וכנראה תזכה גם בציר שני, על־פי הסכם לעודפי־קולות.

בבלגיה מופיעה מפ"ם כמפלגה ציונית ראשונה, עם שלושה צירים מתוך שמונה. המזרחי זכו בשניים. הציונים הכלליים נמחקו כליל ו„העבודה" תזכה אולי באחד.

בצרפת זכתה מפלגת העבודה בשישה צירים, לעומת אחד שהיה לה קודם, אך נציגי חרות, שזכתה בתשעה צירים יחד עם מזרחי והתחיה, פוצצו אמש באלימות ישיבה לחלוקת הצירים.

נציגי חרות הודיעו על התפטרותם ודחפו בכוח את השופט ינון, ראש ועדת הבחירות. הם הטיחו בו גידופים. הוא הואשם באפליה ומשוא־פנים, וכונה „שקרן".

עסקני חרות שאלו מן המגזענים של הימין הצרפתי ביטוי שהטיחו בשופט: „חזור לארץ ממנה באת." הוא בא מישראל.

פיצוץ הישיבה מעכב חלוקת שבעה צירים. 19 צירים חולקו כבר בין המפלגות. כמעט מובטח שמפ"ם תזכה בחלוקה זו בעוד ציר. השופט ינון יצא, באומרו: „לא אשב יותר במחיצת אנשים אלה."

8,863 יהודים הצביעו, מבין 33 אלף חברי התנועה הציונית, שיעור הצבעה שנחשב לגבוה במיוחד. המוני צעירים זרמו אל הקלפיות בפאריס ובערי־השדה.

חרות, שהופיעה ב„חזית לאומית" עם מזרחי והתחיה, זכתה רק בתשעה צירים. אנשיה משתמשים באלימות, כי הם מתקשים עדיין לעכל את התבוסה. בבחירות הקודמות השיגו 11 צירים. הופעתה ב„חזית" הסוותה את תבוסתה. היא תצטרך לתת למזרחי שני צירים ולתחיה ציר אחד, ותישאר עם שישה צירים.

מזרחי הונו את חרות. הם הקימו מפלגה חדשה של „צעירים יהודיים דתיים", שזכתה בשני צירים. הצילום של בגין, מחזיק ספר־תורה, לא שכנע את הדתיים הצעירים להצביע חרות. הדתיים נטשו למעשה את הליכוד. בפאריס גופה מצביעים עדיין הצעירים יוצאי צפון־אפריקה לחרות. הם חושבים שזה בוחרים בבגין.

מפלגות הימין, השולטות בתנועה הציונית, נתפסו בזיופים גלויים, על־פי המסורת כאן. באחת הקלפיות גילו מעטפות־הצבעה רבות יותר ממספר הבוחרים הרשמיים בה. אל בוחרי השמאל נשלחו כרטיסי־חבר עם שמות מסולפים ותאריכי־לידה שגויים, כדי לפסול אותם.

באולם הקלפיות, במרכז היהודי בלב פאריס, שררה אווירה חשדנית מתוחה, כאילו מתנהלה דרמה גורלית לעולם. הקלפיות היו מוקפות פקחים.

כמה מפלגות נמחקו בצרפת: תמ"י לא השיגה ציר. גם הקונפדרציה, שהיתה המפלגה הגדולה, נמחקה. הליברלים ירדו לציר אחד.

בשוויץ זכתה מפ"ם בציר אחד, מזרחי בשניים ובלתי־מוגדר, מקורב לעבודה, באחד.

שליחים מצריים לכווית — כנראה לשיחות על סיוע צבאי לנסיכות

מאת דפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לונדון. — שליחים רשמיים יצאו אתמול ממצרים לכווית והגבירו את השמועות על סיוע צבאי מצרי לכווית, תמורת סיוע כלכלי למצרים.

שלטונות קאהיר סירבו לאשר שמועות אלה, אבל, העיתון הלונדוני „גארדיאן" מצטט מקורות בקאהיר, הטוענים, שהסכם זה נעשה עוד כשנשיא מצרים, חוסני מובארק, פגש את מנהיגי מדינות המפרץ הפרסי בוועידת המדינות המוסלמיות, שנערכה בכווית בינואר שעבר.

המיתקפות האיראניות על כווית יצרו כנראה לחץ על מצרים למלא את חלקה בהסכם. אחרי המיתקפה על מיתקני הנפט של כווית, בסוף השבוע שעבר, הצהיר הנשיא מובארק על תמיכתו בכווית. הוא התייחס בדבריו אל ברית־ההגנה הערבית, שלפיה התחייבה מצרים לסייע בהגנה על מדינות ערביות.

ממשלת סין מקצצת בסובסידיות למזון

בייג'ין. — ממשלת סין הודיעה אתמול כי היא עומדת להעלות את מחירי המזון, נוכח העלייה בביקוש והצמצום בהיצע.

כן נמסר, כי איכרים בסין רשאים מעתה להחכיר את אדמותיהם לאחרים, לראשונה למן 1949.

ראש תוכנית הפיתוח החקלאי בסין, דו רונשנג, אמר במסיבת עיתונאים, כי יהיה צורך להגביל את הצריכה ולהעלות מיסים, והדבר יקיף גם מוצרים חיוניים ומקובלים על הציבור, כמו בשר, סיגריות, בירה ומוצרים אחרים.

הוא אמר, כי ההעלאה באה להקל על התקציב הממשלתי, שחלק גדול מאוד ממנו מוקדש לסובסידיות למזון. (עי"ר, עי"צ)

קירקפטריק לא תרוץ לנשיאות

וושינגטון. — ג'ין קירקפטריק, שהיתה שגרירת ארה"ב באו"ם, הודיעה ביום א' כי החליטה לא להציג מועמדותה מטעם המפלגה הרפובליקנית במירוץ לנשיאות ב־1988.

„מסיבות אישיות ופוליטיות החלטתי לא להיות מועמדת" — אמרה בהודעה שהתפרסמה מטעמה.

הנהגת „סולידאריות" קוראת לאזרחי פולין להחרים את המשאל על הרפורמות הכלכליות

וארשה. — הנהגת „סולידאריות", האיגוד המקצועי שהוצא אל מחוץ לחוק בפולין, קראה אתמול לאזרחי המדינה להחרים את משאל־העם על הרפורמות הכלכליות והמדיניות, שייערך ב־29 בנובמבר, לפי הצעת השלטונות.

בהודעה שהוצאה במשרדי סוכנויות הידיעות המערביות בוארשה נאמר, כי הנהלת „סולידריות" סבורה, שהמדינה אינה יכולה להביע את אמונה בשלטון הנוכחי, שהכריז על מצב חירום ב־1981 והדריע תגובית על הרפורמה הכלכלית, „שתוציא את פולין מהמשבר". „אף את ההבטחות לא קוימו, ואין איש יכול להאמין במלות שמשמיעים המנהיגים" — מציינת הודעת „סולידריות".

ההודעה חתומה על־ידי „הוועד הפועל הלאומי", גוף חדש, העומד בראש האיגוד המקצועי שהוצא אל מחוץ לחוק.

בהודעה שנייה, שפורסמה אתמול בוארשה נאמר, כי ועדה זו באה עתה במקום שני גופים אחרים, שעמדו בראש „סולידריות" — ועד ההנהגה המחתרתית, והמועצה הזמנית. הוועדה החדשה כוללת תשעה חברים, ובראשה עומד לך ואלנסה.

אזרחי פולין יתבקשו במשאל להביע תמיכה ברפורמות כלכליות מרחיקות לכת, שיגררו אחריהן, כנראה, צנע, שיימשכו שנתיים עד שלוש שנים. הם יישאלו גם אם הם מצדדים ב„דגם פולני של דמוקרטיזציה", שיבטיח לאזרח השפעה רבה יותר על עניינים ציבוריים. (עי"צ, עי"ר)

ערב ביקורו בישראל

שיראק לעיראק: נספק לכם כור גרעיני, אך לא עכשיו

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — צרפת הודיעה לעיראק, כי היא מוכנה לספק לה כור גרעיני חדש, אך לא עכשיו, — מוסר השבועון הפאריסי „לה פואן", כמה ימים לפני יציאת ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, לביקור רשמי בישראל ביום א'.

העיראקים ביקשו שוב כור גרעיני. הצרפתים הודיעו להם, כי אין זה המועד המתאים לבניית הכור. בגראד התבקשה להמתין.

לפי שעה, מכין שיראק את ביקורו בישראל. הוא אמר אתמול, בפגישה עם שגריר ישראל, עובדיה סופר, כי „ביקורי הוא נדבך נוסף ביחסי צרפת עם ישראל".

הביקור יהיה מעין הדגשה של השינוי שחל ביחס הימין הגוליסטי לישראל, אותו ימין שיזם את האמברגו והחרם המדיני עליה. שיראק יזם את הידוק הקשרים בין הימין לישראל, אך עדיין אינו מעורר אמון בקהילה היהודית בצרפת. יש לו נטייה לומר לכל אחד מה שהוא רוצה לשמוע.

במתן כבוד לקורבנות השואה, ב„יד ושם", רואה הוא את שיא ביקורו. ערוצי הטלוויזיה התבקשו להבטיח סיקור נרחב לביקור. בשובו מישראל, יהיה שיראק אורח הנהגת הקהילה היהודית, בארוחת־ערב בפאריס.

„נביאה" בת 27 בראש המורדים באוגאנדה

קמפאלה. — מנהיגי המורדים באוגאנדה, חברי תנועת „הרוח הקדושה", הודיעו לכתבים, כי בכוונתם לעלות על הבירה קמפאלה ולהדיח את הממשלה, בראשות יוברי מוסבני.

500 מורדים הסתננו לקסרקטין של צבא אוגאנדה ליד העיר השנייה בגודלה במדינה, ג'ינג'ה, אך נסוגו לאחר קרב שנמשך 30 דקות עם חיילים שאיבטחו את מחסן הנשק. בקרב זה איבדו המורדים כמאה לוחמים וכוחות הממשלה לקחו בשבי 60 מורדים נוספים.

העתון הבלתי־תלוי „פוקוס" מציין, כי בראש יחידת המורדים עומדה אליס לאקבנה, ה„נביאה", בת 27, העומדת בראש התנועה.

על־אף הדיפת ההתקפה על הקסרקטין בג'ינג'ה, הצליחו המורדים לפרוץ את הקו הראשון של צבא אוגאנדה בעיר זו. (עי"ר)

קראקסי ואשתו נעדרו מחתונת בתם ההרה

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — חתונה סנסציונית: סטפניה קראקסי, בת 27, בתו של „האיש החזק של איטליה", נישאה לבחיר ליבה רנאטו נרי, בן 38, מומחה לתאורה ברשת טלוויזיונית פרטית.

הסנסציה היא, שהורי הכלה, בטינו קראקסי ואשתו, לא השתתפו בטקס הנישואים האזרחי, בבניין עיריית מילאנו.

ההשערות שבוטאו בחצי־פה על־ידי העיתונים הן, שהורי הכלה רצו למנוע מעצמם מבוכה: בתם הרה בחודש התשיעי.

כדי לעקוף מאות צלמים, שעקבו זה ימים רבים אחרי התפתחות האירוע הגדול, הוכנס הזוג לארמון העירייה דרך כניסה צדדית, ונוכחות הקהל הסתכמה בשני העדים שחתמו על מסמך הנישואים.

ביום החתונה שהה בטינו קראקסי בפאלרמו, הרחוקה אלף ק"מ ממילאנו, אולם הוא הספיק להגיע למילאנו בערב, כדי לערוך לזוג הנשוי ארוחת־ערב במסעדה יוקרה.

דיאנה דהרה במכוניתה — הנסיך צ'רלס נשאר בבית

לונדון. — הנסיכה דיאנה, נסעה ביום א' מביתה, 20 שעות בלבד אחרי שנפגשה עם בעלה, הנסיך צ'ארלס, בשובו מסקוטלנד. בעקבות נסיעתה החפוזה, שוב פרסמו עתוני בריטניה שמועות, שלפיהן, עלו נישואיהם על שרטון.

כתבים שהמתינו ליד ביתם של בני־הזוג, בעיירה היגרוב, במערב אנגליה, מסרו, כי הנסיכה נראתה חמורת־סבר, כאשר דהרה מן הבית במכונית ה„יגואר" שלה. בלש פרטי נלווה אליה והנסיך צ'ארלס או ילדיהם, הנסיך ויליאם בן 5 והנסיך הארי בן 3 לא נראו בשטח.

סוכנות הידיעות הבריטית ניסתה להרגיע את הציבור וציינה, כי הנסיכה דיאנה נוהגת לחזור לארמון קנסינגטון בימי א', כדי להכין את בניה לבית־הספר ביום ב' בבוקר. אולם בעיתונות רווח, כי לא ציפו לה כלל בארמון קנסינגטון או בבאקינגהם.

בני הזוג המלכותי חיים בנפרד, למעשה, קרוב לשישה שבועות.

העתונות הבריטית ציינה, כי המלכה תעשה כנראה מאמץ לפשר בין השניים ולפייסם. (עי"ר)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.10.87

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.6713	1.6921	1.6811
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5757	1.5953	1.5855
מרק גרמני	1	0.87	0.92	0.8897	0.9008	0.8942
לירה שטרלינג	1	2.61	2.74	2.6605	2.6937	2.6775
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2658	0.2691	0.2671
ין יפאני	100	1.09	1.15	1.1141	1.1280	1.1190
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7908	0.8007	0.7946
פרנק שווייצרי	1	1.06	1.11	1.0752	1.0886	1.0821
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2515	0.2545	0.2527
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2417	0.2447	0.2428
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2312	0.2341	0.2327
מרק פיני	1	0.36	0.38	0.3670	0.3716	0.3693
דולר קנדי	1	1.18	1.23	1.1992	1.2142	1.2067
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.17	1.1235	1.1375	1.1420
ראנד דרום אפריקני	1	0.47	0.79	0.7807	0.7905	0.7840
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4264	0.4318	0.4285
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2651	1.2809	1.2679
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2314	1.2468	1.2371

על היום
27.10.87

דובר יהדות הדממה

ולדימיר סלפק, שהגיע אמש לישראל, מייצג את הדור השני של תנועת התחייה הציונית בבריה"מ

מאת יוסף גלילי

ולדימיר סלפק הוא דור שני במנהיגות תנועת התחייה הציונית בברית־המועצות. הוא הצטרף לתנועה הציונית במוסקבה ב־1968. ב־1969 היה בין יוזמי מנשר ה־39, שתבעו לעלות לישראל. למעשה, „היה דמות מרכזית בתנועה הציונית בשנות ה־70" — כדברי הסובייטולוג, פרופסור מיכאל אגורסקי, שאף הספיק לפעול יחד עם סלפק עד לעלייתו ב־1975.

ולדימיר סלפק המשיך את מפעלו של הגרעין הראשון של תנועת התחייה במוסקבה בשנות ה־60 שכלל את: מיכאל זנד, אמיר גלושנר ז"ל, וויטלי סוויצ'נסקי ואחרים. רובם עלו לארץ ב־1971. סלפק, ויקטור פולסקי וולדימיר פרסטין המשיכו להנהיג את התנועה. עיקר תרומתו של סלפק היתה כ„יום, מארגן ומרכז את הפעולה שהגיע את התנופה הציונית" — אומר פרופסור אגורסקי, בציינו כי סלפק היה הראשון שעליו שמע בראשית שנות ה־70.

כמהנדס רדיו בכיר, עבד בתעשייה צבאית למערכות טילים. משעה שחתם על „מנשר ה־39" ב־1969 התפטר מעבודתו והגיש, עם רעייתו מריה, בקשה לעלייה. מאז הוא מסורב עלייה, עם כל הסבל הכרוך ב„מעמד" זה. לאחר שעזב את משרתו במכון לגיאופיסיקה — לימד לפרנסתו מתמטיקה ופיסיקה.

ולדימיר סלפק היה בין היהודים הראשונים, שהעזו בימים ההם לכתוב עצומות, מכתבים ופניות לאו"ם ולמזכיר הכללי שלו או טאנט, בשמם של יהודי בריה"מ, שביקשו לעלות לישראל. במהרה הפך מנהיג, התייצב בראש ההפגנות, נפגש עם עיתונאים זרים והעביר, באמצעות הטלפון, חדשות על מצב היהודים בארץ הסובייטים לעולם המערבי.

רעייתו מריה, רדיולוגית במקצועה, נאלצה להתפטר מעבודתה בבית־חולים. אמה, ברטה רשקובסקי, הגיעה לישראל ב־1971 והשתקעה בירושלים. היא נפטרה ב־16 בפברואר 1980 בגיל 76, מבלי שתראה את בתה. אחותה של מריה ומשפחתה השתקעו ב־1974 בבאר־שבע, משם ניהלו מאבק למען משפחת סלפק.

„מעמד הסירוב", כידוע, איננו תענוג גדול במשטר בו ניתנת יד חופשית לאנשי הק.ג.ב. במהלך שנות ה־70 פשטו הללו על דירת המשפחה וערכו בה חיפושים. רהיטים נופצו, דלת הכניסה נפרצה, הטלפון נותק, הוחרמו אמצעי האזנה והוחרמו ספרים, מכתבים אישיים ותמונות". לדירה הוכנסו אישה צעירה ובנה, „עימהם היינו צריכים לחלוק אף את חדר האמבטיה והמטבח"...

משפחת סלפק הושמה במעצר־בית במשך ימים, והוכתה על־ידי הק.ג.ב. אנשי הק.ג.ב. כינוהו „בוגד" באמצעי התקשורת, איימו עליו במאסר ממושך, ואף דנו אותו לתקופות מעצר שונות טרם מאסרו ביוני 1978. למרות זאת, לא השיב סלפק ריקם פני כל יהודי הזקוק לעזרה או עצה. הוא היה דוברם של הרבים.

בינואר 1977, נראה ולדימיר סלפק בטלוויזיה הסובייטית כשהוא מחבק

סלפק. מנהיג

ספורטאים ישראלים מבקרים, בתוכנית שכותרתה: „סוחרי הנשמות". הוא ומסורבי עלייה אחרים תוארו כ„חיילי הציונות בתוך בריה"מ" וחלק מ„הקשר המערבי האנטי־ציוני". הוא ואחרים, ששמותיהם נזכרו בכתבה, הגישו תביעה נגד האחראים בטלוויזיה, על „השמצת אופיים של אזרחים סובייטיים יהודיים".

במרץ 1977 נזכר שמו של ולדימיר סלפק במאמר זדוני בעיתון מוסקבאי, בו מואשמים „יהודים סובייטיים בריגול ובבגידה". המאמר נכתב על־ידי סניה לופבסקי ופורסם ב„איזבסטיה". מכאן קצרה הדרך למשפט ראווה באחר ביוני 1978, תלו ולדימיר ומריה שלט במרפסת ביתם בו ביקשו לעלות לישראל. „סוכני ק.ג.ב., שהיו בדירות הסמוכות, שפכו מים רותחים על הזוג ועל השלט". הם נאסרו באשמת „חוליגניות". מריה קיבלה מאסר על תנאי לשלוש שנים וולדימיר נידון לחמש שנות גלות בסיביר. כשותפה למאבק, יצאה מריה עם בעלה לכפר מרוחק בסיביר — צוקטויתגנג'יל, הקרוב לגבול הסיני. הם התגוררו בצריף ללא הסקה, עם ברז מים קרים בלבד לרחצה בטמפרטורה של 50 מעלות מתחת לאפס.

בדצמבר 1982 חזר הזוג סלפק למוסקבה. גלות סיביר לא הכניעה אותם. ב־24 במרץ הכריז ולדימיר סלפק על שביתת רעב, שנמשכה 17 יום לציון 17 שנות סירוב. במקביל, הפגין יום־יום על מדרגות הסובייט העליון, במחאה על סירוב השלטונות לתת לו אשרת יציאה. ביתו במוסקבה שימש „מרכז לפעילות יהודית־ציונית שוקקת חיים". אמש הגיע לישראל.

גרמניה —

לחופשה שכולה מרגוע

בוא לו אוזן את היער השחור, את נהר הריין, את האלפים הבאווריים, [illegible]

לפרטים נוספים, אנא פנה לסוכן הנסיעות שלך, או [illegible] DZT [illegible]

משרד התיירות הגרמני DZT

נא לא להירגע

משרד התיירות הגרמני מזמין אותנו. זה מתפקידיו. אם לא היה מפרסם מודעות כאלה בכל ארצות העולם, היה מועל בייעודו. אם לא היה מפרסם מודעות־הזמנות בישראל, היו מאשימים אותו באפליה, שריח אנטישמיות נודף ממנה. מה גם שיודעים שם מה רב מספר הישראלים המגיעים לארצם ובאיזה מקום מרשים נמצאת התיירות הגרמנית בישראל.

אבל כל זה לא משחרר אותם מרגישות מסויימת. לא ייתכן שאין במשרד התיירות הגרמני או במשרדי הפירסום הקשורים איתו, כמה פקידים שזוכרים או ששמעו על כמה מקומות בגרמניה, שלא רק לא מרגיעים ישראלים אלא אפילו מעצבנים אותם. לא ייתכן, שהם שכחו, שפירסומים כאלה עלולים לגרום להרגשת גבה אצל ישראלים כאלה.

אין לצפות ממשרד תיירות של ארץ כלשהי, גם לא של הארץ, שאורחיה מפורסמים על קסרנותם, שיפרסם נוסח כמו —„בואו לראות את היער השחור, את גיא לונבורג הקסום אך תרלנו על דכאו האכורי ועל ברגן בלזן הארור, על מרתפי הבירה הזכורים לראון של מינכן ועל בתי החרושת מעלים האוסציאציות לא נעימות של קרופ ושל א.ג. פרבן" ולצרף גם מסה על המקומות הבלתי מומלצים. זוהי הנחה מוגזמת ובקשה בלתי הגיונית.

אבל גרמניה — חופשה ש כ ו ל ה מרגוע? כולה

אריה פלגי

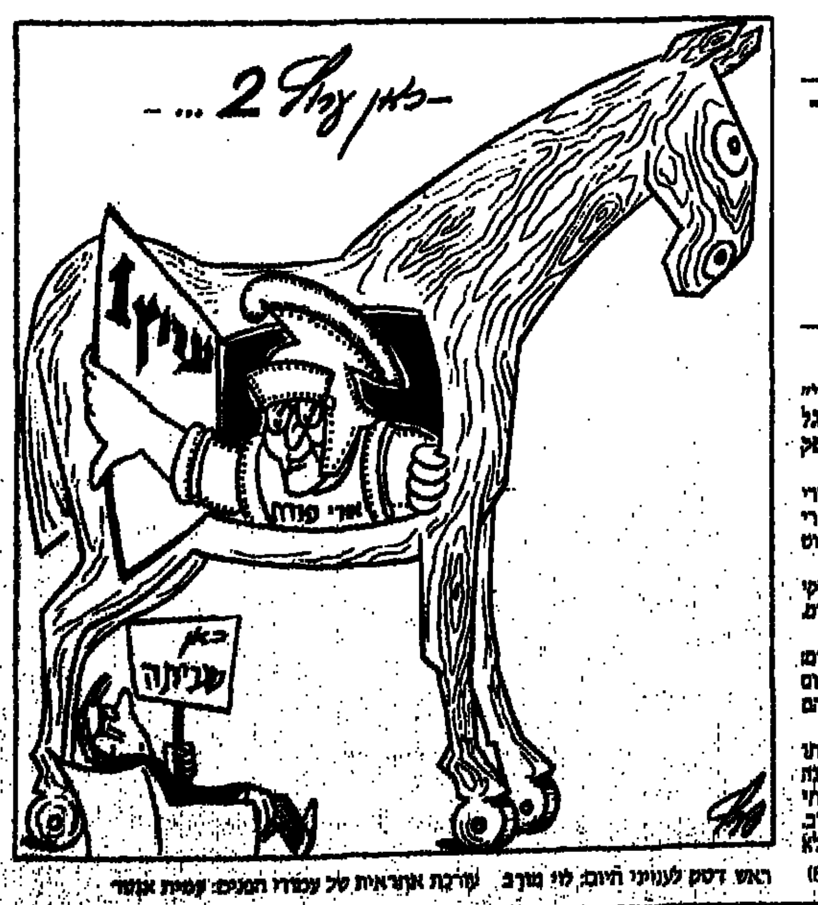

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב. עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אגמור

לא חבר באיגוד

חתן פרס נובל יוסף ברודסקי לא היה חבר באיגוד הסופרים הסובייטי וגם אקדמאי לא היה ● לא קשה לשער מה היה עולה בגורלו אילו עלה ארצה: הוא היה עובר בתחתית מכבש הקליטה ונידון לשיכחה

מאת ישראל שמיר

בשורה משמחת לכל עוזבי ויוצאי רוסיה: סוף סוף זכה גם „גל ההגירה השלישי" (הראשון בא אחרי המהפכה והשני אחרי מלחמת העולם השנייה) בפרס נובל. בגל ההגירה הראשון היה זה איוון בונין, שקיבל את הפרס הנכסף ב־1934. אין ספק שברודסקי היה ראוי לכל פרס, גם לפרס זה.

לראשונה נתקלתי בשיריו ב־1965, כאשר קובץ ראשון שלו הגיע לנובוסיבירסק עירי בצינורות הרגילים של „סאמיזדאט" (הפצה עצמית) ונדהמתי מיופיים. עד או היו שירי ה„סאמיזדאט" רוויי עלובים, עם הרבה משמעות פוליטית, כגון שיריו של שוריאבין, או פשוט שירים ישנים של משוררי תחילת המאה, שלא התפרסמו ברוסיה הרשמית.

יחד עם השירים הגיע תרשים ישיבת בית־משפט השלום בלנינגראד, אשר שלח את ברודסקי לגלות צפונית כ„מתחזה למשורר" ו„טפיל". „מי מינה אותך למשורר" — שאלוהו השופטים. „זה בא מאלוהים" — הייתה תשובתו המפורסמת של ברודסקי.

כעבור זמן מה תפסתי אותו בלנינגראד. הוא כבר שב לעירו וכתב על כך אחד משיריו היפים: „חזרת למולדת? טוב. הבט סביב, מי חפץ בך, עם מי יזמן לך להתיידד, קנה בקבוק יין אדום לארוחת הערב, הבט מחלון והרהר: הכל כאשמתך, מה טוב". פניתי לאיגוד ושאלתי עליו והם ענו לי: „ברודסקי אינו חבר באיגוד, אך הוא פעיל בחוג שכונתי".

ב־1972 הוגלה ברודסקי ממולדתו, למרות שביקש רחמים מהשליטים ראו, שישאירו אותו בביתו. התעצבתי שנאלץ לעזוב את לנינגרד האהובה עליו וכהיותו איש צעיר, כתב: „לא רוצה לבחור בארצות או בבתי קברות, אני אבוא למות בפרבר לנינגראדי, האי ואסילייב", אבל שמחתי שגורלו שפר עליו ולא התגסה בעלייה לארץ, אלא הלך לשלוח אקדמית שקטה במזרח ארה"ב. אין לי ספק מה היה קורה לו, לו הגיע ארצה היום ולא היה חבר באיגוד הסופרים הסובייטי, אלא

(המשך בעמוד 6)

מכתבים לידיד

שנת שמיר האחרונה

שמיר יודע, כי אם ירוויח עוד כמה חודשים של אי־עשיה או של עשיה מדומה, ניכנס לשנת בחירות בארה"ב ובישראל

נפתלי היקר,

ראש־הממשלה יצחק שמיר נראה בימים אלה נינוח ושבע־רצון, בעיקר מעצמו, אך גם ממצבה של הממשלה שהוא עומד בראשה. זה עתה הסתיימה שנה לכהונתו הרוטאציונית בראשות ממשלת האחדות הלאומית וגם השנה השניה, האחרונה, מובטחת לו ללא הפרעות. האזהרות של הליכוד, כי המערך ושמעון פרס לא יקיימו את העיקר שבהסכם הקואליציוני, כלומר את הסכם הרוטאציה, התבררו כפחד־שווא. אם בסיום מושב הכנסת הקודם עוד דובר במערך על פרישה מן הממשלה או על סיכוי להעביר חוק לפיזור הכנסת ולהקדמת הבחירות, הרי עתה, בימי הגשמים, שמש הקואליציה זורחת, כאילו היתה במלוא זוהרה.

אכן, שמיר מרוצה מאוד מממשלת האחדות. עם פרישתו של מנחם בגין מן הממשלה, נפל עליו כמו מן השמיים התפקיד של ראש־הממשלה. הוא עמד במשך שנה שלימה בראש ממשלת הליכוד ובשותפות עם הדתיים, אך היום מתוך ראייה רטרוספקטיבית, אין הוא מתגעגע כלל לתקופה זו שבה לא היה נזקק לשותפות עם מפלגת העבודה, יריבתה האידיאולוגית והפוליטית של „חירות". להיפך, כאשר נשאל בראיון בגלי צה"ל האין הוא מעדיף את השנה הזו כראש ממשלת הליכוד על פני כהונתו בממשלת האחדות, השיב ללא ספק, כי ממשלת האחדות נראית לו יותר מעולה. יש לממשלה זו תמיכה רחבה בכנסת ואין צורך להיזקק לתמיכה של חבר־כנסת בודד. שמיר לא הזכיר סיבות אחרות שבגללן אין הוא מתגעגע לשנת 1983 שבה התייצב בראשות הממשלה. הוא אינו מספר, כי צה"ל עדיין היה שקוע בבוץ הלבנוני, הכלכלה הישראלית השיגה שיאים אולימפיים בשיעורי האינפלציה.

שמיר בהחלט אהב את הרעיון של ממשלת האחדות ולא פעם התבטא, כי קיימת סבירות גבוהה, שלאחר הבחירות הבאות, לא יהיה מנוס מלהקים שוב ממשלה באותה מתכונת, כלומר בשותפות בין הליכוד למערך. שכן, שמיר סבור, שהעם מחולק לשני מחנות השווים בגודלם, ובראיון שהעניק לעיתונו היה מוכן לומר, כי אפילו מדובר בשני עמים. כמובן, לא בהקשר הלאומי, אלא בהקשר האידיאולוגי, ואולי התרבותי והסוציולוגי. יש לשמיר סיבה מיוחדת, כדי להתגאות בקונצפציה של ממשלת האחדות. נכון, וזוהי חלוקה שווה של מעמד והשפעה פוליטית בין שני הגושים, אבל לגבי הכרעות פוליטיות, יש לליכוד יתרון ברור. הכיצד? עליו ההסכם הקואליציוני נקבע, כי נושאים בעלי אופי פוליטי בטחוני ואף כלכלי חיוניים יוכרעו על־פי הסכמת שני הצדדים. [illegible] הליכוד ונביא עימו לממשלת האחדות גרעיניה משלו. כלומר, ההלכות והלכויות של ממשלה קודמת, ממשלת הליכוד, בכלל זה, גם התנגדות לכל יוזמת שלום שתחייב ויתורים טריטוריאליים, ולא רק לפשרה הטריטוריאלית נוסח המערך, [illegible] אלא גם לכל הצעה פרו־ישראלית לקיום שיחות עם הערבים. [illegible] בהסכמת הליכוד. [illegible]

שמיר. הזיות־שווא

תוכנית „להעביר" לצידו אחד משרי הליכוד בעת הדיון בקבינט. לכאורה, זוהי הצדקה לתקווה כזו בתקופה האחרונה של הממשלה הזאת. הוצאת צה"ל מלבנון (פרט לרצועת הבטחון) נעשתה מתוך התנגדות של רוב שרי הליכוד, אך היו בודדים שחצו את הקו ונאמנו בעמדת פרס. כך אירע גם עם תוכנית הכלכלית החדשה. ואמנם, שמעון פרס טען בימים ההם, כי גם כאשר נגיע להכרעה המדינית, אפשר יהיה לשבור את התיקו בקבינט. פרס לא הבחין בפערים המשמעותיים בין היציאה מלבנון, הבראת המשק לבין הדבקות האידיאולוגית של „חירות" בעניין ארץ־ישראל השלימה.

ומה יותר הוא, שהמערך נכנע לליכוד בתחומים שמעבר להכרעות בנושאי מדיניות והבטחון. בימים אלה מסגינה ההתיישבות העובדת על כל גווניה [illegible] לאחר שכל ההבטחות להגיש לה סיוע, להציל ישובים רבים מהתמוטטות הסופית, התבררו כחסרות כל כיסוי ממשי. מפלגת העבודה – אשר על פי ערכיה הרעיוניים וגם על־פי תכנה שלה (תזכרו את התק"ם) חייבת לעמוד ללא פשרה על הבראת ההתיישבות העובדת — יושבת בממשלה [illegible] מתברר, כי אנשי ההתיישבות העובדת ניצבים במאבקם לא רק נגד שרי הליכוד, שההתיישבות מעולם לא נחשבה לאהובת־נפשם בלשון המעטה, אלא נגד שרי מפלגת העבודה, לרבות שר החקלאות, שאטמו את אוזניהם לזעקות הקיבוצים והמושבים, הנתונים על סף נפילה אל התהום הכלכלית.

נכון, שמיר חש אי־נוחות מסוימת מהיתרון התעמולתי שיש למערך בססמאות השלום. הוא יודע, כי גם ל„עם שלו" קוסם השלום ולשמיר עדיין אין מילת קוד, אשר תעיד על יכולתו לשבור את הקיפאון המדיני. מסיבה זו ואולי גם בגלל דיבוריו של שר החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ בעת שיחתם הסודית, עשה שמיר בשבועות האחרונים רושם של „גמישות מדינית". יש המייחסים לו הסכמה לועידה האמריקנית־סובייטית, אם־כי [illegible] עצמו לא השמיע דברים אלה [illegible]. יתרה מזו, הפרשנים הרגישים [illegible] בהתבטאות של מרינאים, [illegible] מכך ששמיר הואיל בכנסת [illegible] בכך שלבריה"מ יש אינטרסים [illegible] במזרח־התיכון, ואפילו רמז [illegible] מוכן לחפש עימה קשרים דיפלומטיים. כבר יש „שמירולוגים" [illegible] בדמיונם אל העבר וטוענים, כי [illegible] כמו בגין יפתיע את כולם ויביא את השלום בגבולנו המזרחי. שמיר נפגש עם [illegible] של פלשתינים, בליכוד עדיין [illegible] כי שמיר ידע על יוזמתו של [illegible]. מי יודע, אולי שמיר החליט להיכנס להיסטוריה ולזכות בפרס נובל [illegible].

כל אלה הזיות־שווא. שמיר על־פי [illegible], הוא אדם נוקשה, ואפילו יעשה רושם של נוח בשיחה, לא ישאיר ספק [illegible] דוגמת ארץ־ישראל השלימה. הוא יודע, כי אם ירוויח עוד כמה חודשים של אי־עשיה או של עשיה מדומה, ניכנס לשנת הבחירות בארצות־הברית ובישראל. [illegible] כללי המשחק המקובלים, אין זו [illegible] של פעילות מדינית אוורית או [illegible]. שמעון פרס הכריז על שנת [illegible] כשנת היוזמה לשלום, ולא מזמן [illegible] על 3־4 חודשים „קריטיים" מבחינת [illegible]. שנת 1987 מתקרבת אל קיצה וגם [illegible] החודשים הקריטיים יחלפו מהר מאוד. [illegible] יצחק שמיר יוכל להעביר את שנת [illegible] השניה והאחרונה בלי הפרעות [illegible] למאבק הבחירות. [illegible] רטרוספקטיבה, שמיר אינו סבור, כלל, [illegible] זו שנתו האחרונה בתפקיד ראש [illegible]. התפקיד מצא־חן בעיניו, [illegible] אינה כה מורכבת, והוא [illegible] להודיע, כי רצונו להמשיך להנהיג את הליכוד ובאמצעותו גם את העם, [illegible] ברוטאציה בלבד.

שלך בידידות,

מארק גפן

עוות ערך אהבה

הפנים האלימות של ארוס

הפורנוגרפיה היא עיוותיה החולניים הסאדיסטיים של האירוטיקה, בהם צד אחד מנוצל על־ידי האחר ● תופעה זו אינה מאפיינת ציוויליזציה מפותחת.

מאת יעל לוטן

לפני שנים רבות הייתי באי קטן בצידו השני של העולם. יום אחד — כשנתיים אחרי שהאי זכה בעצמאות — נבחרה נערה בת־המקום למלכת־היופי בתחרות בינלאומית כלשהי. כל האוכלוסיה, מקטון ועד גדול, יצאה מגידרה מהתרגשות. הממשלה אפילו הנפיקה בול עם דמותה של הנערה! בישראל מתקבלים שחקני קולנוע וטלוויזיה בקבלות פנים ממלכתיות ונפגשים עם ראשי השלטון. מה פלא, איפוא, שצ'יצ'ולינה הנאווה הצליחה להוציא את העם המצחיק הזה מגידרו? ונציגי הדת היהודית היושבים בכנסת — ששום מצוקה, מלחמה או עוול אין בכוחם להוציא אותם משלוותם — מתפקעים מזעם מעצם הרעיון שהשיקסע הזו תחשוף את שדיה היפים במשכן הכנסת.

איפרופו צ'יצ'ולינה וחמודותיה, המעטרים את כל העיתונים וכתבי־העת השבוע, שבה ונשאלה השאלה הנצחית — פורנוגרפיה מהי?

לא מכבר קראתי ספר אוטוביוגרפי של אשה אנגליה שנכנסה למנזר סגור זמן קצר לפני פרוץ מלחמת העולם הראשונה (1914) ויצאה ממנו 28 שנים מאוחר יותר, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה. החברה והליכותיה השתנו במהלך תקופה זו עד כדי כך שהיא חשה כאילו נקלעה לעולם אחר. בנעוריה לא זו בלבד שלא דובר במפורש על תריון — לא כל שכן, על יחסי מין — אלא בכלל, בחברה המהוגנת לא היה נהוג לדבר על הגוף, תיפקודיו ותחלואיו. לנשים לא היו שדיים כי אם רק „חזה", ולא רגליים, כי אם רק „אברים תחתונים", וכיו"ב.

עניין של כרונולוגיה

האמת היא, שהתרבות המערבית עברה שינוי עצום מימי הביניים והרנסאנס — בהם עוד קראו לדברים בשמם, ובחדווה רבה — עד למאות ה־18 וה־19 עם ה„פוריטניזם" הקיצוני שלהן. התקופה הוויקטוריאנית — שנסתיימה בעצם רק במלחמת העולם הראשונה — הביאה מגמה זו לשיאה. כך, למשל, אף עיתון אנגלי לא פירסם את פרטי משפטו של אוסקר ויילד, שהסעיר את כל בריטניה: נאמר רק שהוא „השחית" אנשים צעירים. פלובר הועמד לדין על פרסום תועבה — הרומן „מאדאם בובארי"... כיום, לעומת זאת, אנו מוצאים בכל אמצעי התקשורת ההמוניים תיאורים מפורטים ומפורשים של כל האספקטים של גוף האנוש ותיפקודיו. מכאן שהפורנוגרפיה אינה רק עניין של גיאוגרפיה, אלא גם של כרונולוגיה. גם ה„רוסים" שלנו יודעים זאת היטב, ולכן הם מקפידים שלא ללמד את כל התנ"ך אלא רק את החומש, וגם זאת רק לגברים. „שיר השירים", כפשוטו, הוא ספרות תועבה מובהקת.

בכלל, יש להבחין בין ארוטיקה לבין פורנוגרפיה. ארוטיקה — משמו של אל האהבה ארוס — היא תוצר לגיטימי של הציוויליזציה, ואנו מוצאים אותה בכל תרבות מפותחת — מן ה„קאמא סוטרא" ההודית ו„גן הבשמים" הערבי, דרך יצירות יפניות וסיניות מאותו הסוג, וכיוצא בהן מתרבות המערב. לעומתה, הפורנוגרפיה היא פניה האלימות של הארוטיקה, היא עיוותיה החולניים, הסאדיסטיים, בהם צד אחד מנוצל על־ידי האחר — בין אם מדובר בנשים, בילדים או בבעלי־חיים. אם הארוטיקה מבטאת שמחת־חיים של בני־אדם הפועלים מרצונם החופשי, בפורנוגרפיה יש תמיד אלמנט של תוקפנות, דיכוי והשפלה. לדעתי, גם לשחט תרנגולות, לתלות חתלתולים ולהציג דג מפרפר מחוץ למים — כל אלה הופיעו ב„יצירות אמנות" למיניהן בישראל — הם מעשים פורנוגרפיים מובהקים, גם אם ההקשר אינו בהכרח מיני. תופעות אלה אינן מאפיינות ציוויליזציה מפותחת, כי אם ציוויליזציה שוקעת ומתנוונת.

הקסם שבאיסור

אגב, בחברות פרימיטיביות, ששמרו על תמימותן הקמאית, אין לא ארוטיקה ולא פורנוגרפיה. שבטים שונים ביערות האמזונאס מהלכים עד היום ערומים כביום היוולדם, ואנתרופולוגים רבים תיארו תרבויות נמוכות בהן כל הפעילויות הגופניות מתנהלות בגלוי וללא כל משקעים רגשיים. מכאן שהאיסור הוא המקנה לדברים את עוצמתם הריגשית, ויש להניח שיהודי או מוסלמי שגדלו והתחנכו בבית מסורתי עשויים לחוש ריגוש עצום מאכילת בשר חזיר.

אך עולמנו היום שונה עד כדי כך ממה שהיה בראשית המאה הזו, ואפילו מאמצעיתה, שכל קנה־מידה ביחס לענייני מין וגופו של האדם נראה מיושן מעצם הווייתו. הכל עניין של טעם, הכל עניין של רצון ובחירה חופשית. וכל עוד אין כופים על שום אדם לבקר במופע של צ'יצ'ולינה — כפי שכופים על תלמידי־תיכון וחיילים לבקר בכפר חב"ד ובדרשות דתיות — הרי שאין מקום להתרגש. אי אפשר לסובב את הגלגל אחורנית בעניינים הללו, כפי שאי אפשר לחזור לימי הצנע, עם מנת הסילה והתור לקרח. מוטב שנסתגל למצב.

כחול כהה בלי פילטר

מתוך גל סרטים על גבול האירוטיקה צמח שוק סרטי פורנו פורה. הייצרנים היטיבו לנצל את פוטנציאל הווידאו הביתי. והאורגיות הדקרנטיות הן אצלך בסלון

מאת עופר ניר

תעשיית הפורנו מגלגלת מליארדי דולארים בשנה. למאפיה בארצות־הברית יש חלק נכבד, אם לא בלעדי, בתעשייה הזאת. מדובר בהשקעה מינימלית ורווח מכסימלי. מדובר במוצרים נלווים, שכן, מכל סרט פורנו אפשר להפיק גם חוברת, קלטת־וידיאו, קלפי־משחק, פורנו הוא עסק משתלם והפורנו־וידיאו מהווה אחוז נכבד מן המחזור.

האדם, מטבעו, הוא סקרן. אל תסמיקו, חברים וחברות, כולנו הצצנו בהיחבא, בשירותים של בית־הספר, כדי לראות אם לצביקה יש גדול יותר. בילוי סביב הוידיאו וקלטות כחולות, מהווה גם בידור מסוים וגם סיפוק יצר המציצנות שלא נגמלנו ממנו. כמובן, שכל מה שאנו רואים על המרקע, גדול מהחיים, תרתי־משמע. הגברת העירומה חווה אורגזמה אחת אחרי השנייה והארון נכנס לפעולה, עם אותה גברת או עם אחרת, רגע אחרי שגמר בקולניות ובצבעים טבעיים. אנחנו יודעים שאלה שטויות, שהדברים לא ייתכנו מבחינה מעשית ואם יש פנומן כזה, הוא בטח כבר מאושפז בבית־חולים גריאטרי כעבור שנה מול המצלמות. אבל אנחנו יושבים וצופים, כי מעניין לראות איך „הם" עושים את זה. אולי גם ללמוד משהו חדש.

מהו קו הגבול

שוק הפורנו נחלק בחלוקה גסה לשתי קטגוריות עיקריות. ה„סופט פורן" וה„הארד קור". צ'יצ'ולינה החביבה, למשל, מודיעה בגאווה שהיא הארד קור אמיתי ואצלה בסרטים אין זיופים. הסופט פורן הוא אירוטיקה יותר מפורנוגרפיה. יש שימוש בפילטרים, אווירה וסגנון. לעתים, אפילו תסריט נורמלי. ישנם סרטי קולנוע „לגיטימיים", שניתן להכליל אותם בהגדרת הסופט־פורן („הדוור מצלצל פעמיים", „עמנואל", „תשעה שבועות של שכרון־חושים" ועוד), בהארד־קור אין חכמות ואין כלבולי־ביצים, סליחה על המילה. מדובר במשגלים, מכל הסוגים, מכל הכיוונים והזוויות. התסריט הוא זניח. התפאורה מינימלית. לתלבושות, כמובן, אין צורך לדאוג. בהארד־קור, השחקנים האמיתיים הם אברי־המין, בסופט־פורן לא תיראה חדירה אמיתית, לא יצולמו אברי־המין.

בתור סרט הפורנו הראשון שקיבל לגיטימציה וחצה את קו־ההפרדה הברור, עד אז, בין הקהל הרגיל והקבוע של הכחול־העמוק והקולנוע הלגיטימי, רואים את „גרון עמוק". ליוצרו, ג'ראר דמיאנו, מגיע הקרדיט. „גרון עמוק" צולם בסוף שנות ה־60' וכיכבו בו לינדה לבלייס, יצאנית, והארי ריימס, שחקן קולנוע, שחלם על הוליווד וניחן בכמה תכונות גופניות יוצאות־דופן. הסיפור על אשה שאינה מצליחה להגיע לאורגזמה ואבל מנסה בינתיים, כמה שהיא מנסה...) עד שרופא המטפל בה מגלה את הסיבה (הדגדגן שלה ממוקם לא במקום הרגיל, אלא בגרונה...) החל דרכו בבתי־קולנוע הפורנוגרפיים, אבל איכשהו, אולי בגלל התסריט, אולי בגלל ההומור, אולי בגלל אתם־יודעים־מה, הוא הפך ללהיט ועד מהרה, אפשר היה לצפות בו בבתי־קולנוע מהוגנים ומכובדים. דמיאנו עשה הון עתק מן הסרט, הרויח מליונים והשתמש בכסף כדי להפיק סרטים נוספים, הנחשבים למעולים בתחום זה ובהם „השטן בגברת ג'ונס" עם ג'ורג'יניה ספלווין, בת ה־50־פלוס כיום, ועדיין מוכנה לכל תפקיד בסרט כחול.

ניצול פוטנציאל הווידאו

תחילה, התווכו בעלי ספריות השאלה את הקלטות הכחולות (אגב, למה סרט כחול? משום שהאיכות הטכנית שלהם, לפחות בהתחלה, היתה גרועה מאוד וכאשר הוקרנו, בא הדבר לידי ביטוי במין צבע כחלחל שדבק בהם. הסברים אחרים יתקבלו בברכה...) מתחת לדלפק והן נשמרו ללקוחות קבועים בלבד. עם הזמן, עלו הקלטות, עדיין מוגדרות כסופט־פורן, על המדף. כיום, אין כמעט ספריית וידיאו שאינה מחזיקה במלאי כחול ואפילו בספריות שבתוך הסופר־מרקטים, אפשר למצוא אותם, במדף העליון. כיום, יש גם קלטות הארד־קור להשאלה, אם כי עדיין מדובר בסקס הטרוסכסואלי. מי שמחפש סכס אחר, קשה, צריך עדיין ללכת לחנויות המין. אבל, אין זה מן הנמנע כי בעתיד הלא רחוק, יהיו כמה קלטות כאלה גם בספריות־ההשאלה. עניין של זמן.

רוב הקלטות הם מתוצרת ארצות־הברית ואירופה (גרמניה, הולנד, צרפת ודנמרק, בעיקר) ולחלקן יש גם תרגום עברי, למי שצריך את זה. התסריטים דביליים, כמובן.

(המשך בעמוד 10)

הפחד והדווקא

חברת הפרלמנט האיטלקיה אילונה סטאלר, צ'יצ'ולינה, המרעידה זה ימים אחדים את האמות (לא של הספים) של ארצנו הקטנטונת, מתקשרת יותר לפורנוגרפיה מאשר לפוליטיקה למרות נסיונותיה לגשר בין השניים (אולי גם בגלל ששתיהן מתחילות באותה הברה).

הפסיכולוג יגאל קידר אומר, כי „ההבדל הבסיסי בין ארוטיקה לפורנוגרפיה הוא שארוטיקה משקפת את המציאות ופורנוגרפיה משקפת את הפחדים שלנו ממנה, זה כמו ההבחנה בין ספרות יפה, המפגישה אותנו עם החיים, לבין קיטש שצובע הכל בוורוד, או מחלק הכל לשחור־לבן. הקיטש קיים זה לצורך מנוחה. אנשים זקוקים לשני הדברים: גם לאמנות האמיתית וגם למנוחה. יש המזהים את תאורו של ד.ה. לורנס, של הלידי צ'טרלי הנפגשת עם הגנן, כפורנוגרפיה אבל זו ארוטיקה, כי אנחנו יכולים להזדהות עם זה.

פורנוגרפיה מבטאת את ההעזה של לצאת נגד התרבות האנטי־מינית, עליה התחנכנו. זה כמו שילד עושה דווקא — מעז ועושה את הדברים הנחשבים לא טובים. הפורנוגרפיה בנויה על הפחדים הילדותיים יותר, כמו זה הידוע בין גברים, של החשש מפני אבר מין קטן. אז בפורנוגרפיה מדובר תמיד על אברי מין ענקיים, למרות שאין קשר בין המימדים לבין טיב הביצוע ולגודל ההנאה, כפי זה כבר נבדק וידוע. או שתמיד מראים שדיים ענקיים, למרות שאין לזה דווקא מסר מיני. זה יותר מתקשר כבר להנקה. זה כמו שבסרטי פשע נותנים לנו להיות כאילו פושעים. לא לכל אחד יש אותם צרכים, כלומר אנשים מתגרים מסרט פורנוגרפי בצורה סלקטיבית; זה בא לידי ביטוי גם בפרסומת לסרטים, שאומרת משהו כמו: — תבחר לך את התסביך שלך ותטפל בו באמצעות הסרט הפורנוגרפי המסוים. אם זה הומוסקסואליזם, אורגיות, סדומזוכיזם, חיות וכן הלאה.

„הטענה, שיש הבדל בין מידת ההתעניינות של גברים בפורנוגרפיה לעומת זו של הנשים, היא נכונה, כי יש הבדל בדמיונות שלהם. אבל זה נושא מסובך וארוך בפני עצמו".

רונית מורגנשטרן

רעבים להציץ

מירה אריאל, פמיניסטית, מעורכות „נוגה", כתב־העת הפמיניסטי הישראלי.

— מדוע אתן מתנגדות לפורנוגרפיה? יש המתקשים להבחין בין המאבק שלכם בפורנוגרפיה לזה של החוגים הדתיים.

— „אנחנו לא מתנגדות לעירום ולא למין. צריך להבחין בין ההתנגדות שלנו להתנגדות הדתיים. אנחנו מתנגדות לאלימות, לכוחנות, לאנטי־נשיות ואני האשה שיש בעיקר בסרטים הפורנוגרפיים: כמעט בכולם יש אקט של אונס, שלמעשה איננו אונס, כי בסופו של דבר מסתבר שהאשה יוצאת מגדרה מהנאה, וזה יוצר תדמית שלילית מאוד לגבי האשה. אחר־כך יש לזה גילגולים של — כשאת אומרת לא למה את מתכוונת" ומתן לגיטימציה בעיני גברים ליחסי מין בכפיה.

„אפרופו צ'יצ'ולינה — אני ובעלי שהינו בשנה האחרונה באנגליה, בשבתון. כל מה שלמדנו על צ'יצ'ולינה היה דרך העיתונות הישראלית, שהגיעה לשם, ולא דרך העיתונות הבריטית, שם בקושי מזכירים את התופעה. הקהל הישראלי כנראה רעב לצ'יצ'ולינות. אנחנו בישראל בשלב הרבה יותר פרימיטיבי, לעומת המדינות המערביות, כאשר למעמד האשה זה מאוד נוח שוב לדחוף את האשה לאותה פינה מסוימת. כאן בארץ חושבים שצ'יצ'ולינה היא שערוריה בינלאומית, אבל להיעתי התגובות אצלנו הן ללא כל פרופורציה לתגובות במדינות מערביות אחרות".

ר.מ.

עלובי החיים

ניצול מיני, התעללות ומחסור כבד בכוח אדם מקצועי — אלה הם הממצאים העיקריים של הדו"ח, שערך ד"ר יצחק קדמן על מצב הילדים בפנימיות. הדו"ח ראה עתה אור בהוצאת המועצה הלאומית לשלום הילד. מנכ"ל משרד העבודה והרווחה, יהושע דווידוביץ, פנה למנכ"ל, ודרש לחקור את טענות קדמן, משום שבמיסמך שלו כלולות עדויות על עבירות פליליות לכאורה. לדברי המנכ"ל סירב קדמן למסור פרטים מזהים למפקחת מטעם המשרד כדי שאפשר יהיה לבודקם ולטפל בהם.

מספר נער על ילדותו בפנימייה חרדית: יצאתי לחורשה עם "רב" חבוש מגבעת ולובש חליפה, ישבנו על הספסל והוא נגע לי במקומות אינטימיים, לרבות איבר המין. לילה אחד נכנסתי לחדרו וראיתי אותו מאונן. הוא חשש שמא אגלה את חרפתו ברבים והחליט לזרוק אותי מן המוסד. בלילה נמרחה מיטתי בצואה ונשפך עליה שתן. למחרת נזרקתי מן הפנימייה.

"זה מתחיל מהמשכורת"

מנהל ותיק מתאר את מירוץ המכשולים, שהוא נאלץ לעבור יום יום: כאשר נער שובר רגל עד שעה 12, אחראי לכך משרד החינוך. כאשר זה קורה מאוחר יותר, אחראי לכך משרד הרווחה. הפנימייה פועלת גם בחופשות בית־הספר, אך לילדים אין מורים ומדריכים בשעות הבוקר, שגם בהן הם פנויים. נשלחים ילדים עם שיניים בלתי מטופלות. אין לטיפול כיסוי תקציבי. אין כתובת להידברות, במשרד הרווחה אין עונים. אבל הקושי העיקרי נעוץ במחסור במדריכים ובחלופתם הגבוהה. כוח האדם שמוכן לעבוד תמורת המשכורות הנוכחיות הוא ממש גורא, לא מגיעים עובדים עם הכשרה כלשהי, בעלי הכשרה אינם פונים כלל לפנימיות. אחרי שעות הלימודים זקוקים הנערים והנערות למעט תום ואהבה. יום אחד מגיע ילד, שנכווה קשות בהיותו בן שנתיים וחצי, בין חברי הצוות התנהל ויכוח כיצד נקלוט אותו. ממילא סובל המוסד מסטיגמה. ילד כזה יחזק את הסטיגמה. באותו יום הגיע למוסד ילד שאביו החורג היכה אותו מכות רצח והותירו לבדו על חולות שפת הים. זה היה ממש ניסיון לרצח. האב ישב במאסר שלושה חודשים.

פעם הגיע למוסד ילד בן שמונה, שמאז פקח את עיניו, ראה כיצד אמא מזריקה לעצמה סמים. הילדים המגיעים למוסד זקוקים לו, משום שהבית גרוע יותר. הם באים מבתים של הורים מכורים לסמים, אלימים וחולי נפש. משרד הרווחה מממן את מחצית ההוצאות. המשרד אומר: מגיע לך 600 שקלים לחודש לילד (וזה הממוצע י"ש), אבל ילד במוסד למופרעים עולה לנו 1300.

המפקחים מגיעים בבוקר. אין הם מגיעים בערב או עם השכמה. המוסד פועל ללא רשיון. מתן הרשיון מותנה באישור משרד הבריאות ומכבי אש... אבל אין כספים לשיפור תנאי הבריאות ולמניעת אש.

התעללות לשמה

שני עובדים בפנימייה מרווחים: נער בן 13 נלקח בידי שתי מדריכים ליד הבריכה. הם הורידו את מכנסיו, כדי שלא יוכל ללכת מהר, הלבישו דלי על ראשו, ואמרו לו להתקרב. בנוכחות ילדים אחרים דחפו אותו לבריכה. ילד אחר נשלח לשבוע ימים למיטה. מייד אחרי הלימודים הוא נאלץ ללבוש פיג'מה ולהישאר בחדרו עד למחרת בבוקר. המדריך "שכח" לשלוח לו ארוחה, בבוקר קם הילד רעב. הילדים חיים בחדרים טחוכים. מיטות יש לכל אחד. שולחנות להכנת שיעורי בית אין. אין ארון לשמירת חפצים אישיים. קרה שילד מקבל טרנינג חדש מהוריו או מדודיו. למחרת מישהו גונב אותם. זוהי סיבה למכות אכזריות בין הילדים. הם פשוט הורגים זה את זה במכות. בבוקר אין מצחצחים שיניים כיוון שהמברשות סגורות בחדר המדריכים. קרה שילד קיבל חבילת ממתקים, המדריכים פתחו אותה, והחלו לאכול את הממתקים בנוכחות הילד. הילד כרע על ברכיו והתחנן שיחזירו לו את הממתקים, אך הם לא החזירו. המדריכים שדיווחו על כך ליצחק קדמן טוענים, כי התריעו על המצב לפני המנהל, ולפני מפקחי משרדי החינוך והרווחה, מאום לא השתנה.

התמונה העולה מן הדיווחים היא של מחסור בכוח אדם ותחלופה גבוהה. מגיעים אנשים בלתי מיומנים. שורר מחסור כבר בתקציבים. הילדים מגיעים מאוחר מדי. הפיקוח הפורמלי איננו עונה על הצורך בפיקוח אמיתי. חלק ניכר מן המוסדות פועל ללא רשיון. אין תוכנית עבודה. אין תיאום בין־משרדי. בחלק מן המוסדות מתעללים מדריכים בילדים.

נאמני שלום הילד

מסקנתו של ד"ר יצחק קדמן היא, שדרוש סקר מקיף על המתרחש בפנימיות, ודרושה רשת של "נאמני שלום הילד" שתוסמך לבקר בפנימיות בכל שעה משעות היממה. יש לתגבר את הכשרת כוח האדם וההשתלמות תוך כדי עבודה. דרוש שיפור מיידי של התנאים הפיסיים. יש ליישם את המלצת ועדת ראש הממשלה לילדים ובני נוער במצוקה מ־1972 בדבר הקמת רשות ארצית לחינוך פנימייתי.

מגיב מנכ"ל משרד הרווחה יהושע דווידוביץ: פנינו פעמים אחדות לד"ר קדמן, אך הוא סירב לתת פרטים. עצם סירובו מהווה פגיעה בשלום הילד. בדו"ח שלו אין אף פרט שניתן לבדיקה. זהו ריכוז אנונימי של טענות, ללא תאריכים. בשנתיים האחרונות הועברו למשרד עשר תלונות. כל אחת נבדקה ביסודיות. כל מקרה שידווח בעתיד יטופל ללא דיחוי.

לאחריות משרד הרווחה נתונות 200 פנימיות ובהן חיים 8000 ילדים ובני נוער. דו"ח קדמן מביא שש עדויות. אין מקום לסגוע ולהטיל דופי בעבודות מוסדות רבים. יש בהם הצלחות לצד קשיים. המשרד מכשיר עובדים, ומעניק פיקוח והדרכה. בשל התנגדות האוצר אין אפשרות לתגבר את כוח האדם. מנכ"ל הרווחה תומך בהעלאת התעריפים במוסדות, העומדים עתה על ממוצע של 5000 שקלים לילד לשנה.

המאבק על העשירון העליון

בשנים הבאות ילמדו תלמידי חטיבות הביניים בירושלים בבית־ספר באזור מגוריהם. הרפורמה מעוררת תהודה וקונפליקטים.

תוך שנתיים תושלם הרפורמה בחינוך הממלכתי בירושלים. בוגרי כיתות ו' של בתי־הספר היסודיים יתחייבו בידי משרד החינוך והעירייה להירשם לכיתות ז' של חטיבת ביניים מסויימת, הצמודה לתיכון שבאיזור מגוריהם. במקביל ימשיכו להתקיים בתי־ספר על־יסודיים ייחודיים בודדים, כדוגמת הניסויי או התיכון למוסיקה.

התיכון שליד האוניברסיטה סירב להשתלב ברפורמה. כבר השנה לא היה המנהל רשאי לבחור תלמידים מוכשרים לכיתות ז' מקרב 80 אחוזים של בוגרי בתי־הספר היסודיים. בעוד שנתיים יצטמצם המבחר לאפס. לאחרונה פנה המנהל, ד"ר שמואל קגלר, למחלקת החינוך העירונית בבקשה, כי תאפשר לו לבחור מדי שנה מכל בתי־הספר מאה תלמידים לכיתות ז', "שיהיו בעלי יכולת אינטלקטואלית גבוהה", ועוד שישים טעוני טיפוח. כוונת ד"ר קגלר היא לבחור מכל בית־ספר חמישה מוכשרים בלבד. על ידי מתן זכות לתיכון שליד האוניברסיטה לבחור את תלמידיו החל מז', יובטח עתידו כבית־ספר מוביל ברמתו בעיר.

יתר המנהלים התקוממו: "לא נוכל להסכים לקיום שתי מערכות חינוך סותרות בעיר, אחת אליטיסטית והשנייה ציבורית ואינטגרטיבית" — כתב יו"ר התאגדות המנהלים העל־יסודיים, יחזקאל גבאי, למנהל מחלקת החינוך העירונית, מיכאל גל. המנהלים החליטו לא לאשר העברת תלמידים מאיזור הרישום שלהם לבתי־ספר סלקטיביים. העברת תלמידים לבתי־ספר על־יסודיים ייחודיים כמו התיכון למוסיקה שליד האקדמיה או לאמנויות תיעשה רק באישור ועדה משותפת של המנהלים והעירייה. על מכתבו של גבאי, מנהל התיכון ע"ש קאסין, חתומים מנהלי המוסדות הבאים: הגמנסיה, דנמרק, בית חינוך תיכון, מכללת אורט, נוה יעקב, גילה וסליטברג. הויכוח בין קגלר ליתר המנהלים מתנהל על הרישום לחטיבות הביניים בלבד. חוק קובע, כי החל מכיתה י', היא הכיתה הראשונה של החטיבה העליונה, רשאי כל תלמיד להירשם לכל תיכון שירצה לקבלו. ולא שתלמידים העולים לכיתה י' אינם ששים להחליף את חבריהם ומוריהם, אפילו אין הם שליל השלישות.

של מי הבחירה?

ד"ר קגלר מכחיש מכל וכל את טענת האחרים, מגנציה הקיימת, בביכול בבית־ספרו, שעה שכל בתי־הספר העל־יסודיים האחרים הם אינטגרטיביים. זה למעלה מעשרים מתוך חמישים שנות קיומו מתמחה התיכון שליד האוניברסיטה בהוראה למוכשרים מצד אחד ולטעוני טיפוח מצד שני. אלא שהלימודים מתנהלים בכיתות נפרדות. רק אחרי שנתיים־שלוש של לימוד בכיתות נוצר אצל חלק מטעוני הטיפוח הסיכוי להשתלב השתלבות אמת בכיתות הרגילות. לפיכך, מי שרוצה ומתאים, יכול להשתלב בכיתות הרגילות החל מכיתה ח'.

התיכון שליד האוניברסיטה משוכנע, כי יש מקום לקיומו של בית־ספר עיוני ייחודי, אשר מסרב להיהפך למקיף, משום שאין הוא יודע כיצד לעסוק בחינוך מקצועי לאלה, שאינם מתאימים ורוצים בחינוך עיוני. אם משרד החינוך והעירייה יידחו את בקשת התיכון שליד האוניברסיטה, לבחור לעצמו את המוכשרים החל מכיתה ז', יהיה זה סופו של בית־הספר. תוכנית הלימודים שלו היא שש־שנתית. בפחות מזה לא ניתן להגיע להישגים, שהתיכון רואה אותם כהכרחיים.

אחד המנגעים העיקריים מתביעתו של קגלר הוא מנהל הגמנסיה העברית, שמואל מיכאלי. עד לפני שנים אחדות התחרו ביניהם שני בתי־הספר על כתר התיכון היוקרתי ביותר בעיר. אלא שהעירייה שינתה את כללי המשחק, ואילצה את הגמנסיה לקלוט את "כל עם ישראל", אף כי גם בית־ספר זה התמחה בחינוך עיוני. עינו של מיכאלי איננה צרה בקגלר. אם לקגלר יחסרו תלמידים, מוכן מיכאלי לגרב לו כמה תלמידים מדי שנה, בהתאם להתפלגותם העירונית, בין 50־60 אחוזים טעוני טיפוח, והיתר מבוססים.

יש מי שבעד תבנה

סגנית ראש העירייה הממונה על תיק החינוך, לוטה זלצברגר סבורה, שאין להחיל את כללי המשחק המקובלים עתה בגמנסיה או בדנמרק גם על התיכון שליד האוניברסיטה. בחיפה קיימים בתי־ספר אליטיסטיים כמו הריאלי וליאו בק. גם בירושלים יש מקום לבית־ספר מיוחד לתלמידים בעלי פוטנציאל גבוה מן הממוצע במידה ניכרת. יתכן שיש לפתוח אותו לתלמידים מכל המדינה, "על יסוד קריטריונים אובייקטיביים".

לוטה זלצברגר מקווה, כי במהלך תשמ"ח תתקבל בעירייה ובמשרד החינוך החלטה בדבר עתיד התיכון שליד האוניברסיטה, "מתוך הבנה בין העירייה, משרד החינוך והמנהלים".

הרבה אבות להצלחה

פרופ' קרל פרנקנשטיין, העוסק זה עשרים שנה בהדרכת מורים לטעוני טיפוח בתיכון שליד האוניברסיטה, תמך בעבר, ללא התלהבות יתירה, בהצמדת כיתות נפרדות של טעוני טיפוח לתיכון. את יחסו המסויג להצמדה נימק בפער העצום בין המיעוט החלש לרוב "היוקרתי". פער זה יוצר טינה. פרנקנשטיין נכנע ללחצה של מועצת הנשים היהודיות בארצות־הברית, אשר מימנה את ראשיתו של הניסוי בשיקום החשיבה של טעוני הטיפוח. בדיעבד מסתבר, שהניסוי הצליח בעבר ומצליח גם עתה.

כיום תומך פרנקנשטיין בפה מלא ב"הקמת בתי־ספר, אשר כוללים קבוצות שונות של תלמידים, מוכשרים, רגילים, וטעוני טיפוח, בתנאי שכל אחת מן הקבוצות תיהנה משיטות הוראה שונות". מן הבחינה החברתית והפדגוגית אין דבר מסוכן יותר מאשר ריכוז המוכשרים בבתי־ספר מסויימים. כאשר עושים זאת מונעים מבתי־ספר אחרים את היתרונות האנושיים והשכליים, אשר טמונים בפגישות אישיות בין תלמידים בעלי רמות שונות. סכנה חמורה לא פחות טמונה בהגברת האשליה, שמפתחים מורים בינוניים בבתי ספר "יוקרתיים". הללו נוטים לזקוף את הצלחת תלמידיהם לחשבון כישוריהם.

בעלי יידע אינם עדיין מורים. מנהל התיכון שליד האוניברסיטה, ד"ר שמואל קגלר, מתגאה בהצלחת המוכשרים. השאלה איננה אם תיכון מסויים העמיד מתוכו מיספר גדול של עורכי דין ורופאים, אלא אם הגביר את מעורבות תלמידיו בלמידה ואת נכונותם לשרת את החברה. מעורבות לטווח ארוך היא הערובה היחידה לכך, שאותם מוכשרים ימלאו בעתיד את תפקידם ותובנתם לחברה בדרך אנושית. אבל כל אלה רחוקים מליבם של רוב בתי־הספר העל־יסודיים. הקושי איננו בקיומה של מעורבות של תלמיד מעורב, אשר מגלה עניין, התלהבות, ואחריות ללמידתו. הקושי הוא בקיומה מתחייבות מעורבות ללמידה מצד תלמידים, שאינם מגלים עניין, במקצועות הנראים להם בלתי חשובים. בכך לוקים כל בתי־הספר. מה הופך בית־ספר ליוקרתי? העובדה שהוריהם נוהרים אליו כדי לרשום את ילדיהם? פרנקנשטיין משיב בשלילה: היוקרה האמיתית איננה מגיעה לאליטה של בעלי הכשרונות, אלא לאותם בתי־ספר, שתומכים במקופחים ומסייעים בידיהם להקנות את כל תלמידיהם, ובכלל זה את המוכשרים, למעורבות נכונה בלימודים ובחברה.

שמיטת חובות בקאזינו העירוני

מאת בצלאל רובין

המהמרים הישראלים מפסידים כחצי מליון דולר מדי חודש, בקאזינו הצף "רויאל פרינסס", הפועל באילת בחמישה חודשים — כך העריכו מומחים בנושא.

רבים מהמפסידים הם תושבי אילת. החלוקה היא משהו בין 70 אחוז צפוניים ותיירים ו־30 אחוז אילתיים. ידוע על מקרים, שבעלי עסקים אחרים מאילת הפסידו ליד שולחן הרולטה כסף רב והם נמצאים עתה על סף פשיטת רגל. מפסידים אחרים מסרו להנהלת הקאזינו שטרי חוב של עשרות־אלפי דולרים וצ'קים דחויים ללא כיסוי. לאלה האחרונים כבר לא מאפשרים לעלות ולהפליג בקאזינו הצף.

השמועות מספרות, כי בעל מסעדה ידועה באילת, השייכת לרשת ידועה, הפסיד כ־70 אלף דולר. סוחר ירקות מקומי הפסיד כ־30 אלף דולר ומלונאי הפסיד 20 אלף דולר. השמועות מוסיפות, כי מורה ירושלמי בן 34 הרוויח ביום ההימורים הראשון שלו שלושת אלפים דולר, אך למחרת הפסיד את הרווח וכמו כן עשרת אלפים דולר נוספים. כיוון שנתן צ'קים ללא כיסוי מחפשים אחריו ומספרים שהוא אינו עונה לטלפונים ואף נעלם מביתו שבירושלים. הרכילות גם אומרת, כי בעל הפאב הפסיד לאחרונה 50 אלף דולר ובכך חיסל את כל חסכונותיו. ויש סיפור על ספרית אילתית מוכרת, שהרוויחה בתחילה עשרת אלפים דולר והפסידה אותם לאחר מכן, בתוספת של חמש אלפים דולר משלה.

איש־בוהמה אילתי, המוכר בכל הארץ, והמנהל את הארועים של מלון "אביה סונסטה" ינוקא, מוכן להיחשף ואומר בגילוי לב: "נכון הפסדתי עשרת אלפים דולר". הוא טוען שהצליח תוך משחקים מוצלחים אחדים (שנמשכו כחודש) להרוויח מחדש את מה שהפסיד. אומר ינוקא: "אם אין מאחוריך בסיס כלכלי --- אל תשחק בקאזינו". הוא סיפר לי, שראה הרבה אילתים שאיבדו בערב אחד את כל משכורתם החודשית, לרבות השעות הנוספות והטיפים, לדעתו, אנשים אלה איבדו כבר כל מוטיבציה לעבודה.

בין המהמרים הקבועים, מספר ינוקא, ישנם אנשי עמל רבים, נהגים, ספרים, מילצרים, בעלי מסעדות, מנהלי בתי מלון ובעלי מקצועות חופשיים. לא נעדרים, כאמור, גם שכירים, המועסקים בעיקר בענף השירותים וגם... קיבוצניקים שבאים לנסות את מזלם. ישנה גם חבורת מהמרים מקצוענית, המגיעה מתל־אביב בטיסת ערב, עולה לספינה, משחקת כל הלילה ושבה לתל־אביב עם בוקר במטוס ראשון. בקבוצה זו יש מישהו שהרוויח 10 אלפים דולר ואף 30 אלף דולר והיו גם שהפסידו.

לאחרונה פנו נשים אחדות למשטרה וביקשו לפעול לסגירת הקאזינו. לטענתן, הורסים ההימורים בעליהן את חיי המשפחה שלהן. "אם הדבר יימשך כך, עלול הדבר למוטט את כלכלת העיר". אמר לי איש־משטרה שטיפל בתלונות האורחים נגד הקאזינו. ביקורת מושמעת גם על העובדה, שהעירייה איננה נהנית כלל מרווחי הקזינו, בניגוד למקובל בכל העולם. כל הרווחים נשארים בידי בעלת הקזינו, חברה אנגלית קפריסאית.

רון שקד, ממפעילי הספינה והמוכר של "רויאל פרינסס", אמר לי השבוע בתגובה: "היינו שמחים מאוד אילו המעיטו תושבי אילת לפקוד את הספינה. אני מרגיש מאוד לא נוח עם הסיפור האילתי, ועם האנשים הבאים להמר יותר מאשר פעמיים בחודש. אנשים אלה באים לכאן מתוך התמכרות להימור, ולא מתוך רצון להמר. לאנשים אלו אנחנו אומרים בגלוי, כי הם אינם רצויים כאן. פניתי אישית למהמרים הללו והודעתי להם, שאני לא מעוניין שיעלו יותר לספינה, לטובתם. הבעיה עם המהמרים האלה, שהתנהגותם היא ללא דופי, ועל כן אינני יכול למנוע מהם את ההפלגה. פניתי בנושא זה גם לראש עיריית אילת, רפי הוכמן, וביקשתי ממנו להוציא תקנה או להפעיל חוק עזר עירוני, שימנע מהמהמרים האלה מלעלות לספינה, אך גם הוא מוגבל".

כאשר לשמועות על סכומי הכסף שהפסידו המהמרים על הספינה, אומר רון שקד: "שטויות במיץ עגבניות. סכומים כאלה לא התגלגלו כאן. אלה רק שמועות שהגיעו גם אלי. ההימורים מוגבלים ואין אפשרות טכנית להגיע למספרים כאלה".

רון שקד סיפר, כי בעבר יכלו מהמרים שהפסידו לשלם בצ'קים דחויים, אלא שעתה כבר לא נוהגים כך. בסופה של השיחה הכריז שקד על "שמיטת חובות". מתוך רצון טוב הוא הודיע, כי אלה שהימרו בקאזינו והפסידו, לא יידרשו להחזיר את חובותיהם לקאזינו, עם זאת אמר, כי אנשים אלה לא יורשו לעלות שוב על ספינת ההימורים.

יווניות עם דגל ישראלי

חברת הספנות "האחים עופר" רכשה לאחרונה שלוש אוניות־מטען גדולות מחברת ספנות יוונית. שלוש האוניות הללו — "ציון פיראוס", "צים קאושונג" ו"צים סידני" — המפליגות בקביעות בשירותה של חברת "צים", בקו אילת־המזרח הרחוק, ידוגלו בדגל ישראל. משמעות הדבר, שישמש בן צוות ישראלי.

האונייה הראשונה, "צים פיראוס", בעלת הקיבולת של 914 מכולות 20 רגל, החליפה השבוע את הדגל היווני בדגל ישראלי. את הפיקוד עליה קיבל רב חובל גיורא קרינקין, תושב אילת ותיק. בטקס קצר, שהתקיים ביום כ' על סיפון האוניה בנמל אילת, העניק מנדי זלצמן מנהל הנמל, לרב חובל קרינקין את דגל הנמל.

רב חובל מיקי הופמן, מנהל חברת דיזנגוף באילת, מספר השבוע שבקווי אילת־ארצות אפריקה המזרחית והדרומית ואילת־המזרח הרחוק, שועלות בקביעות 19 אוניות בגדלים שונים מתוכם שש אוניות ישראליות. למספר הזה יש להוסיף מספר נוסף של אוניות מוזמנות. הוא הוסיף, שתנועת המטענים דרך נמל אילת גדלה בשמונת החודשים האחרונים ב־30 אחוז ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

לא חבר באיגוד

(המשך מעמוד 6)

רק בחוקת מעיל שכונתי, ואף אקדמאי לא היה, היה עוזר בתחתית מכבש הקליטה ויהיה סיטן בעיר שדה, עבודה בחנות צילום ומקצועו של ברודסקי — צלם, הלצות של "וילה־וולה" של השכנים, פאסטרנאק' רם ונישא של נשות ויצ"ו העליונות ושיכנה, אותה שיכנה כבדה לה וכו' ארגולר צודיע.

לא, לא הייתם שומעים את שמעו של ברודסקי אילו היה עולה ארצה, כפי שלא שמעתם על אלה שהגיעו — והיו סופרים ומשוררים, ולא פעילים למען, חלקם ירד מאז, וחלקם נשאר מתוך מאסיביות, רובם נשכחו. כדברי אחד השרים בממשלת גולדה ב־1972, שנת יציאת ברודסקי: לא לאלה התפללנו. לכן גם לא קבלנו אותם.

קשה להשתייך לכל הגירה: אתה חייב להיאבק לא רק בקשיי קליטה, אלא גם בסטראוטיפים. תארו לעצמכם מה היו אומרים האמריקנים אילו הגיע אליהם רנטה אליגיירי בתחילת המאה יחד עם כל האיטלקים: "בא עוד דגו. כמה יפתח פיצריה".

סלפאק — הפתוח המוכר

עוד בשורה סטנית: אתמול הגיעאנצה "הפידובניק" הוותיק ביותר, חלוריה סלפאק, איש נהדר, עב בשר ועב זקן, יחד עם אשתו כאשה. הוא היה "בתנועה" כאשר עוד לא שמענו על אירה נחל ושצ'ראנסקי.

סלפאק, בנו של שגריר סובייטי בסין, היה שייך למעמד העליון ל"נומנקלאטורה". היה לו הכל: עבודה טובה וכסף שותכרו, טובה מקיף הוא בוא בסיסי סילים סובייטיים, וזה עיבל את עליינו, חיים טובים ודירה טובה ברחוב גורקי שבמרכז מוסקבה, שם התארחתי בשנים בהן הכרתי ב"תנועה" עדיין לא כללה איש"ל וסיקור עיתונאי רצות ועודני. מכר את הכנסת האורחים שלו באו של סלפאק והוא סמי המרץ המנולך של העלייה הרוסית — סלפאק פתח, סלפאק סגר.

שטפון עוקץ ובוץ

הסיפור הנוגע ללב, שכתבה שלי יחימוביץ' ("על המשמר" 25.10) על אשה שמגבי מכוניתה הפסיקו לפעול בגשם בצומת בית קמה, ושלא נענתה פנייתה לעזרה מאנשי המשק של "אגד", שהיו במקום בסרנה ניידת, לוקה בציניות ובעוקץ שאינם במקומם.

אנשי המשק של "אגד" הוצבו בסרנה הניידת בצומת זה כשירות לציבור, תפקידם לסייע לאוטובוסים במצוקה, המסיעים עשרות אנשים, ולקצר את משך זמן ההמתנה שלהם בגשם לבוא העזרה. במקום לראות את החיוב שבפריסה המשקית הזאת ואת ההתחשבות בציבור — לועגת הכתבת לאנשי המשק ומציגה אותם כצמד הוללים, העורכים מסיבה באוטובוס החם והיבש בעוד האשה נרטבת בגשם הנורא...

על עצם העניין כבר הגבתי והדברים פורסמו; אני רוצה רק להוסיף, כי חברי "אגד" ידועים דווקא בנכונותם לעזור ובהתנדבותם למען הזולת — גם כאשר הדבר עלול לסכן את חייהם. רק באחרונה פורסם מעשהו של חבר "אגד" שהציל אנשים, אשר מכוניתם נסחפה בשטפון, תוך סיכון עצמי.

או למה ללכלך ציבור גדול וטוב בגלל סיפור עתונאי?

גדעון טלמור, דובר "אגד"

הנחש כמכשיר גניקולוגי

שלום לכם רבותי העיתונות!

עלי להודות שלא הצטרפתי לאורגזמה הלאומית שלכם עם צ'יצ'ולינה. מסע החדירות והשדיים לא גרם לי שום התעוררות.

אני יודעת, שאומר ברגעים אלה דברי תועבה, על כל המשתמע מכך, לגבי תדמיתי. ייתכן ובתקופות קדומות הייתי עולה על המוקד, בגין השמעת דברי כפירה כנגד המוסכמות.

מעולם לא סבלתי פורנוגרפיה ואני חושבת שמין נועד, מקסימום, לשני אנשים מבוגרים שיש ביניהם איזה זיק של רגש. מין, בעיני, אינו תרגילי אקרובטיקה המלווים בנחשים ומכשירים גניקולוגיים, אלא מערכת יחסים רגשית וגופנית בין בני־אדם.

אני שייכת לדור שעדיין מתרגש למראה זוג מתנשק ומסמיק למראה ערום. מודעות הפירסומת של תנוחות המין המציגות נשים בעלות אברי ענק ושלל של עזרי־מין, גורמות לי לבחילה קלה. ולמרות זאת אינני משייכת את עצמי לאיזו כת פוריטנית ולא לאירגוני נשים פמיניסטית. גם אינני חברה של אברהם שפירא. אני שמרנית, ורומנטית בצורה חסרת תקנה.

היום קניתי "ידיעות אחרונות" כי ב"על המשמר" היתה צ'יצ'ולינה בכל עמוד. הם, "ידיעות אחרונות", שמו אותה במקום המתאים, בעמוד האחורי.

סימה טלמון

מישהו כיבה הזרם בסניף המרכזי

הנוהג לסגור מפעל, מוסד או חברה לתקופת ימי החגים ולהוציא את העובדים לחופשה מאורגנת, הוא נוהג טוב שמשתלם לעובד ולמעביד, אך לא כל חברה רשאית לנעול את שעריה ולהפסיק לתת שירות חיוני לציבור למשך ימי החג וחול המועד.

העובדים בחברת החשמל יצאו לחופשת חג הסוכות למשך 10 ימים רצופים עד 18.10.87, ואיש לא טרח ודאג להשאיר שם חשמלאי תורן.

הדעת לא סובלת שגוף כמו חברת החשמל, המופקד על מתן שירות חיוני לציבור — 24 שעות ביממה — יתעלם ולא ישאיר תורן שיטפל בחיבורי חשמל לצרכנים, שבדירותיהם נותק זרם החשמל בגלל חוב מקרי של 33 שקלים.

מעניין עד להיכן גובלת הצביעות והזלזול של חברת החשמל: קופה פתוחה ותורנות לגביית כספים מהצרכנים בחול המועד סוכות לזה כן דאגה החברה, אך להשאיר תורן שיחבר את זרם החשמל (לאחר ניתוק) בדירות של צרכנים, שסילקו את חובם במועד, לזה איש לא דאג, ולמרבה הצער, צרכנים רבים נשארו בחשכה בימי חג ומועד.

מבזבזינו מי שואל, כיצד נוכל לרשום הצלחות במילוי תפקידי כאשר חברת החשמל, שאתה מופקד עליה, השביתה את שמחת החג מצרכנים רבים?

מעניין גם לדעת את תגובתו למנהל הכ"ל והאם בדעתו לטפל ולשנות את סידרי העבודה הפנימים והמעוותים בחברת החשמל?

מרדכי אופיר, ירושלים

מטען חלול

מאת אבי בניהו

העוינות לא הוטבעה

בפינה קטנה בפאתי עמק חפר הונחו בסוף השבוע היסודות הראשונים לסולחה הגדולה, שככל הנראה תתקיים בקרוב, בין מפקד חיל־הים לשעבר האלוף (מיל.) שלמה הראל לבין סא"ל (מיל.) יצחק שושן, מפקד המשחתת "אילת" שהשנה מלאו 20 שנים להטבעתה על־ידי שלושה טילים מצריים במרחק 13 מ"ל מחופי פורט סעיד.

לראשונה אחרי 20 שנה ניאותו שני הקצינים במילואים לשבת במרחק של מטר זה מזה ולהתעמת ביניהם על האחריות לטיבועה של "אילת" וההלקחים שהופקו אחר־כך.

היה זה ביום שישי האחרון בקיבוץ עין־שמר. "בוגרי חיל הים" שבקיבוץ הם שהגו את הרעיון לעסוק בנושא שצבר תאוצה תקשורתית מאז חשף רן ארליכט (תושב עין־שמר) ב"מוניטין" פרטים חדשים על טיבועה של המשחתת.

בחדר האוכל, בערב גשום וסגרירי, ישבו על הבמה האלוף (מיל.) שלמה הראל, כיום מבקר מערכת הבטחון, סא"ל (מיל.) יצחק שושן, כיום תושב חופית, ממורמר וחסר מנוחה מזה שנים רבות בגין 47 ההרוגים ו־16 נעדרים מאותו אסון, וסמל (מיל.) משה לוי, מפעיל מכ"מ ב"אילת", ניצול שכתב ספר על אותו היום, ה־21 באוקטובר 1967. בקהל היו בני משפחותיהם של ניצולים ומעורבים וחברי קיבוץ עין־שמר. הפגישה על הבמה היתה קשה. שני הקצינים הוותיקים סירבו ללחוץ ידיים.

יצחק שושן, שמאז האסון לפני 20 שנה ניתק את כל הקשרים עם חבריו מחיל הים ומפיקוד צה"ל, העלה טענות קשות נגד חיל הים באומרו, כי הזניח באותם ימים את הקיים והתעניין רק בעתיד, בספינות הטילים של החיל שבנייתן נשלמה והלכה בנמל שרבורג בצרפת. הוא טען, כי מברקים שנשלחו מאמ"ן ובהם התראות לא הגיעו לידיו ואמר: כי חיל־הים על מערכותיו לא שעה לאזהרותיו ולפיכך בא האסון.

כשדיבר שלמה הראל, מפקד חיל־הים לשעבר, קפץ מידי פעם שושן כנשוך נחש והתערב. כך, למשל, כשטען הראל שהמשחתת לא היתה צריכה להיות היכן שהיתה, צעק שושן: "הרי דיווחתי כל שעה על מקום הימצאי ואף אחד לא אמר לי דבר".

הראל: "שושן לא הקשיב למערכת "בת־קול" מגלה המכ"מ ימי".

שושן: "היה ציוד מיושן וגרוע. ישבנו שעות וימים עם סלילים ארוכים של מאות מטרים ולא העלנו דבר". וכך הלאה.

יצחק שושן, שהכתבות במלאות 20 שנה לטביעה החזירו אותו אחורנית, תיאר בפני הקהל את שחש במשך כל השנים. "רק בשנים האחרונות החלטתי ללכת לאזכרה השנתית ובאחרונה אף לפרסם את גירסתי בתקשורת".

שלמה הראל לא נשאר חייב: "אחרי האשמות כאלה כפי שצוטטו בתקשורת מפי שושן לא יכולתי להישאר אדיש. יכולתי ללכת לתקשורת ולהשמיע את גירסתי אבל לא עשיתי זאת. הסכמתי לבוא לכאן לקיבוץ ולברר את ההאשמות. זה גם הישג שאנחנו, אני וסא"ל שושן, יושבים כאן יחד אחרי 20 שנות פירוד".

מפגש השבת בעין־שמר נסתיים, לדברי נוכחים במקום, "בטונים גבוהים". הפצע של "אילת", כך מסתבר, פתוח לגמרי.

סרט המשחזר את אירוע הטבעת "אילת" אמור להיות מוקרן בטלוויזיה בקרוב. גם לסרט זה צולמו הראל ושושן בנפרד. את שהצליחו לעשות אנשי עין־שמר לא הצליח גם כתב הטלוויזיה להשיג.

ובסוף, בתום הערב, הרבה אחר חצות, ניסו קומץ "בוגרי חיל הים" של עין־שמר לארגן "סולחה" בין הראל לשושן. ניגשו קודם להראל וזה אמר: "מוכן אני" הלכו לשושן וזה ענה: "לא מסכים".

אבל בקיבוץ עין־שמר אומרים, שלפחות הונחו היסודות לסולחה.

ובצמרת חיל הים הנוכחית, מה אומרים?

"כשיגמור אלוף (מציל.) שלמה הראל את העניינים עם סא"ל (מיל.) שושן בפרשת אח"י אילת, עדיין יישאר לו עסק עם האלוף בן שושן בעניינים אחרים לגמרי". אבל זה באמת שייך לסיפור אחר.

כדאי להרים טלפון לאלוף

ביום שלישי שעבר בשעות הערב, שעות ספורות בטרם ייפתח קורס הקצינות בו היא אמורה ליטול חלק, נתבשרה החיילת ב. מקיבוץ רוחמה, מדריכת תותחנים במקצועה הצבאי, כי לא תוכל להתקבל לקורס משום שהבדיקות הבטחוניות בעניינה לא נסתיימו.

האכזבה היתה גדולה. מה עוד שהבשורה הגיעה שעות ספורות לפני פתיחת הקורס.

למחרת, יום רביעי, ניסו החיילת ואנשי יחידתה לבטל את רוע הגזירה, אולם נמסר להם שיש צורך בבדיקה בטחונית יסודית ושאין כל סיכוי שהחיילת תתקבל לקורס שנפתח באותו היום.

בעצת ידידי המשפחה נרתם אביה של החיילת, ג'ינג'י נמרץ מקיבוץ רוחמה, לנושא, הפעיל את מחלקת הבטחון של התנועה וזו פנתה לגורמים במפקדת חילות השדה, אולם גם זה לא עזר ונמסר, כי בטחון שדה טרם סיים את עבודתו ואם הבדיקות יהיו בסדר תוכל החיילת ב. להצטרף לקורס הקצינות הבא בעוד שלושה חודשים.

האב הנמרץ לא ויתר, הרגיש שנעשה כאן עוול. בעצת חברים (קצינים בכירים במילואים) פנה אישית בטלפון ללשכת ראש אכ"א, שם ענתה לו המזכירה של האלוף מתן וילנאי והפנתה אותו לקצינת פניות הציבור, אל"מ שולה ליגום, המוכרת לטובה.

שיגר אביה של החיילת מכתב בנוהל בהול לאל"מ ליגום ובו בקשה לדעת מה מעכב את הצטרפות בתו לקורס הקצינות. "או שיש כאן טעות טכנית שפוגעת בחיילת, וזה חמור, או שאולי בתי מעשנת סמים ואני בתור אב לא מודע לכך, או שמא עברו של אביה (הח"מ) בחוגי השמאל עומד לה לרועץ", כתב האב.

הטיפול היה מהיר. בתוך 24 שעות טיפל בעניין ראש לשכתו של מתן וילנאי, רס"ן איתן, על־פי הוראת האלוף, והעניין עם בטחון שדה סודר.

ביום ששי בצהריים צלצל הטלפון בחדר המשפחה בקיבוץ רוחמה. על הקו לשכת ראש אכ"א ומהעבר השני החיילת שהגיעה לחופשת שבת. "הכל בסדר. ביום ראשון הקרוב בשעה 9.00 בבוקר תתייצבי לקורס הקצינות בבה"ד 12. בהצלחה", מסרו מלשכתו של מתן וילנאי.

האב המרוצה אמר לי אתמול: "הסיפור הזה מוכיח שגם גוף גדול ומסובך כמו צה"ל רגיש לבעיות הפרט ולקיפוח שלא במתכוון. הטיפול של ראש אכ"א היה מהיר, ענייני ומועיל. עבור בתי החיילת היה זה שיעור באזרחות".

הסיפור הזה בא ללמד, כי גם בגוף גדול ומסובך יש אוזן קשבת, ושבהחלט אפשר וגם כדאי להרים בשעת צרה או הרגשת קיפוח טלפון למפקד, אפילו ללשכת האלוף.

כותבי מכתב השמיניסטים. יש תשובה

העירו את הדב מרבצו

מכתבם של השמיניסטים לשר־הבטחון, ובו דרישה כי ישחרר אותם מחובת השירות בשטחים, ומכתב ההורדות של שמיניסטים נוספים שבא חודש אחר־כך, העמיד את צה"ל בפני דילמה חינוכית ואתגר הסברתי.

להוציא תגובה די הססנית של כמה חיילים מגולני והנח"ל, לא באה תגובה "מן השטח". קצין חינוך ראשי של צה"ל, שנדרש לפני שבוע לנושא, ניסה לשלול ב"אגרת למפקד ולחייל" את תביעתם של השמיניסטים.

אולם נראה כי מכתבו של סמל אילן פלדמן, לוחם ביחידה קרבית, מכיל בין שורותיו את התשובה שאותה חייבים להשמיע בפני השמיניסטים, ואלה שעומדים מאחוריהם או שיעצבו את השקפת עולמם.

הנה המכתב במלואו:

"מכתב השמיניסטים העיר את הדב מרבצו. סוף סוף קמו כמה בני נוער אמיצים המוכנים לשבת בכלא בגלל דעותיהם. הם מוכנים לשאת בתוצאות סרבנותם לשרת בשטחים הכבושים – מה שכמובן לא ניתן לומר על הסרבנים שברשות, על תלמידי הישיבות השחורות שאינם מוכנים אפילו לשירות לאומי חלופי, ובעוד ששדה הקרב המיידי שלי הוא לבנון, הרי שלהם הוא חוצות ירושלים וכביש רמות. מדוע הסירוב שלהם טוב משל הסירוב המצפוני של השמיניסטים (לשרת בשטחים), ולא בצבא?

עם זאת, כסמל ביחידה קרבית בצה"ל, אני קורא לעמית לוינתו ולעדי ולרשטיין וחבריהם, חותמי 'מכתב השמיניסטים', לשקול את מעשיהם בתבונה ולבוא לשרת עימנו גם בשטחים הכבושים ולבנון, ולו רק כדי לחוות משקל נגד ל'ימניים' שבקרב החיילים. עלינו מוטלת החובה לחיות במקום כדי לשנות דברים מבפנים ולמנוע מניעות ברוטאליות ומיותרות באוכלוסיה המקומית, דברים המורים את חורבנו שלנו. אסור לנו לנטוש את הזירה ולהשאירה בידי חיילים שאינם רוצים להבדיל בין ערבי לבין כלב רחוב ומתייחסים לשניהם באותה צורה פראית ונדאלית – לעתים קרובות בהשראת מפקדיהם.

הכיבוש כרגע הוא עובדה קיימת שאינה ניתנת לשינוי מיידי. עלינו להלחם בסרטן זה בכל כוחנו, וכוחנו לא יהיה רב, אם כל בעלי המצפון יסרבו לשרת במקומות שבהם מתרחשים הארועים. דווקא שם עלינו לחיות כדי להגן על דעותינו, על דמותנו ועל דמותו של צבא ההגנה לישראל. סמל אילן פלדמן, צה"ל.

עד כאן המכתב שהתפרסם השבוע ב"במחנה".

כשקראתי אותו, נזכרתי מיד בתקופה אחרת, לפני כחמש שנים, בנח"ל. אריק שרון כיהן אז כשר־הביטחון והמאחזים ביהודה ושומרון צצו בשטח כפטריות לאחר הגשם. חברי גרעינים ב"שומר־הצעיר" החלו אז להתמרד נגד השירות בשטחים ונגד איוש המאחזים, שעליהם הורה "שר־ביטחון לגיטימי בממשלה שנבחרה על־פי כללי הדמוקרטיה". הוויכוח היה נוקב ועירני ומשום מה לא הגיע לכותרות העתונים. אני זוכר את מזכירות הקיבוץ־הארצי ואת ההנהגה הראשית של השומר־הצעיר מתייצבים אז לצד פיקוד הנח"ל במאמץ "אשכולות" ובהקמותו נוספים, כדי להתמודד עם בני הנוער.

התשובה שנתן סמל אילן פלדמן לשמיניסטים היא המתכון לשכנוע שנקט אז השומר־הצעיר. אם לא יהיו שם, בשטחים ובלבנון, גם אנשי המצפון והמוסר; אם לא יהיו פלוגות וגדודים מהסוג הזה, יהיו שם האחרים, אלה שאילן פלדמן הזכיר במכתבו. רוצים דוגמה? כדין רמזי זוית, איש תנועת "כך" של הרב כהנא ונציגה במועצת קריית־ארבע, התגייס לצה"ל לצבא הקבע, ומשרת בחטיבת "גבעתי".

כדאי שמישהו יעביר את מכתבו של הסמל לעיונם של השמיניסטים ויעורר מהם מחשבה נוספת בתביעתם משר־הבטחון.

עריקי גיוס

מי שסבור שהארועים הפוקדים את הרחוב הדרוזי בישראל אינם משפיעים על המוטיבציה של צעירי העדה לשרת בצה"ל, אינו אלא טועה.

ארועי רמת הגולן, המאבק על הקרקעות בבית־ג'אן ובעיית התעסוקה, שהיא בחלתו של כמעט כל דרוזי משוחרר, ניכרים היטב אצל בני העדה בצה"ל.

בשנה האחרונה נתקלו שלטונות הצבא לראשונה בתופעה של "עריקי גיוס". מדובר בבני נוער דרוזים המחוייבים בשירות על־פי חוק ומסרבים להתייצב בלשכות הגיוס. לא מדובר עוד בעריקה מתוך השירות אלא באי־נכונות להתגייס. אין זה סוד, כי גם שיעור העריקים הדרוזים גבוה בהרבה מהאחוז היחסי שלהם בצה"ל.

שלטונות הצבא ומערכת הבטחון עושים פעולה שקטה לביעור הנגע של "עריקי גיוס", אולם רשויות המדינה חייבים לתת דעתם על המתרחש ולפעול במהירות לצמצום הפערים בין כפרי הדרוזים לחברה הישראלית.

בצה"ל נדלקה השנה נורה אדומה.

רוח חדשה בפיקוד

לאחר זמן קצר יחסית בתפקידו כרמטכ"ל, הצליח רב־אלוף דן שומרון להציב בפיקוד מרכז את הצוות שנראה כמתאים ביותר להתמודד עם מכשולי השטחים. אנו עדים היום לשלישייה המופקדת על הסדר הביטחון בשטחים, אנשים רעננים, פתוחים, עם רקורד מיבצעי ומינהלי עשיר, ובעיקר, אנשים חושבים.

דן שומרון הצליח, באישורו של רבין, להציב בראש הפיקוד המסובך ביותר של צה"ל את האלוף עמרם מצנע. אחר־כך הוחלף מפקד עוצבת צה"ל ביהודה ושומרון ומונה אלוף־משנה זאב ובאחרונה, ראש המינהל האזרחי תא"ל שייקה ארז, שהחליף את אפרים סנה.

למתנחלים יש, ובוודאי יהיו גם בעתיד, תלונות כלפי אלוף הפיקוד, שעד עתה הצליח לנווט היטב בין "שדות המוקשים" ולהגיע להידברות עם רוב האוכלוסיה המקומית תוך הרגשה, כי ענייני הבטחון הינם אך ורק בידי הצבא. באחרונה אף חוסלה ההגנה המרחבית ביהודה ושומרון והמערכת נתייעלה בהרבה. בעזה מפקד העוצבה הקודם בשטחים, אל"מ רוני, משלים את ביתו בהתנחלות, חל מהפך של ממש בהכשרת כוחות חיל הרגלים, המבצעים תורנות לא נעימה של סיור ושיטור בשטחים, ומוכנסים לשימוש אמצעי לחימה חדשים שיצמצמו בהכרח את הפגיעות באזרחים בשעת הפגנות והפרות סדר.

ראש המינהל החדש, שייקה ארז, משתלב היטב בצוות הזה ונכון לאתגרים שנכונו לו עם כל הקשור בתהליכים המדיניים העומדים בפתח.

לעושים במלאכה יש הרגשה של רוח חדשה המנשבת בפיקוד מרכז. אומרים שזהו אחד הפיקודים בהם קיימת הרמוניה מלאה (ככל שמותר "אבא") בין מפקד הפיקוד לפיקודיו. בשטחים הכבושים לא צפויה שנה שקטה, אבל עם הצוות הצה"לי הזה הטיפול יהיה בהכרח שקט יותר ונבון יותר.

לראות אמריקה בבית ממונע

מאת עמירה הגני

כל העולם בא לטייל באמריקה. ברחבי היבשת ובמעמקי הקניונים אתה יכול לשמוע כל צליל־שפה שבעולם. שבנינו, לעומת זה, אמרו לנו כשחזרנו: בכל המקומות האלה הייתם? אנחנו בוודאי לא נגיע לשם אף פעם...

בחלוקה גסה, אפשר לחלק אותם כך: המטיילים העיקריים הם הקשישים. בדרך־כלל, הם נוסעים במה שאנו מכנים קאראוונים, ואילו כאן קוראים לזה מוטור־הום (בית ממונע) או קמפר. אלה רכבים גדולים מאוד עד קטנים, נגררים או בעלי מנועים, המצוידים בכל נוחות אפשרית ומקלים מאוד על הנוסעים בהם את הקשיים בדרך. הם מכילים מיטות בגודל מלא (לעתים שתיים, לעתים ארבע), שולחן וכסאות, מטבח קטן אך מצוייד היטב (מקרר, כירת בישול, כיור לכלים וכו'), וכן — בגדולים שבהם — תא־שירותים מלא, כולל סידור למים חמים. את הרכב הזה אפשר לחמם בלילות קרים (והלילות, אכן, קרים...): כשהוא מגיע לקמפ, מחנים אותו במקום המסומן, שולפים את הכבלים המתאימים ומתחברים לברזי גאז, מים וחשמל, והנה אתה בביתך.

אחר־כך יוצאים הנוסעים החוצה, פורשים גגון מעל דלת הרכב ומשטח לניקוי־נעליים למטה, מוציאים את הכלב לטיול־של־לפני־השינה, פורקים את האופניים הצמודים אליהם ומתחילים לשוטט ברחבי הקמפ או הפארק. לאחר ארוחת הערב המוקדמת (אוכלים בחוץ, אם אפשר) הם מתרווחים להם בכסאותיהם הנוחים: הוא מעשן או מעלעל בעיתון, היא פשוט נהנית לה מהמנוחה. כשמחשיך הם מתקפלים בחזרה פנימה, ולאחר זמן קצר מכבים את האור. וככה, באמת, אפשר לבלות בטיולים חודשים רבים בשנה.

ואכן, ידידינו האמריקנים מספרים לנו על המנהג המתפשט והולך, שפנסיונרים רוכשים להם בדמי־פרישתם קמפר, ומתחילים לנוע בכבישי הארץ האינסופיים, וכך למלא — במעט, לפחות — מה שהחסירו בשנים הארוכות העמוסות עבודה, צבירה וגידול ילדים. יש מהם המטיילים ממקום למקום סתם להנאתם. ויש המנצלים את כל היתרונות האלה למטרות נוספות: במקום אחר פגשנו זוג קשיש מאוד, שסח לנו בגאווה רבה על תוכניותיו: קודם הם מבקרים את הבן בלוס־אנג'לס. אחר־כך הם נוסעים אל הבת, באריזונה. אחר־כך בחזרה אל הבן... בכל ביקור הם מזמינים את הצאצאים לטייל איתם לאתר זה או אחר, וככה מעבירים בנעימים את זמנם. „יש לנו מזל, אנחנו יכולים להרשות לנו את זה" — אומרת לי האשה בחיוך, ולא שוכחת להמליץ בפני על עיירה, ממפיס (טנסי), אם נעבור שם בסביבה: „אנחנו מהעיר של אלביס פרסלי", היא אומרת בטון של „הרי לא צריך אפילו להזכיר את זה...".

מרוב שהסתכלנו בקמפרים ובנוסעיהם, שמנו לב לעובדה רבת־משמעות: אפילו בקמפר אחד לא נסעו שחורים. תחילה חשבנו שנדמה לנו, ואז התחלנו לבדוק היטב. ואכן — לא ראינו אפילו יוצא־מן־הכלל אחד. מקרה? — קשה להניח, לאחר שבועות רצופים בדרכים ובקמפים. וכשחזרנו הביתה וביקשנו לברר את מה שנראה גם לנו בלתי־סביר, הוסבר לנו במפורש, שאכן — א. — השחורים בכלל ממעטים לטייל למקומות רחוקים: „הם אוהבים להצטופף ביחד, בערים הגדולות..."; וב. — באמת רובם אינו יכול להרשות לעצמו לרכוש קמפר. כלומר, מי שסבור שרגשות הקיפוח, הנחיתות והתיסכול של המיעוט השחור באמריקה הם רק סרחי־עודף מימים עברו, שהיום אין להם כל הצדקה, ומשפחת קוספי המאושרת בסידרת הטלוויזיה הפופולארית־מאוד היא־היא הנורמה — טועה, כנראה, טעות מרה.

יש גם אמריקנים־מטיילים אחרים. אלה הם הצעירים מאוד, לרוב בחבורות לא־גדולות, ובעיקר בחורים. אלה באים לפארקים הגדולים, נוטים אוהלים, ויוצאים לטיולים רגליים ארוכים ביערות ובהרים. ויש גם משפחות: הורים עם ילדיהם הקטנים, המתמקמים לרוב בקמפ גדול ומסודר היטב, כולל בריכת שחייה, מתקני שעשועים לילדים וכל השירותים. במקום כזה, במיוחד אם הוא סמוך לנהר או לאגם, הם מבלים שבוע ויותר ברוב נחת.

חודש ספטמבר כבר איננו העונה ממש. העונה מתחילה באמצע יוני, עם סגירת בתי־הספר, ונמשכת עד סוף אוגוסט. בתקופה זו הכל מלא וצפוף, ומי שיכול נמנע מלצאת לדרך. כשמתחיל ספטמבר, והילדים חוזרים לספסלי בתי־הספר — ניתן האות למטיילים האחרים. חודשי ספטמבר ואוקטובר — בסתיו, וכן אפריל ומאי — באביב — אלה הן עונות תיירות־הפנים כאן. בקמפים סיפרו לנו שגם במשך החורף יש מטיילים, ואכן קמפים רבים רשומים כפתוחים כל השנה. זאת אומרת: העסקים נמשכים גם בחורף, כמעט בכל מקום. אם דרך אחת נסגרת, בגלל השלגים - יש תמיד דרך חלופית. לכל מקום אפשר להגיע.

ובכל מקום אפשר גם להתמקם. בכל מקום נבנו מלונות, אכסניות, קמפים — הכל לפי הרגליך והישג ידך. גם בפארקים הנידחים ביותר, שוכנים זה־בצד־זה קמפ שאינו מציע לך אפילו מקלחת חמה, ומלון מסודר היטב, מבריק ומפתה, עם כל הנוחות והתפנוקים.

ולא רק זה. ארה"ב ערוכה היטב לתיירות. בצידי הכבישים המהירים מסומנים, אחת לכל כמה עשרות מייל, חניוני־מנוחה, הכוללים שירותים, מקומות־פיקניק ולעתים גם תחנות דלק ומסעדות. בכל פארק תמצא מרכז־תיירות, ובו מדריכים מנוסים, מפות, תחזיות מזג־האוויר הצפוי בקרוב, ולרוב גם מוזיאון מקומי קטן, המרגים לפניך את האיזור על אופיו, סגולותיו, הצמחיה ובעלי החיים שבו. והאמריקנים אכן משתמשים בכל הנוחיות האלה בהמוניהם, ובדרך כלל — בנחת, במתינות ובשלווה. לא בוער להם ולא לוחץ להם, ושלטי האזהרה התלויים על העצים ועל העמודים מזהירים אותם, לכל היותר, מפני הדובים האמורים להסתובב בשטח, לא מפני מחבלים.

האמריקני המטייל מצויד, כמובן, במצלמה (ולא רק הוא...), והוא נתון בכוננות מתמדת. אתה נוסע לך, למשל, בכבישי הפארק, והנה איילה חוצה את הכביש. בזו אחר זו, בלי קול כמעט, נעצרות המכוניות משני הכיוונים, והמטיילים יורדים בדממה, במצלמות מוכנות־מראש, ונערכים סביבה. לרוב, אין זה מפריע לה: בעלי החיים בפארקים מתורגלים כנראה היטב בכל סוגי ההבזקים הנוחתים עליהם... בכלל, אם ראית בדרך מכונית חונה בצד הכביש — הכלל הוא שכדאי לעצור: אולי התמזל מזלו של קודמך לתפוס משהו שחמק ממניך...

בקמפים עצמם, כשהם חונים וממוקמים, האמריקנים בדרך־כלל חייכניים מאוד, שואלים במאור־פנים לשלומך, מציעים עזרה אם נדמה להם שאתה זקוק לה, ולמעמים אפילו מתעניינים במקור המבטא המוזר הזה של האנגלית שבפיך. אבל בלילה אחד, כשאבדה לי הדרך אל האוהל, ולא היתה ברירה אלא לעמוד ולצעוק בחושך צעקות גדולות, עד שישמע מישהו ויענה — ואני עמדתי בין הקמפרים הגדולים והמוארים וצעקתי כהוגן — לא נפתחה אפילו דלת אחת לראות ולברר מה קרה, למרות שצעקות בלילה אינן בדיוק מנהג מקובל במקומות האלה.

לא אחת התפעלנו מגילם של המטיילים האלה, אנשים שאצלנו לא יזוזו העירה אם לא יאורגן למענם המסע לכל פרטיו, בליווי המתאים, על־ידי ועדת הקשישים המקומית או ועדת חברים, או צוות אחר כלשהו. והם לא רק נוסעים: הם עוצרים, יורדים, חובשים כובע ומכתפים מצלמה, ומתחילים ללכת — בשבילים, אל הצוקים, לתוך היער — בכל מקום. בכל גיל הם לבושים מכנסיים קצרים (זה עסקם, לא?...), מרגישים בבית, מתייחסים לכל הסידורים בדרך כדבר המוכן מאליו, ועושים חיים.

וזה, באמת, לא רק מפני שיש להם האפשרות והאמצעים. אצלנו, כל נוף הוא תנ"ך, היסטוריה ופוליטיקה. אצלם — נוף הוא נוף, והם צריכים אותו כדרך שבה הוא משווק להם. והוא משווק — מה יש להכחיש — נהדר.

כחול כהה בלי פילטר

(סוף מעמוד 7)

והדיאלוגים נשמעים כרמה של גרדנבה. אחרי הכל, המעשים חשובים בסרטים האלה ולא הדיבורים. עד היום, ידוע רק על קלטת פורנו מקומית אחת, שהופקה בעזה וכיכבו בה כמה יצאניות תושבות העיר. תעשיית הפורנו הישראלית עדיין רדומה. אבל, אם ניקח בחשבון שרק עכשיו החלו להפעיל בישראל שירות של סכסי־באמצעות־הטלפון, שיחות בין תרמנים מצויים לבין נערות עם קול סכסי, הרי שקלטות פורנו, עם צוות כחול־לבן, כולו או חלקו, לא נראות רחוקות כל כך. בינתיים, ג'און או נתנר, ניקול או מארי, הם הכוכבים. הפרצופים לא מי יודע מה, אבל מי שם לב לזה...

והעתיד? יש רק שתי אפשרויות. האחת, הקהל ירצה אקשן „רציני" והקלטות ייעשו נועזות יותר ומחולאות יותר וכבר נמסר על סרטים בהם מתו השחקנים תוך־כדי סצינות סאדיסטיות, השחקנים יהיו צעירים יותר, אפילו ילדים. המזרח־הרחוק יספק את הכשר לתעשייה. האפשרות האחרת: הפורנו יימאס. לקהל יישבר מסצינות חוזרות ונשנות של משגלים, אפילו נועזים, אפילו סגנונים. התעשיה תגווע, כפי שזה נראה היום. האפשרות הראשונה ריאלית יותר.

העדר הסכם מסכן את הכותנה

הגשמים האחרונים פגעו בכותנה ברגע הקריטי. עד עתה נקטפו רק בין רבע לשליש מהשטחים.

הגשמים השטיחו את הכותנה, והשטחים מוצפים במים, קשה לדעת מתי יתאפשר לעבור את השדות עם הכלים הכבדים. למצב עגום זה יש להוסיף, כי אין הסכם בין מועצת הכותנה לבין הקרן לבטוח נזקי טבע. האשם האמיתי בכך הוא שר החקלאות אריק נחמקין, אומרים ראשי הענף.

אריק נחמקין טוענים — נוהג מזה שנתיים מנהג בת־ייענה בסיכסוך שבין מועצת הכותנה לקרן בטוח לנזקי טבע. לפני שנתיים ביקשו ראשי הקרן להכפיל את הפרמיה שגבו ממועצת הכותנה, מ־250 אלף דולר לכ־500 אלף דולר. הנימוק של הקרן להכפלת הפרמיה התבסס על כך, שבשנת 1984 שילמה הקרן 11.5 מליון דולר עבור נזקי טבע. אמנם שנה לאחר מכן, ב־1985 לא היו נזקים גדולים. ראשי מועצת הכותנה טענו נגד הגדלת הפרמיה והצביעו, כי מבחן רב־שנתי הראה, כי 1984 היתה שנה יוצאת דופן. בשנת 1985 החלה ירידה תלולה במחירי הכותנה מ־70 סנט לליברה לשפל של 38 סנט לליברה, בשנת 1986. ראשי מועצת הכותנה טענו, שאין להם שום אפשרות להגדיל את הפרמיה ולו בגלל הקטנת ההכנסה מהכותנה. הנושא הובא לבוררות בפני סגן שר החקלאות, ח"כ אברהם כץ־עוז שפסק, כי הפרמיה תעלה מ־250 אלף דולר ל־350 אלף דולר. פסיקתו היתה פשרה בין הצדדים, אך למרבה ההפתעה, שר החקלאות אריק נחמקין לא קיבל את המלצות סגנו.

ראשי הענף מרגישים, כי לא קרה דבר כזה מעולם. למשרד החקלאות מסורת של שר וסגן־שר. גם בימי גבתי, כאשר אהרון אוזן היה סגנו, לא היתה הירבבות ביניהם. אך גבתי נהג לאשר את המלצות סגנו. כאשר נשאל על כך, השיב גבתי — „האצילות מחייבת". אך נחמקין אינו אציל. מקורבי כץ־עוז דאגו להעביר לכל כי הסגן נעלב עד עומק נפשו ויותר לא יעסוק בנושא הכותנה.

השר לא התערב

מועצת הכותנה הודיעה לפני שנה, כי היא אחראית לכל נזק. ואכן עונת 1986 עברה כמעט בלי נזק. נפגעו רק שטחי כותנה באזור לכיש — נגבה.

בסיום עונת קטיף הכותנה לפני שנה, החל מו"מ בין מועצת הכותנה והקרן לבטוח נזקי טבע. הקרן דרשה להגדיל את הפרמיה. הפעם הוסיפה הקרן סעיף חדש (מס. 11), תשלום נזקים בגין פגיעות וירוסים. סעיף דומה הוכנס להסכמי ביטוח הגידולים החקלאיים. מועצת הכותנה התעקשה ולא הסכימה להגדלת תשלומי הפרמיה. היא העבירה סכסוך בין מגדלי הכותנה, שהיא תישא באחריות לתשלום נזקים ואף השיגה במשרד האוצר באגף התקציבים העמדת סכום מקביל — 250 אלף דולר, כפי שנהוג לגבי ביטוח הגידולים החקלאיים.

ראשי הקרן, המנכ"ל צבי תרמוני ושלמה לוי, עלו לירושלים ונפגשו עם שר האוצר. הם נעזרו בלובי החקלאי של הכנסת והצליחו לדחות את יוזמת מועצת הכותנה. הכספים של האוצר מונחים עד עתה אצל החשב הכללי.

ראשי המרכז החקלאי פנו לשר החקלאות, כדי שיתערב ויקבע הסכם בין הצדדים. שר החקלאות לא התערב. נימוקו — ההחלטה נגד ההסכם התקבלה בפורום מגדלי הכותנה והוא אינו רוצה לכפות דעתו.

בסיכומו של דבר — אין הסכם, הכותנה פגועה, הכנסה משוערת של 150 מליון דולר מיצוא כותנה מוטלת בספק.

חיים מרגלית

גלגלי הבורסה: נטייה להתייצבות

אתמול נחלשה מגמת הירידה במניות החופשיות והתחדשו הביקושים למניות ההסדר. הביקושים למניות החופשיות עלו ל־5.4 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים הסתכמו בכ־6.8 מיליון ש"ח. לעומתן עלו הביקושים למניות ההסדר ל־11 מיליון ש"ח, בעוד שההיצעים בהן הסתכמו ב־332 אלף ש"ח בלבד.

בשוק המניות עלו 71 שערים, לעומת 207 שירדו ו־140 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.04%, בעוד שהצמודות למט"ח ירדו ב־0.27% בממוצע.

מקרנות הנאמנות הוציא אתמול הציבור 8 מיליוני ש"ח.

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.04%, הודות לעליית ערך השוק של מניות ההסדר ב־0.83%. המניות החופשיות ירדו ב־1.1%, ב־79 מיליון ש"ח.

המסחר התנהל אתמול בצל הידיעות על ירידות השערים בבורסות המזרח הרחוק, באוסטרליה ובמערב אירופה, תוך ציפיות לתוצאות המסחר בניו־יורק. הידיעות הראשונות מבורסת ניו־יורק היו על ירידות שערים. הירידה הגדולה ביותר — ב־10% ויותר — היתה בבורסת הונג־קונג, שנסגרה בשבוע שעבר. במחצית השעה הראשונה לאחר פתיחתה אתמול איבדו המניות הנסחרות בה 25% מערכן הקודם.

במצב זה הוגדר אתמול המסחר בבורסת ת"א כ„נוטה להתייצבות", בהשפעת דברי ההרגעה של ראשי הבורסה, שטסל וניצני.

בהתימות יותר נסתיימו אתמול שתי ההנפקות של איגרות חוב צמודות למדד, שבנק ישראל הציע לציבור בערך נקוב כולל של 75 מיליון ש"ח. הזמנות הציבור הסתכמו ב־233 מיליון ש"ח.

סל המניות עלה אתמול ב־0.03% ל־1.6811 ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג ירד ב־0.8% ל־1.5865 ש"ח. דולר נוסעים — 1.8696, הדולר השחור נע בירידה בין 1.71 ל־1.72 ש"ח, בהשפעת הידיעות על חולשת הדולר בעולם.

במסחר במניות בשערים משתנים לפני הצהריים עלו 7 שערים, לעומת 14 שירדו ו־3 שנשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר היתה — ב־1.5% — במטרוכימיים. הירידות הגדולות ביותר — ב־2.25% — היו באי.די.בי פת' ובדיסקונט הש'. המחזור הגדול ביותר — כ־420 אלף ש"ח — היה בכלל 10. מדד המניות ירד מ־127.08 ל־125.89 בשלב הראשון ועלה ל־125.92 בשלב השני ול־126.92 בשלב השלישי. אחרי הצהריים ירד מדד המניות ל־126.29.

במניות ההסדר עלו 8 שערים, שנעו בין 0.5% ל־4.0% (אי די בי א'). שער הפועלים ע"ש עלה באחוז אחד. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.92% (אי די בי רג') ל־13.40% (הפועלים למוכ"ז). הפועלים ע"ש — 12.10%. המחזור במניות ההסדר התקרב ל־9.6 מיליון ש"ח.

במניות החופשיות עלתה כ־10% ת.ב.ן. לעומתה בלטו ביותר הירידות (ב־%): התכוף אופ' (16.1), אלקיל אופ' 2 (15.9), אנרין 5 (15.1), דליק 1 (15.0), רסנים 1 (15.0), פרוטארום (15.0), אמפא (15.0), עוז 9 (15.0). המחזור במניות החופשיות הגיע ל־14.5 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב נרשמו תנודות קלות יחסית בצמודות למדד. בסוג „ברירה כמולה" בלטה היציבות. בנסחרות במט"ח היו תנודות עד 1%. המחזור בשוק אג"ח עלה ל־12.4 מיליון ש"ח מזה יותר מ־10 מיליוני ש"ח בסוג „גליל 4.25%" וכ־3.4 מיליון ש"ח בסוג „שניא".

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.5% ל־17%, תוך מחזור של 3.5 מיליון ש"ח.

„בנק לפיתוח התעשייה" ריווח על רווח לאחר מס, שהסתכם בכ־11.2 מיליון ש"ח ב־9 החודשים שנסתיימו בסוף ספטמבר 1987, לעומת 12.4 מיליון ש"ח, בכל שנת 1986.

„י.ו.א.ל ירושלים אויל אקספלוריישן" מסרה בשם השותפים הישראליים לעסקת נגב: הקידוח הגיע לעומק של 1770 מ' ונעשו בדיקות חשמליות, אשר הועברו לארה"ב לפיענוח. לאור תוצאות הפיענוח ואחרי דיון המומחים החליטו השותפים האמריקאים והישראלים לעסקת „נגב" לנטוש את הקידוח ולעשות מבחנים נוספים. תקציב הקידוח היה 1.8 מיליון דולר וזהו בערך הסכום שהוצא בפועל על הקידוח עד כה. וזהו חלקו של כל אחד מהשותפים הישראליים: י.ו.א.ל — 6%, „דלק" חיפושי נפט — 6%, נפט מחפשי נפט — 5%, „פז" חיפושי נפט — 6% בעסקת נגב.

אלחנן הורוביץ

מבזקים כלכליים

„הסנה" הרווח

■ „הסנה" ריווח על רווח נקי של 106 אלף ש"ח, בהשוואה לרווח של 470 אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד והפסד של 7.6 מליון ש"ח בשנת 1986. השיפור נבע בעיקר מגידול שנרשם ברווח בביטוח חיים — מ־1.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ל־7.9 מליון ש"ח בשנת 1986, ל־8 מליון ש"ח בתקופת הדו"ח. כמו כן נרשם שיפור יחסי בהכנסות מהשקעות.

המגמות השליליות בשוק הביטוח, אשר אפיינו את המחצית השניה של 1986, החריפו בתקופת הדו"ח. החרפה מיוחדת נרשמה בגידול בתביעות, בביטוח רכוש ורכב. ההכנסות מפרמיות ודמים הסתכמו בתקופת הדו"ח בסך 412 מליון ש"ח — גידול של כ־3% בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

המאזן המאוחד של הקבוצה גדל בכ־5% — והסתכם בכ־1.2 מיליארד ש"ח.

מכרו נכסים

■ בנק הפועלים מכר בחודש האחרון שישה נכסים בסכום כולל של 2.5 מליון דולר, במסגרת מדיניותו לצמצם ואחזקה בנכסים, שאינם דרושים לפעילותו השוטפת. המדובר בנכסים ששימשו בעבר כסניפי הבנק וכן בנכסים אחרים.

בחמישת החודשים האחרונים מכר הבנק 13 נכסים בסכום כולל של כ־4 מליון דולר.

בוטלו אגרות

■ בחודשים האחרונים ביטל משרד האוצר עשרות אגרות על שרותים ואישורים לאזרח ואשר גבייתן לא היתה כדאית, וכן היתר בוטלו שש אגרות מכס.

פרטים אלה עולים ממאמרו של אשר אריו, סגן הממונה על הכנסות המדינה, המתפרסם היום ברבעון הישראלי למיסים, היוצא לאור על ידי העמותה לפיתוח תודעת מיסים בישראל.

רווח 96%

■ הרווח הנקי המותאם של בנק ערבי ישראלי בתשעת החודשים הראשונים לשנת 1987 הסתכם בסך 8.3 מיליוני ש"ח (5.2 מיליוני דולר) לעומת 2.1 מיליוני ש"ח (1.3 מיליוני דולר) בכל שנת 1986.

הרווח התפעולי לפני מס הסתכם בסך 17.9 מיליוני ש"ח (11.2 מיליוני דולר) לעומת 9.0 מיליוני ש"ח (5.6 מיליוני דולר) בכל שנת 1986. התשואה נטו על ההון העצמי הגיעה ל־96% (בחישוב שנתי).

העורך הכלכלי: צבי טימור

מטאורולוגים וכלכלנים

מאת שלמה פרנקל

לפני שבועות אחדים סטפה סערת הוריקן אדירה את חופיה של אנגליה וגרמה לנזקים כבדים ברכוש ובנפש. בבריטניה היתה ביקורת כבדה על חזאי מזג האוויר, שלא צפו את ההוריקן, ואפשר בהחלט להבין את הביקורת. אם החזאים לא הזהירו מפני מאורע מטאורולוגי כה בולט כמו הוריקן, איך אפשר לסמוך עליהם בעניינים פעוטים יותר כמו מיספר מעלות הפרנהייט או מזג האוויר לשירור בעת משחקי הכדורגל של סוף השבוע, או בשעת הטקס, בחצרה של המלכה אליזבת האם להביא מטריה?

ומכאן ישר למה שמתחולל בוול סטריט ובבורסות האחרות בעולם: האם היו כלכלנים מקצועיים שחזו את המפולת הזאת? האם היה כלכלן אחד רציני שחזה אותה? כי אם לא היו כלכלנים שחזו את המשבר הנורא הזה של כלכלת המערב, או איך נוכל לסמוך עליהם כשהם מדברים איתנו על אחוזי צמיחה אלו או אחרים, פתיקת שבר כזו או אחרת, ושאר פרטים קטנים של הכלכלה היומיומית?

אפשר להניח, כי בקרוב נחזה בהתקפת נגד, אך כל זה לא יטשטש את העובדות. בשבועיים האחרונים קורה משהו מזהיר מאוד לכלכלה המערבית.

ואצלנו, הקטנים, נגמר הקרב על המניות הבנקאיות בתוצאה 2:1 לטובת המדינה ולרעת המשך ההשקעה במניות. מניות בערך של יותר מ־800 מיליון דולר יומרו בשקלים ב־1 בנובמבר. פחות מ־400 מיליון יישארו במניות. וחוגים בנקאיים רציניים — הם תמיד רציניים כלפי כך — טוענים, שמתוך כספי הפדיון כבר ידוע, ששלוש שמיניות — 300 מיליון דולר — יחזרו לבנקים בצורה של תוכניות חיסכון והפקדות.

הייתי מפקפק בתחזית הזאת. השבוע שיוביל ל־1 בנובמבר אינו שבוע רגיל, ובדאי לא לפגוע בנבואה. אבל נניח שמקבלים את תחזיתם של הבנקים. פרוש הדבר יהיה שבחודשים הקרובים יוזרמו כמה מאות מליוני שקלים, חלקם, אולי, במכה אחת ותוך זמן קצר. אפשר להניח, שהכסף הזה יופנה לקניית נדל"ן, מכוניות, נסיעות לחו"ל ושיפור רמת־החיים של אנשים ומשפחות. כלומר: הכסף יגיע לידי קבלנים, סוכני נסיעות, סוחרים ותעשיינים מקומיים. מה הם יעשו איתו? האם הם יפקידו אותו בבנקים? האם הם יורידו הלוואות שלקחו? האם הם יבריחו אותו לחו"ל? ניתן להניח, שהם ישתמשו בכסף, כדי להגדיל את המלאי, וגם ישתמשו ברווחים, כדי לקנות באותן אישיי נדל"ן, מכוניות, נסיעות לחו"ל וכן הלאה.

מה שיעשה מיתוק בשבוע הזה לתוכניות הכיוון האלו הוא ברור: אפשר יהיה לקנות קצת פחות תמורת הכסף שיישמר. אבל יש בעייה עם פיחות, כי הוא יגרום להדרדרות גדולה נוספת באמון הציבור בממשלה. הדרדרות כזאת יכולה לגרום הטכנה נוספת לחיסכון ולמכירה מבוהלת של מניות, מה שיגדיל, דווקא, את הסיכונים הגלומים בצריכה.

השכר הריאלי ירד ב־4% ברבעון השלישי

ברבעון השלישי של שנה זו ירד השכר בשיעור ריאלי של כ־4 אחוזים, זאת לעומת עליה ריאלית ברבעון השני של השנה. כך עולה מחישובים שנערכו במחלקה הכלכלית של בנק הפועלים.

לפי חישובי המחלקה, יעלה השכר בממוצע בכל שנת 1987 בשיעור ריאלי של 6.74 אחוז, לעומת שנת 1987.

א.ש.

מי מחזיק בשתי מכוניות?

למחצית ממשקי הבית באזורים המטרו־פוליניים יש מכונית, ול־6 אחוזים ממשקי הבית יש שתי מכוניות — כך עולה מדו"ח מחקר על הבעלות על כלי הרכב, שנערך על־ידי המכון הטכנולוגי של הטכניון.

הממצאים העלו גם ששישה אחוזים ממחזיקי הרכב — מחזיקים רכב של החברה, בה הם מועסקים.

התברר גם, כי קיים דמיון בין הקבוצה, שבבעלותה שתי מכוניות, לבין אלה המחזיקים רכב של החברה: בדרך־כלל במשקי בית אלה ראש המשק הוא יליד הארץ או יליד ארצות המערב, השכלתו גבוהה, הוא ממלא תפקיד ניהולי או שהוא בעל מקצוע חופשי או אקדמי.

א.ש.

התק"ם מעלה את מחיר השימוש ברכב

מוסדות התק"ם יחייבו את הקיבוצים בתשלום במחיר גבוה יותר מהנהוג עד כה, עבור שימוש בכלי רכב של התק"ם. עד כה שילמו הקיבוצים עבור שימוש בכלי הרכב הללו 27 אגורות לכל קילומטר. מעתה יהיה התשלום 30 אגורות לקילומטר.

ההחלטה להעלות את מחיר השימוש ברכב באה לאחר שמחלקת התחבורה של התק"ם ביקשה להגביל את השימוש ברכבי התק"ם, הנעשה על־ידי הקיבוצים. בעקבות כך, נמסר הנושא לבדיקה של „חשב", וזה קבע, כי על הקיבוצים לשלם מחיר של 30 אגורות לק"מ.

מתברר, כי לתק"ם יש כלי רכב רבים, שעברו כבר כ־200 אלף ק"מ. עובדה המעלה את הוצאות אחזקתם. התמחיר של אחזקת כלי רכב מראה, כי יש להחליפם בשלב כזה. בתק"ם עוברים כלי הרכב 50 אלף ק"מ בממוצע לשנה, כלומר, יש להחליפם לאחר 4 שנים. אולם בפועל, תקציב החלפת רכב לא מאפשר את החלפת המכוניות בזמן. לפיכך, ידרשו הקיבוצים לשלם מחיר גבוה יותר עבור השימוש ב„טרנטס".

אייל שגב

צפוי גידול בטיסות שכר

בשנת 1988 תיגדל פעילות חברות השכר „ארקיע" ו„סאן־דור" ב־35 אחוזים. לעומת 1987.

על כך נמסר ביום א' בבוקר מחברות השכר „ארקיע" ו„סאן־דור" המקיימות ביניהן שיתוף פעולה מסחרי הדוק, בטיסות שכר לאירופה ובשיווק חבילות תיור. חברת „סאן־דור", שהיא חברת בת של אל־על וחברת „ארקיע" הן החברות הישראליות היחידות, הפועלות בענף טיסות השכר.

עוד נמסר, כי בתוכנית העבודה לשנת 1988 ירחיבו שתי החברות את פעילותן ליעדי נופש כמו: פלמה דה מיורקה, רודוס וכרתים: „מגמת השכר הישראלי הוא להגיע לאיזון והדדיות בכמות הטיסות המגיעות לישראל ויוצאות ממנה", נמסר מפי יוסי רוזן, מנכ"ל „ארקיע" ושמואל מתתיהו, מנכ"ל „סאן־דור", לרגל פתיחת עונת החורף 1987־88 נרשם גידול של 30 אחוזים בשעות הטיסה שביצעו שתי החברות, גידול דומה נרשם גם במיספר הנוסעים: מספרם הגיע ל־200 אלף, כשמתוכם 140 אלף היו תיירים זרים.

ח.ג.

„רציחות קטנות" באגד

ועדת הפיקוח של „אגד" אסרה באחרונה על 20 מבין עובדי הקואופרטיב, חלקם חברים, להיכנס לצרכניות של הקואופרטיב. לוועדת הפיקוח של „אגד" הגיעו ידיעות שונות, כי חברים, עובדים ובני משפחותיהם, נוטלים מצרכים מהצרכניות בלי לשלם עבורם.

בעקבות כך הוצב מעקב בצרכניות ונתפשו 20 עובדים ובני משפחותיהם, שנטלו מוצרים בלי ששילמו.

ועדת הפיקוח החליטה לשגר לאותם עובדים מכתבי אזהרה בהם התריעו בפניהם על החומרה שבה רואה „אגד" את העניין, וכן לאסור עליהם להיכנס לחנויות, עם זאת הוחלט ב„אגד", שלא לפרסם את שמותיהם.

באחרונה, החליטו גם מזכירות „אגד" להפסיק תשלומי גימלה ל־12 חברים שפרשו ב„אגד" בגלל נכות וקיבלו גימלה מלאה (71%). ביקורת, שנעשתה באגד, העלתה, כי אותם „נכים" שלא יכלו לעבוד ב„אגד" ונאלצו לפרוש לגימלאות — הפכו לפתע לאנשים בריאים לאחר פרישתם, והם הועסקו בעבודות שונות בחלקן: נהיגה ברכב ציבורי — במקומות אחרים. על רקע זה הוחלט להפסיק לשלם להם גימלה, זאת עד אשר יתבררו הדברים לאשורם.

בחלק מן המקרים נודע, כי הגימלאים יגישו תביעות משפטיות נגד „אגד", בגין הפסקת תשלום הגימלה.

א.ש.

צריכת המים 2 מיליארד קוב

תצרוכת המים במדינת ישראל הגיעה בשנת 86/1985 ל־1,987 מיליון מטרים מעוקבים לערך מזה 1,434 מיליון מע"ק (כ־72%) לשימוש חקלאי, 103 מיליון מע"ק (כ־5%) לשימוש תעשייתי ו־40 מיליון מטרים מעוקבים (כ־23%) לשימוש ביתי. כך עולה מנתונים שיובאו בשנתון הסטטיסטי החדש, העתיד לצאת לאור בחודש הבא.

מהנתונים בשנתון החדש עולה עוד, כי מתוך כלל המים שצרכה החקלאות נצרכו על־ידי הקיבוצים כ־617 מיליוני מע"ק (כ־43%), המושבים כ־500 מיליוני מע"ק (כ־35%) ושאר המים נצרכו על־ידי החקלאות הפרטית, כפרי מיעוטים ואחרים.

צעדי התאמה ידרשו ב־1988

עמירם סיון ● פריסת חובות על חשבון הרווחים העתידיים

עמירם סיון מנכ"ל בנק הפועלים, שחסף לבנק הגדול והרווחי במדינה, אינו צופה זעזועים בעקבות פדיון המניות הבנקאיות. חלק מהסכום לדעתו, הוצא כבר והתבטא בגידול הצריכה בחודשים הקודמים.

הצריכה כוללת בעיקר מוצרי יבוא ונסיעות לחו"ל שמומנו במהלך הקיץ בעיקר על־ידי אשראי על חשבון הפדיון העתידי. הוא מעריך שכ־400־300 מיליון דולר הוצאו כבר. הביקוש ואשראי להקדמת צריכה יצר את גרעון הנזילות בבנקים.

חלק נוסף יעבור לצורות חיסכון שונות. תוכניות החיסכון, שברובן מושקעות באוצר, סופגות בחזרה את החלק הארי של הסכום. לכן אין חשש מגידול נוסף של הצריכה, מעבר למה שכבר היתה.

נראה כי, גם לעמירם סיון, כמו לרוב הבנקאים, ביקורת קשה על מדיניות הנזילות של בנק ישראל המביאה להעלאת הריבית, אך הוא שומר את הערותיו לדיון, כאשר הבנקים יתבקשו לחוות את דעתם.

לעמירם סיון אין פתרונות לחובות התנועה הקיבוצית, באמצעות מערכת הבנקאות. לדעתו, את החלק שהוצא להתיישבות הצעירה והשקעות, הממשלה תצטרך להחזיר. לגבי היתר יצטרכו למצוא שיטה של תוכנית שיקום.

תכנית שיקום נוסח „סולל בונה" כרוכה לדבריו, בהעברת הניהול לגופים אחרים, כי אין לצפות לכך שקיבוץ שנכשל יזכה באשראי ללא פיקוח על מהות ההוצאה. הוא סבור, כי ניתן לקיים מערכת תיפעולית של משק ותנועה גם עם ההסדרים המוצעים. סיוון ער לעובדה, כי המשק היצרני אינו מסוגל להחזיר השקעות תשתית שנעשו והפסדים פיננסיים, אך אין בידו להציע פתרון אחר מתוכניות לפריסת החובות, שיוחזר מהרווחים העתידיים. לסיכום, הבנק לא יוכל לסייע הרבה, ההסדרים צריכים להיות לדעתו, בעיקר כלכליים.

שנה יציבה

לגבי 1988 צופה עמירם סיון לקצת יותר אינפלציה, הרעה מסוימת במאזן התשלומים, פחות צמיחה ופחות צריכה, אלא אם יחול משבר. לדבריו, השכר עלה יותר מדי ומכאן שנוצר פער מחיר מטבע החוץ, שיצטרכו להקטינו. הרזרבות, שהיו בתקציב והקטנת עלות העבודה, בעיקר על־ידי תשלומי המעסיקים לביטוח לאומי, נוצלו כבר עד תום. ללא שינוי מרחיק לכת במבנה התקציב יצטרך לבוא צעד של התאמה, באמצע 1988.

במישור הבנקאות צופה סיון לשנה יציבה. העסקים הלווים סובלים מפחות משברים, אם כי עדיין סוחבים נגבות ממשברי העבר. בסך־הכל התמונה טובה יותר. המרווחים הבנקאיים קטנו, אך הבנק זכה לפיצוי על־ידי הגדלת הפעילות, שנבעה מגידול הפעילות במשק. בנק הפועלים הצליח להתרחב גם לעומת הבנקים האחרים.

עמירם סיון גם אינו חושש מירידת הרווחיות ב„כור". „כור" היא חברה חזקה, גדולה מאוד ועתירת נכסים. היא מחזיקה בעודף גדול של נכסים על התחייבויות. נתגלו בה קשיים בענפים מסויימים, שבחלקם נובעים מתנאים חיצוניים. „כור" על יצור בטחוני ויצוא לארה"ב אך שני מישורים אלה סבלו מפגיעות. ישנם ב„כור" מפעלים וענפים שגמרו את אורך חייהם הטכנולוגיים ויש להסב אותם למפעלים רנטבילים. מהלכים אלה יביאו לתוצאות נכונות.

סיוון חושש, כי למשבר המניות יהיה השפעה ממתנת על הפעילות הכלכלית בארה"ב ולכן גם על העולם. אם כי לדבריו, מוקדם עדיין לנחש את ההשפעות העתידיות. למיתון כזה היה כמובן, השפעה גם על ישראל, בעיקר בגיוס השקעות. בקשר למקורות פיננסיים, כיום אין שום קושי למדינת ישראל לגייס מקורות במט"ח ואין סיבה שדבר זה ישתנה בעתיד.

צבי טימור

משברי העבר ומשברי העתיד

יש שמות רבים למשברים פיננסים. „מפולת", „פאניקה", „התמוטטות", הם תמיד כוללים: מכירה מבוהלת של נכסים פיננסים, הפסדים עצומים ושינויים מחירים, אשר מביאים לפשיטות רגל לאורך המערכת הפיננסית כולה.

בניגוד לתיאוריות השמרניות המפולות הן לא הרים בנוף הקפיטאליזם אלא חלק אינטגרלי ממחזורי העסקים. מפולות באות לאחר גל של ספקולציה, של היסטריה של קניה ומכירה במפולת. המפולת של אתמול הופכת לשפל של היום ובעקבות המשבר בא המיתון. בשנות השלושים, המשבר הפיננסי הביא במישרין לשנים רבות של אבטלה המונית.

לאחר המפולת של 1929 היו מי שחשבו ששוב לא יתכנו משברים דומים. היו שינויים מוסדיים רבים, אשר נועדו למנוע את הופעת משבר מסוג זה. גופי פיקוח הוקמו לשם בקורת על הנעשה בבורסה וממשלות ביטחו פקדונות קטנים בבנקים, כדי למנוע מפולת בקרב מפקידים. במשך 20 שנה לאחר המלחמה נראה היה, שכן המשברים הם נחלת העבר. הפירמות השיגו נזילות רבה ורמת החוב היתה נמוכה. להוציא כמה אפיזודות של מיתון, המשקים צמחו במהירות. רק במהלך שנות השבעים התברר, שהכלכלנים מיהרו להספיד את המשבר הפיננסי. בתקופות שונות היו פשיטות רגל גדולות, שאיימו על היציבות הכלכלית — כמו קריסה של בנק פרנקלין נשיונל, אחד הבנקים הגדולים בארה"ב, אשר פשט רגל ב־1974. התפשטות המשבר נמנעה רק הודות להתערבות של „פדרל ריזרב", הבנק המרכזי האמריקני.

ב־1982, כאשר מכסיקו הודיעה על פשיטת רגל מילאה קרן המטבע הבינלאומי תפקיד דומה. בכל המקרים הוגש סיוע חירום והמשבר נמנע. אין ספק, שבארועים האחרונים בוול סטריט ממלא „פדרל רזרב" תפקיד של מסייע, תוך הזרמה מסיבית של נזילות לשוק.

תהליך ספקולטיבי נכסים לא נקנים בכלל לתשואה בטווח הארוך, אלא לשם מימוש הרווחים בטווח הקצר. הציפיות המשתנות מתגברות, פרטים וחברות לווים כספים, כדי לקנות את אוביקט הספקולציה, קרקע, אגרות חוב, מניות וכו'. כשיאו של תהליך מתפתח מה, שכלכלנים מכנים „בועה", כמו זו שהיתה לנו בישראל ב־1982 וב־1983. הספקולציה, יכולה להיות מועברת לנכס אחר, לשוק אחר, אך בדרך כלל מקרים היא צוטה למשבר על־פני המשק כולו. הביקוש לאשראי מתרחב, וזה גורם לעליית הריבית. כלים פיננסים מתפתחים לספק את הרעב לאשראי.

היתרה נחשבת לאשראי

בארה"ב של שנות העשרים הופיעו השוק להלוואות כפי שכונה „פקדונות לפי דרישה". אנשים היו מפקידים כספים בבנקים, כדי שיועברו למימון פעולות ספקולטיביות בבורסה. הרווחיות בהם היה גבוהה יחסית, כ־5 אחוזים בתקופות רגיעה ועד 25 אחוזים בתקופת גאות הביקוש. ההזדמנות לרווחים מהירים תמיד תביא להרשנות פיננסית. כמו אז גם היום משלם המשקיע לברוקר רק חלק משווי המניות שהוא רכש. היתרה נחשבת לאשראי, המניות משמשות כבטוחה יחידה. המניה מביאה לדרישה להגדלת הסכום שעל המשקיע להפקיד אצל הברוקר. אי־יכולת לתשלום גורר חיסול התיק, כדי לעמוד בהתחייבויות של המשקיע.

למעשה, תהליך זה גורר אחריו יצירה של שרשרת חבות מהמתוח ועד לבנקים, דרך ברוקרים ומתווכים פיננסים שונים, בזמן הגאות גדלה והולכת הנכונות לקחת הלוואות לשם מימון ספקולציות. יחידות כלכליות, אשר יכלו מקודם לעמוד בכל נקודת זמן בתשלום חובותיהן, תלויות עתה במילוי ציפיות ספקולטיביות, כדי לעמוד בהתחייבויות שלהן. פירמות אחרות מתחילות לקבל הלוואות רק כדי לשלם חובות קודמים. המערכת הופכת שבירה. כל זמן שהבנקים והממשלות מזרימים נזילות התהליך נמשך אך אט אט גוברת תחושת אי־הנכונות המודעות למצב העדין.

במצב זה מספיק ניצוץ קטן להדליק מדורה גדולה. פתאום עליות ריבית בגלל גרעונות במאזן התשלומים, או ארוע חריג אחר כמו תגלית הונאה, זעזוע פוליטי וכו' גורם לבהלה אשר הופכת עד מהרה למשבר. הברוקרים מתחילים לדרוש מהלקוחות לכסות את יתרת האשראי על־ידי מזומן, שכן ערך המניות המוחזקות כבטוחה נופל, מכיוון שהתהליך הוא כללי, ישנו חיסול של תיקים שלמים.

בעקבות המשבר באה ירידה דרסטית במימון והשקעה, וירידה דרסטית בנטייה לצריכה: במילים אחרות, הביקושים במשק יורדים, והתוצאה היא מיתון כללי, אשר רק בעקבות התערבות ממשלתית מסיבית ניתן להחלץ ממנו.

על־פי תסריט זה אין ספק שהמשק האמריקני והעולמי צפויים לימים קשים. התגובות הראשונות מצביעות על קיצוץ בגרעון בתקציב הפדראלי בארה"ב כתשובה למשבר, למעשה, צעד זה עלול להעמיק את המיתון שיבוא, בסופו של דבר לא יהיה מנוס מפיחות משמעותי בערך הדולר, צעד לו מתנגדים הן היפאנים והן הגרמנים וזאת כדי להביא לשיווי משקל מחודש בעולם.

תהיה מה שתהיה התשובה של המערב המתועש, אין ספק שיותר לא יהיה מקום לדבר על משברים פיננסים כנחלת העבר ויתכן גם שמה שיראה כחריג בעתיד הוא היציבות של אותן 20 שנים לאחר מלחמת עולם השניה.

אבי טמקין

גידול בהשקעות

■ ברבע השני של 1987 נרשמה עלייה של אחוזים בהשקעה בנכסים קבועים — בעבודות בנייה אחרות, בציוד התנועה (למעט אוניות ומטוסים) — במחירים קבועים ולאחר ניכוי השינויים העונתיים הרגילים. זה הוא עלייה שנתי של 8%. העלייה ברבע השני השנה, באה בהמשך לעלייה של 8% ברבע הראשון של 1987. על כך מודיעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

במחצית הראשונה של 1987 היתה ההשקעה במשק גבוהה בכ־8% (בשיעור שנתי) של 17%־16% מרמתה במחצית האחרונה של 1986 וכ־10%־9% מרמתה במחצית המקבילה ב־1986.

הסכם בתיירות

■ הסכם תשלומים חו"ש בין התאחדות המלונות לישראל לבין איגוד סוכני התיירות לישראל, שנחתם בראשית השבוע קובע כי, סוכנים שיעמדו במועדי התשלום, שנקבעו בהסכם, יהנו מהנחות בשיעורים שבין אחוז ל־5.25 אחוזים מסכום החשבונות. גובה ההנחה, ממנה יהנה הסוכן, מותנה בצורת התשלום והמועד בו בוצעה העיסקה.

מפוף ומשם

פסטיבל הג'אז, אילת

טיטו פואנטה — גם הוא, „המלך"

טיטו פואנטה – המופע הקומוניקטיבי ביותר – בפסטיבל

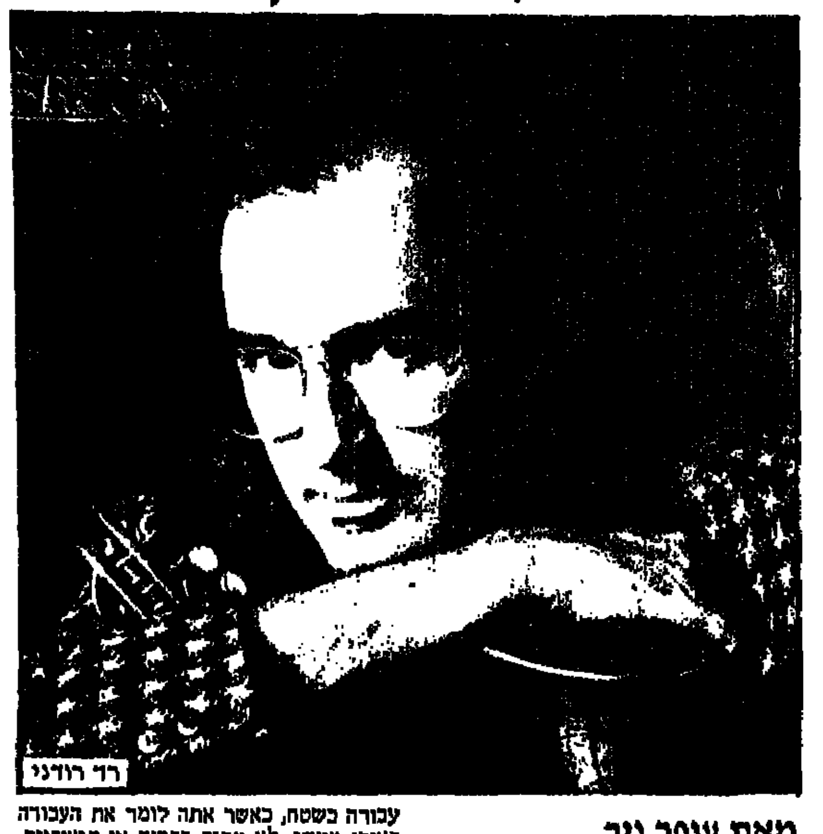
רד רודני

מאת עופר ניר

פסטיבל־הג'אז הראשון של אילת ייצא לדרך במוצאי־שבת, 31 באוקטובר, בשטח הנמל. המולת העגורנים והמלגזות, תתחלף בנגינת מוסיקה טובה. את המוורים בבגדי־העבודה, יחליפו אלפי חובבי ג'אז. כך, מכל מקום, מקווים המפיקים והגופים הציבוריים העומדים מאחורי האירוע, שתקציבו מסתכם בכ־300 אלף דולר. אילת, מקווים, תוצף בתיירים־של־ג'אז, שינצלו בערב את הזמן שבין המופעים, לבילויים אחרים בעיר, כך שכולם ייצאו נשכרים.

במסטיבל־הג'אז הזה נוטלות חלק להקות הרכבים ישראליים לא־מעטים, שחלקם התקבץ לצורך האירוע החשוב הזה, אחרת, כמו „הצד האחר", פעילות גם בשאר ימי השנה, אבל, עיקר תשומת־הלב, תוענק הפעם למוסיקאים מחוץ־לארץ, ארצות־הברית ובריטניה, שיגיעו לאילת ויופיעו בארבעת ימי הפסטיבל, מקצתם או כולם.

את הצליל הראשון ישמיע טיטו פואנטה, במוצאי־שבת, בשעה שש בערב, בבמה מספר 3. פואנטה עם אנסמבל הג'אז הלאטיני שלו, הוא קרוב לוודאי, המוסיקאי המוכר ביותר מקרב המשתתפים הורים, גם למי שאינם חובבי ג'אז מושבעים, בשל הקשר שלו עם קרלוס סנטנה. אחד הלהיטים הראשונים של להקת „סנטנה" היה „מה שלומך" (OYE COMO VA), של פואנטה. סנטנה הביא להתעניינות מחודשת, של הדור־הצעיר, בפואנטה ותקליטיו, שהקליט עד היום כמאה תקליטים. אין פלא שמעריציו מכנים אותו „אל ריי", משמע: המלך. פואנטה מצטנע ואומר שאינו אוהב כתרים ותארים מחמיאים מעין אלה משום הציפיות המוגזמות שהם יוצרים אצל הקהל, ממי שנושא תואר „מלכותי" שכזה. „זה מכניס ללחץ," הוא טוען. „מספיק שיתייחסו אליי בתור טיטו פואנטה ותזמורתו, נקודה. לא תזמורת הסאלסה שלו, שום דבר, רק תזמורתו."

מלך הסאלסה, ויסלח לנו עוד רגע אחד על השימוש בתואר, מוכר גם לצופי־הקולנוע. הוא הופיע בסרטו האחרון של וודי אלן — „ימי הרדיו", כמנצח־תזמורת מפורסם. הוא ותזמורתו מופיעים גם בסרטו של הקומיקאי הספר, ג'ון קנדי, „חימוש מסוכן", גם תוכנית־הטלוויזיה המצליחה של ביל קוסבי, אירחה אותו, עם התזמורת שלו.

טיטו (ארנסט אנתוני) פואנטה, נולד בהארלם, ניו־יורק, בן להורים מפוארטוריקו. הילד נמשך לקצב מגיל צעיר ואהב בילדותו להקיש על כלי־מטבח ולהלל שהומה. בהיותו בן שבע החל ללמוד נגינה בפסנתר וכעבור תמיד שנים, התחיל לכלי־הקשה. במקביל, לכך התחיל וכבר בלהקות־זהוב. בבית־ספרו הופיע עם להקות מקצועיות יותר, עד שהחליט, בגיל 15, לעזוב את בית־הספר ולהתפרנס כמוסיקאי. „אני מקצועני מגיל צעיר," הוא מעיד על עצמו. „למדתי הרבה תוך כדי עבודה בשטח, כאשר אתה לומד את העבודה באופן מעשי, לא מתוך ספרים או תיאוריות. אין לך ברירה, אלא לפתח את היצירתיות שלך, כדי להצליח."

בפעילות המוסיקלית שלו היתה הפסקה ארוכה כאשר התגייס לצי־האמריקני ושירת שלוש שנים על סיפון נושאת־מטוסים. פואנטה ניצל את הזמן ללמוד נגינה בכלי נוסף, סכסופון. עם שיחרורו, הלך ללמוד, בעזרת מילגה לחיילים משוחררים, בבית־הספר הגבוה למוסיקה ג'וליארד. לפרנסתו עיבד פואנטה קטעים מוסיקליים עבור להקות לטיניות ידועות באותה תקופה. בשנת 1949 הקים להקה משלו.

פואנטה פעיל ונמרץ כתמיד, עבר מאז שנות ה־40 ועד היום עם השמות הגדולים של — דיזי גילספי, צ'רלי פרקר, סטן קנטון, קאונט בייסי. כמו־כן הקליט תקליטי ג'אז־אפרו־קובני עם מונגו סנטמריה וארמנדו פראזה (והאחרון היה בארץ, לפני חודשים אחדים, עם להקת סנטנה והרי קשר נוסף לקרלוס...). „המלך" הקליט גם עם „המלכה" של המוסיקה האפרו־קובנית, סיליה קרוז.

פואנטה, בן 63, זכה עד היום בשלושה פרסי „גראמי". הווה דואג גם לדור הבא, שיהיה שמח, והקים קרן מילגות על שמו. אפילו שיש לו עוד שנתיים עד לפנסיה הרשמית, קשה להאמין שמלך הסאלסה יוכל להניח את כלי־ההקשה במחסן. זה קצב, חברים, שאותו ולא פרנסה ומי שיגיע לאילת, ייתן לרגליו להוביל אותו ויהיה מבסוט. המופע של טיטו פואנטה הוא, מכל הבחינות, הקומוניקטיבי ביותר בפסטיבל הג'אז.

רד רודני: גם ג'ינג'י, גם לבקן

רד רודני, יופיע בערב הראשון של פסטיבל הג'אז, בשעה תשע, בבמה מספר 1. רודני הוא נגן חצוצרה ותיק שעבד, בין היתר, עם צ'רלי פרקר, וודי הרמן, בני גודמן, ג'ין קרופה, איירה סאליבן ועוד, עם סאליבן היה לו קשר ארוך ומתמשך, שהחל בשנות ה־50.

רודני, שמו האמיתי רוברט רולנד צ'ייניק, אימץ את השם „רד" בצורה טבעית. אחרי הכל, הוא ג'ינג'י, בן 60, שקיבל את החצוצרה הראשונה לבר־מצווה שלו. הוא ניגן בתיזמורות כליזמרים ובמצעדים למיניהם, עד שהצטרף בגיל 15, לתיזמורת של ג'רי וולד. בשנת 1949 צעד את הצעד החשוב ביותר, מבחינת התפתחותו כאמן מבצע, כאשר הוזמן להצטרף לצ'רלי פרקר, כמחליפו של מיילס דוויס. לדברי רודני, היה זה כאילו עבר מבית־ספר יסודי לבית־ספר גבוה: „מדי לילה, עמדתי לצד הענק הזה והאזנתי למוסיקה הגאונית שלו," אומר רודני. בגלל האווירה והחוקים הגזעניים בדרום ארצות־הברית, נאלץ רודני להתחזות לכושי לבקן ובמודעות הוצג בתור „זמר הבלוז, אלבינו רד". רודני לא היה מאושר מזה, אבל נכנע, הכל, כדי לנגן עם פרקר הגדול.

רודני נע־ונד, מניו־יורק לשיקגו, ללאס־וגאס, סאן־פרנציסקו ועד לקופנהגן הגיע. בשנת 1953, לאחר תקרית אלימה עם המשטרה, נשברו שיניו. הוא לא נכנע והמשיך לנגן, עם שיניים תותבות בפיו. בשנת 1972, תוך כדי הופעה בתוכנית־טלוויזיה יוקרתית, לקה בשבץ והתמוטט. לאחר תקופה קצרה של שיתוק, הצליח רודני להתגבר וכעבור שנה, שב להופעות, בפסטיבל הג'אז של ניופורט. בשנת 1978, לאחר שהות ארוכה בקופנהגן, שב לניו־יורק, עבר ניתוח להשתלת־שיניים והשתלב, במרץ מחודש, בזירת הג'אז האמריקנית. רודני יופיע, כאמור, ב־31 באוקטובר, בשעה תשע בערב, בבמה 1 ולמוחרת, בעשר בלילה, בבמה 2 של פסטיבל הג'אז.

מייקל ברקר, האיש שעבד עם (כמעט) כולם

נגן הסקסופון מייקל ברקר, ולהקתו, יופיעו הופעת בכורה ביום א', 1 בנובמבר, בשעה שבע בערב, בבמה 3. הופעה נוספת, באותו מקום, למוחרת, בחצות. ברקר בן 38, מוכר היטב, לא רק לקהל חובבי הג'אז, אלא גם לצרכני רוק מושבעים. כנגן הקלטות מבוקש, תרם ברקר לתקליטים של כל המי־רומי כמעט.

שמות? בבקשה: צ'יק קוריאה („שלוש רביעיות"), ברוס ספרינגסטין („נולד לברוח"), ג'ון לנון („משחקי מחשבה"), אריק קלפטון („אוגוסט"), בילי ג'ואל („רחוב 52" ו„אדם תמים"), לו ריד („ברלין"), פרנק זאפה (הופעה בניו־יורק), פרנק סינטרה („לוס־אנג'לס היא הלידי שלי") ו„סטילי דן" („גאוצ'ו").

ברקר, אינו רק נגן הקלטות עבור כוכבים אחרים. הוא נחשב לכוכב־ג'אז בזכות עצמו ובזכות הרכבים עימם הופיע. נולד בפילדלפיה וגדל על תפריט של ג'אז מודרני — מילס דייויס, ג'ון קולטריין ואחרים. החל לנגן בקלרינט ועבר אחר־כך לסכסופון, אלט וטנור. בגיל 18 עבר לניו־יורק והחל לבנות את עצמו כאחד המוסיקאים הצעירים, המבוקשים והטובים ביותר בשטח, בסוף שנות ה־60 הצטרף אל כמה נגנים, כהם בילי קובהאם וג'ון אברקרומבי, בלהקת „חלומות". ברקר ניגן גם עם נגן הויבראפון מייק מיינירי, ואחר־כך הקים, עם עוד כמה כוכבים וכהם פט מטיני, את להקת "STEPS AHEAD".

שיתוף־פעולה מיוחד היה לברקר עם אחיו רנדי, נגן־חצוצרה מוכשר, יחד, הקליטו שישה תקליטים שפנו לחתך רחב מאוד של חובבי ג'אז וג'אז־רוק. הקשר שלו עם רנדי, אומר מייקל ברקר, הוא טלפאתי כמעט. „כשאני מנגן עם רנדי, מתקבלת איכות מוסיקלית שלא ניתן להשוותה עם אף אחד אחר," הוא אומר.

עם ברקר, בלהקתו, מופיע הגיטריסט מייק סטרן, הוא עבד, בין היתר, עם ז'אקו פסטוריוס המנוח, ועם מיילס דייויס. שניהם, לא ידועים דווקא בהתנזרות מן החיים הסוערים, אלכוהול וסמים. גם סטרן היה שקוע עמוק בבוץ הזה, עד כדי כך שפוטר על־ידי דייויס, כאשר הופיע בלהקתו. הוא נכנס למוסד לגמילה וכיום, הוא אומר, גמר עם זה, הוא נקי. „כאילו התחלתי לחיות מחדש," הוא אומר.

הקשר בינו לבין ברקר החל עוד בשנות ה־70, כאשר ניגנו בתקליטו של דייויד קלייטון תומס, סולן „דם יזע ודמעות" לשעבר. אחר־כך הופיע עם "STEPS AHEAD".

מה חדש?

מקארטני כועס

מאת עופר ניר

מה קורה לאלבום החדש שהבטיח פול מקארטני? מתי יראה־אור? מסתבר שחלו עיכובים בלתי צפויים, והאלבום, שאמור היה כבר להיות בחנויות, או לכל הפחות, בשלבי עריכה ובישול סופיים, ייצא רק בראשית השנה הבאה. בינתיים, הוא מתכנן להוציא בקרוב, לקראת חג־המולד, תקליט־אוסף, ובו להיטים שלו מן התקופה שלאחר הביטלס, עם להקת „כנפיים". יהיו בתקליט הזה גם כמה קטעים שטרם ראו־אור בעבר.

בינתיים, מקארטני כועס. על מי ועל מה? על היפנים ועל מייקל ג'קסון, כל אחד בנפרד. מקארטני פירסם הודעה זועמת, המגנה את חוקי התמלוגים וההוצאה־לאור, הנהוגים בארץ השמש העולה והין המוצק. מסתבר, שזכויות־היוצרים נשמרות עשרים שנה בלבד, וכך, יכולות חברות־תקליטים יפניות (כל אחת בעצם), להוציא תקליטים של הביטלס, שחלפו 20 שנה להדפסתם הראשונית מבלי לשלם תמלוגים ליוצרי השירים ולחברת התקליטים שהחזיקה בזכויות המקוריות. מקארטני קורא לשינוי החוק היפני, ולמניעת פגיעה בזכויות היוצרים, שלו ושל אחרים.

הוא כועס, כאמור, גם על מייקל ג'קסון. פעם, הם היו חברים טובים ואפילו הקליטו יחד את הלהיט „אמרי, אמרי, אמרי". אבל, כאשר החליט ג'קסון להתמודד עם מקארטני על רכישת הזכויות לשירי הביטלס — וזכה — נותקו הקשרים ביניהם, זה רק גורם אחד. וגורם שני הוא, שג'קסון גם לטענתו, גנב ממנו רעיונות לשירים. הוא לא מפרט, אגב, באילו שירים מדובר.

הערצה מסוכנת ל„אקו והבנימן"

מסע־ההופעות הבריטי של להקת „אקו והבנימן" נדחה עד ראשית השנה הבאה, בגלל פציעתו של הסולן, איאן מקולוך, תוך כדי הופעה בקליפורניה. מסתבר שאחד המעריצים התלהב כל־כך מן הלהקה ומסולנה, עד שלא עצר בעצמו, זינק על הבמה, תפס בידו של מקולוך ומשך אותו אחריו, הסולן נפל מן הבמה ונחבל קשה. לאחר טיפול מהיר בידיו המנוסות של המעסה הקבוע של קבוצת הכדורגל אברטון (והלהקה, כידוע, באה מליברפול), נצטווה מקולוך לנוח. אף־על־פי־כן, לא תוותר הלהקה על שתי הופעות השבוע באנגליה. אחר־כך, מנוחה.

אגב, עם הלהקה, במסע־ההופעות באמריקה, הופיע נגן אורגן מבוגר, ותיק וידוע: ריי מנזרק, איש להקת „הדלתות" ז"ל. מנזרק גם הקליט עם הלהקה גירסה חדשה ללהיט הידוע של „הדלתות" — „אנשים מוזרים" — לפסקול סרט חדש. הוא אמר ש„אקו והבנימן" היא אחת הלהקות האהובות עליו כיום, ומקולוך מזכיר לו, לא פחות ולא יותר, את ג'ים מוריסון המנוח. איאן מקולוך הודה על המחמאה, אבל הודה שבנערותו העריץ דווקא את להקת „מחתרת קטיפה"...

בקצרה...בקצרה...בקצרה...

● ג'ורג' מייקל יוציא את תקליט הסולו הראשון שלו תוך זמן קצר, אבל מעריציו ייאלצו להמתין עד הקיץ הבא כדי לראות אותו על הבמה. הוא יופיע כפי הנראה, באולם „ארל'ס קורט" הענק, בלונדון, בחודש יוני '88 וכבר יש התעניינות...

● אריתה פרנקלין חוזרת למקורות, ולאחרונה הקליטה תקליט־כפול, שכולו שירי גוספל. התקליט הוקלט בכנסיה הבפטיסטית בדטרויט, שם כיהן אביה המנוח. בהקלטה החיה, לעיני 4000 צופים נלהבים, השתתפה גם מקהלת הכנסיה (ובמסגרתה עשתה אריתה את צעדיה הראשונים כזמרת) ומייויס סטייפלס, מלהקת „ומרי סטייפלס"...

פול מקארטני

● כמה שווה שיר של פול מקארטני, בכתב ידו? לא פחות מ־23 אלף דולר. זה המחיר (למעשה, 23,452 דולר) שהוצע עבור הטכסט המקורי, בכתב יד, לשיר של הביטלס „היא נכנסה דרך חלון חדר־האמבטיה". שיר של ג'ון לנון „חוור", המודפס במכונת כתיבה, השיג מחיר נמוך יותר, אבל די מכובד, גם־כן, כ־10 אלפים דולר, שיר של בוב דילן מתוך התקליט „בלונד על בלונד", אף הוא בכתב־יד, נמכר במכירה־הפומבית שהתקיימה בלונדון, תמורת 7500 דולר.

ד"ש מלונדון

קריר

מאת יוסי ונונו

„קומיונארס" היתה חבורה גאונית, לאו דווקא מהבחינה המוסיקלית, ואני מתכוון לביצוע של „אל תעזבי אותי כך", אחיב, שיצא התקליט התברר שמה שטוב לשיר אחד לא מחזיק תקליט שלם, אבל הם כבר היו על הסוס. עכשיו הם הוציאו תקליט שני, „אדום" ולכבודו הם ערכו כמה מופעים בלונדון. אם התקליט יצליח כמו המופעים אפשר כבר לחשוב על התקליט השלישי.

ג'ימי סומרוויל, הרוח החיה של ההרכב, ולטעמי הסיבה היחידה להצלחתו, מדבר בראיונות על הזיקה שלו למוסיקת הדיסקו ורחבות הריקודים, עיון ברשימת התקליטים הנמכרים ביותר באנגליה יגלה במקום גבוה תקליט חדש של הבי־ג'יס, טוללתי הדיסקו. כך שיש לסומרוויל מתחרים. הדיסקו, אגב, הוא סגנון שלמרות הזלזול בו הוא נלקח בעבר הצליח להשתרש, יותר ממה שנהוג לחשוב, וקשה כמעט למצוא מוסיקת ריקודים או מוסיקה ריקוד שאין בה מסממני הדיסקו.

כאן גם מגיעה האכזבה. המופע של ה„קומיונארס" קר, יבש, לא מלהיב ולא מרקיד. ההשתוללות שכל־כך אפיינה את הדיסקו ושמשוש ממנה אפשר היה לראות בסירטוני הוידאו של הצמד, כמו נעלמת על הבמה. סומרוויל נשמע בתקליט הרבה יותר טוב מזה שעל הבמה. נכון, הוא יודע לחן ויש לו קול מיוחד, אבל זה לא מספיק כדי להפוך מופע לחגיגה. השירים הקליטים מתחילים לשעמם מהר מאוד, הם נשמעים כמעט אותו דבר, גם הקול של סומרוויל נמאס אחרי חצי שעה, כשאין מוסיקה טובה.

לטעמי, המוסיקה של ה„קומיונארס" היא משהו בין משעמם לנסבל, לא יעזור כלום. יש ל„קומיונארס" תפקיד חשוב דווקא כגוף החברתי, ואני מתכוון לתחיות שבה הם מדברים ושרים על הקהילה ההומוסקסואלית שהם משתייכים לה. אבל הם בראש ובראשונה מוסיקאים וכבאלה הם לא מעניינים במיוחד עם כל הרצון להבין את מה שמניע אותם.

לא נס ליחו

מאת יוסי ונונו

בי.בי.קינג הוא עדיין סחורה מבוקשת, עובדה. בקונצרט שנתן בלונדון העולם היה מלא. כבר כמה שנים שבלוז, נשמה (Soul) וג'אז הם סגנונות שמחזיקים אותם בקרב חלק גדול מהלהקות הצעירות באנגליה. בכל מיני ראיונות עם מוסיקאים צעירים אפשר לקרוא על השפעות ועל ההשפעה שיש לבלוזים חשובה עליהם.

קינג הוא המקור, וכמו הרבה דברים אבסורדים בעולם המוסיקה כיום, הוא נהנה מהצלחת המחקים. לא מדובר על קאמבק, זוהי יותר שיגרת עבודה של מי שגמר מזמן את מה שהיה לו, והיה לו להגיד. תרומה שלו למוסיקה כבר נרשמה בספר ההיסטוריה. היום הוא מופיע ברחבי העולם ועושה כסף.

למה לא, בעצם? קינג לא מתכוון, המופע שלו טוב. אין בו חידושים או בשורות מוסיקליות אבל יש מן ביתי, עוקים שמח. הקול שלו כבר לא מה שהיה, קינג נשמע עייף, ניכר עליו שהוא מתאמץ. כשהוא עובר לגיטארה אין לו מתחרים. „לוסיל" בקמעות היום כמו קונטעה פעם, מרגשת, עצובה, נבכעת לאצבעות הוויזיות של המאסטרו קינג. בעניין הנגינה קשה למצוא לו מתחרים. הקהל, כמו במרבית ההופעות של קינג, משתולל, רוקד, נהנה.

קינג נותן שואו, שלמרות המאסטר שבו, הוא עדיין מהנה יותר מהרבה הופעות שרצות בשוק. יש מוסיקאים שנולדו להופיע על במה, קינג הוא אחד מהם. השורה האחרונה של כל הסיפור הזה בזהות, אחרי שכל הגל של בלוז ונשמה יעבור לשובת אופנות אחרות וצעירים אחרים עם שורשים אחרים, קינג עדיין יהיה כאן להזכיר את המזור הרוחב שלו, הוא כבר רשום בצד הנצח, גלגמה מתוקה.

בעריכת צביה בן־שלום

מתלבשים על כל המשפחה

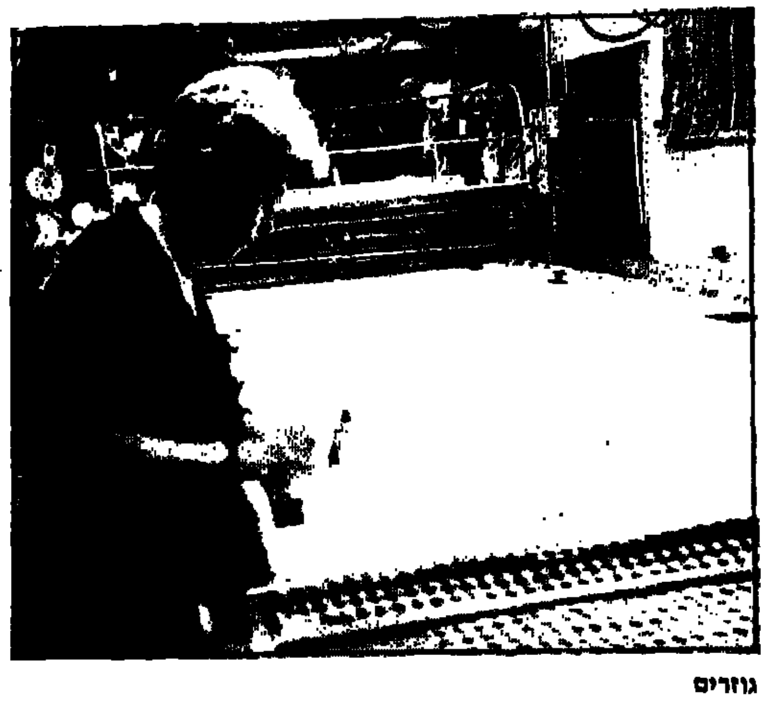

מה שהתחיל בכברי כמתפרה ביתית קטנה, הפך עם השנים לעסק מסחרי מצליח, שרכש לו לא מעט נאמנים מכל חבלי הארץ.

הקו הכללי, מציעה המתפרה, הוא ספורט־אלגנט, עם חריגות לכיוונים שונים: קצת בוהמי, קצת זרוק, גם מכופתר וחגיגי, גם נועז וצנוע. הרושם המתקבל הוא, של רצון לקלוע לטעמו של קהל רחב ככל האפשר. מעניין הדגמים שולט האיפוק, תמיד עם רמז מתחת לצעקה האחרונה.

בימים אלה של חגים ובינהם, מלאה חנות מכברי בקונים. לא בודדים, אלא משפחות שלמות. הקולקציה שמכינה המתפרה, אכן מיועדת לכל המשפחה. לא זו אף זו שמתכוון לכך מלכתחילה, אבל מיקומו של קיבוץ בצפון הכתיב זאת. משפחות המטיילות בצפון המערבי והן בדרכן מ... או בדרכן ל... משלבים טיול עם קנייה מוצלחת.

ישנם לקוחות קבועים שמופיעים שלוש פעמים בשנה, כדי לרכוש את מלתחת העונה כולה. בעיקר כאלה שנופלים בין מכנסי ה"סבי" או "גלי" והם פשוט מחפשים משהו שיהיה נאה למראה, לביש ונוח. השנה בשנה הבאה לא יעורר גיחוך. הלקוחות בוודאי חלק בשיקולי הקניה, ולא פחות חולים במיוחד. אין דברי מציאות. הבדים הם איכות טובה, התפירה אמינה ומושקעת בעבודה רבה. על חולצות הטריינינג לילדים אפשר למצוא הדפסות נחמדות, פרי יצירה של המעצבת מתחתמקום, בוגרת שנקר, במגמת הדפס טכסטיל. ומי שמעדיף אפליקציה, גם הוא ימצא את מבוקשו בכברי. מחיריהם של הללו נעים בין 25־35 ש"ח, וזה נשמע סביר בהחלט.

המתפרת כברי נשות מקצוע, בכל תחומים הקשורים בענף. מזל, חברת הקיבוץ היא המעצבת והתדמיתנית, בוחרת את הבדים ואמינה תדמיות לעבודה. היא בעצם זו שקובעת מה יראה ויימכר בחנות הצמודה למתפרה, שבה מתקיימים מרבית העסקים.

גוזרים

(למעט מכירה מצומצמת במחסן הקיבוצים, ולמחסנאיות הקוגות במרכזו).

עכשיו עסוקים במתפרה בהכנות אחרונות לעונת המעבר וכבר חושבים על החורף. מה מציעים כאן לסתיו הישראלי, שהוא אורח לשעה? שמלות ארוכות שרוול, בהדפסים יפים של שחור־לבן, בתוספת צווארוני תחרה. גם שמלות שני חלקים בעיצוב דומה, למי שאוהבת אותן דווקא כך. חולצות טריקו עם מכנסיים רחבים תואמים, בגווני זית וחאקי אופנתיים. ובעיקר — בלייזרים (עליוניות). בווריאציות שונות, ובצבעים שונים. מה שיהיה בלי ספק להיט, הם הבלייזרים מבד מוטר, הנימכרים במבחר גוונים וניראים נכונים לכל גיזרה. הם טובים לג'ינס של חולין וללבוש של מסיבה וחג. מזל מציינת, שהם קלים ונוחים לנשיאה ביד, או בתוך התיק. מי שתחשוק במשהו ייחודי יותר, תמצא בלייזר מסוגנן בגיזרת קימונו מחמיאה, בעלת שרוולים תפוחים מכווצים בכתף — כהשראה פריזאית. מחיריהם של הללו נעים בין 45־55 ש"ח האחד.

20 חברות עוסקות כאן במלאכת הגזירה והתפירה באולם גדול, מאור, מרווח ומואר היטב. „תמיד קיים מחסור בכוח עבודה" אומר אברהם מרכז המתפרה, „אבל מכיוון שעבודה שכירה היא מחוץ לתחום, אז חייבים לתמרן עם מה שיש", ועל פניו נראה שהתימרון עולה יפה. עובדה. יש סחורה, יש קונים והשורה התחתונה מעידה על רווח. ותארו לכם מה מצאתי בחנות בין המדפים: מכנסי ספורט לבן זוגי, מהסוג הארכאי שהוא בכל ימצא — מבד כותנה עם גומי של פעם, שמאפשר לדם זרימה חופשית ללא לחצים מעצבנים ומיותרים. אז מה צריך יותר?

בימי חול החנות פתוחה בכברי בשעות: 13.00 — 8.00 בבוקר, 15.00 — 17.00 אחה"צ, בשבתות ובחגים: 9.00 — 14.00 בבוקר.

רחל שלו

סתיו בשחור לבן

שרית בחולצה לעונת המעבר

לייזר בגווני אפור

איך, לעזאזל, חובשים קונדום?

כבר לא מדברים על כדורים לפני ולא על כדורים אחרי... מדברים על קונדום. בעולם הרחב יש לו אפילו שם חיבה: פריזאי. „אפשר לרכוש אותם בכל בית־מרקחת וברוב המקומות בעולם יש אוטומטים. הבעיה מתחילה ברגע שהמעוניינים בו רוצים להלביש אותו על הפין. אפשר לצחוק אפשר להתבייש ואפשר... ליהפך לאימפוטנט. דווקא בזמן שכל־כך רצו בו.

בעיתון נשים "COSMOPOLITAN" הטוב בין העתונים מסוג זה מצאתי כתבה, מעין וידוי אישי של שני אנשים, שניסו להתמודד עם המוצר הקטן, הדק־דק והחלקלק, הזה. השיח כתוב בהומור רב אבל הוא מאוד מאוד רציני. כותבת ריטה מילנברג, יועצת מין: „אני מנהלת קורסים לזוגות שרוצים לדעת, ללמוד ולשפר את חיי מין שלהם. אני מטפלת בחולים ובסוטי־מין ומדריכה תלמידי בית־ספר בכל הקשור במין. קשה מאוד להביך אותי. אבל, זה דווקא קרה לי, אהובי ביקש, בשיא ההתלהבות שלנו במיטה: „אנא, תלבישי לי את הקונדום. לא היה לי מושג איך עושים את זה, אבל חשבתי: אוציא אותו מן המעטפה שלו ואוכל להסתדר. בסופו של דבר, הרי זה כאילו מלבישים מחמם קומקום על קומקום הקפה... אך לא כך היו העניינים".

ריטה פתחה את הקונדום המגולגל וניסתה להלביש אותו על הפין הזקוף של ידידה. ההצגה התחילה והיו בה שלושה משתתפים, היא, הידיד והקונדום. כל הנסיונות לגרוב את הקונדום מעל הפין עלו בתוהו. הידיד האומלל על כאב, והפין הזקוף התייאש והצטמק. כותבת ריטה: „לקחתי את העניינים לידיים והמסכן קם לתחיה. ידידי הסביר שלא צריך לפתוח את הקונדום. מניחים אותו מעל העטרת ומגלגלים אותו כלפי מטה. פתחתי מעטפה שניה ובאמת הנחתי את הגומי על עטרת הפין אך לגלגל לא יכולתי. אפילו צבטתי את בשרו העדין של הפין וידידי התרגז. הפין שוב ברח לממדים הרגילים שלו, ואני בכיתי".

אל דאגה, הם למדו איך להשתמש בקונדום, לאחר שמצאו בית־מרקחת שמחזיק במלאי גם הוראות שימוש. ריטה מספרת: „מניחים את הקונדום מעל עטר הפין אך אסור למשוך אותו חזק כי בקצה יש בלון קטנטן לאיסוף הזרע. הגלגל של הגומי הדק צריך להיות כלפי חוץ, ובעדינות צריך לגלגל את הקונדום כלפי מטה עד לשורש הפין. הצד החיצוני מרוח בשכבה שמנמנית די להקל על חדירת הפין לאיבר המין של האשה".

בכך לא תמו הבעיות. רבים מן המשתמשים בקונדום נתקלו בבעיה: איך אפשר לצאת ולקחת איתך את הקונדום המלא? ריטה: „אמרו לי שברגע שהפין מתחיל להתכווץ אחרי ההתרוקנות, צריך לתפוס אותו ולהחזיק בין האצבעות גם אותו וגם הקונדום, אחרת קורה שהקונדום נשאר בתוך הנרתיק".

כאן מתערב שחקן מס' 2, רודולף מאוליץ, מורה בבית־ספר תיכון. מלא רוגז וכעס על מחלת איידס. „מאז היינו נערים ובפיק ברכיים ועיניים מושפלות הלכנו לבית מרקחת כדי לקנות קונדום, לא השתמשתי בו. זכרתי את הבושות, כאשר ברגע מסוים הייתי צריך לאמר „חכי רגע, אני אלבש אותו. מרוב חיפזון, זה לא תמיד הלך. לא פעם קרעתי אותו ועד שבאמת היה מונח היטב, הפין נרדם, אני מודע לחשיבות של הקונדום, כי מי רוצה לחלות באיידס? אבל אני שונא יחסי מין עם כיסוי. זה כמו קפה בלי קפאין, סיגריה דלת־ניקוטין, בשר ללא בשר, או מים בטעם ויסקי, נורא ומרכא.

ריטה מציגה בשעוריה כיצד מלבישים קונדום על הפין הזקוף וכיצד מוציאים את הקונדום בשלימותו יחד עם הפין המתחיל להתכווץ. איך היא עושה את זה? היא נותנת לתלמידיה בננה גדולה ביד אחד וקונדום בשניה.

חיה יוסף

כל ילד יודע

שאלתי בבית מרקחת תל־אביבי אם יש להם הוראות שימוש בקונדום. אין. לא בדף נפרד, לא בתוך האריזה ולא על גביה. המחירים אגב, מעודדים שימוש המוני. חפיסה של 3 עולה 2 ש"ח; של 12 — 4.5. יש גם יותר יקר, תריסר ב־7.5 ש"ח, DUREX, וזה הסוג היחידי שהוראות השימוש כתובות באנגלית על קופסת האריזה, אלא שהיבואן הדביק עליהם פתקית של הכתובת שלו. אגב, בשקמיות (קנטינות) נמכרים הקונדומים בשם „גומי לשמירה"; 3 יחידות תמורת 1.13 ש"ח או 1.39 ש"ח. גם בלי הוראות.

„בשביל מה הוראות?" התפלאה גב' מאגיסטר מבית־המרקחת – „כל ילד בן 12 יודע".

צב"ש

חצר לדוגמה בבי"ס מיוחד

חצר משחקים לדוגמה הושלמה לאחרונה בבית־הספר לחינוך מיוחד בכפר־סבא, שבו לומדים בני 7־15, המוגדרים כבעלי פגמים אורגניים, מהם עם בעיות מוטוריות, ליקויי למידה וכו'.

התנהגות התלמידים בהפסקות בביה"ס ותיפקודם החברתי מעבר לשעות הלימודים הביאו ללידת הרעיון, לצייד את חצר ביה"ס במתקנים מיוחדים, העשויים, בהדרכת מורים ומורות, להפעיל את התלמידים, בהפסקות, בהתאם לבעיותיהם: חיזוק שריר רפה, תרגילי שיווי משקל, או תרגילי תיאום בין חלקי הגוף השונים סיפרה מנהלת ביה"ס, עופרה קוניץ, העומדת בראש צוות מחנכים, הרואים בעבודתם יעוד ומפעל חיים, אשר גם זיכו אותם בפרס חינוך.

„החצר לדוגמה" הוקמה על־ידי עיריית כפר־סבא, ביוזמת יו"ר „המועצה לארץ ישראל יפה", רעיית הנשיא אורה הרצוג, אשר בחרה בביה"ס זה כדגם ארצי לתכנון מחדש של חצר מיוחדת — שהוא לדברי דוברת העירייה, ניצה תמרי, „פרוייקט ראשון מסוגו בשרון". אורה הרצוג הודתה בביקורה בביה"ס, כי קנתה את הרעיון מראומה וייצמן שיזמה לא מכבר הקמת חצר מעין זו — בבית"ס לחינוך מיוחד — באחת מעיירות.

הפרוייקט הוקם בסיוע קרן הנשיא; בביצוע עובדי העירייה ובהדרכת מנהל מחלקת התחזוקה, נתן תנס, מנהל מחלקת הגינון, מוגילבסקי ובתכנונו של אדריכל נוף, גדעון שריג. הוא מצטיין במיגוון פינות למשחק ולספורט בצל עצים ומדשאות מרגינות, ספסלים למנוחה, מסלול של מעברי חצייה ותמרורים, במה לאירועים, וגינת ירק ופרחים המעובדת על־ידי התלמידים.

אנשי החינוך והמומחים, לדברי ראש עיריית כ"ס, יצחק ולד, דאגו גם להקצות מקום לפסל סביבתי, שאותו מפסלים התלמידים בהדרכת המורים למלאכה המצטיינים כמו צוות ביה"ס „סולד" כולו, במסירות ובאהבת הילדים והמקצוע ששמו: „חינוך מיוחד".

את ההצגה בחצר היפיפיה הודבקת את ביה"ס כולו „גנבר" שלושה ביתנים קטנים, שהוקמו במיוחד והפכו ל„תחנת משטרה" „דואר" ו„קיוסק" באמצעותם, לדברי המורה שושנה קוליקנט, „מקנים לילדים הרגלי קנייה, עמידה סבלנית בתור, והתנהגות נאותה בכלל ולסביבה, במקום ציבורי".

בתצלום: רעיית הנשיא וראש עיריית כפר־סבא מתכוננים — ב„קיוסק" הקטן, בחצר לדוגמה.

כתבה וצילמה חנה גדל

בית הקהווה

יש אנשים של מסעדות. יש אנשים של פאבים. יש אנשים של בתי קפה. הראשונים מוסיפים מדי ערב עוד שיכבה לכרסם התפוחה. השניים — זוכים בזיגוג העיניים. האחרונים יוצאים מבית הקפה ממש כפי שבאו אליו. אבל מלאי נועם.

בבית הקפה אינך צריך לבלוס. בבית הקפה אינך צריך לגמוע. שב נא משוכל רגליים ליד שולחן רבוע, וללגום קפה בנחת, אגב שקיקת הפה אלי התופינים, אגב התבוננות ברחוב השוקק.

לך נועד מדור זה. לך נועד גם „קפה בנורדאו", הממוקם בפינת בן־יהודה נורדאו, בתל־אביב. תחילתו בחנות פרחים. המשכו — שילוב מרענן ומלא יופי בין חנות למימכר פרחים לבין בית־קפה. שילוב המעניק למקום, השוקק ממילא גם בתיירים, גוון אירופאי קליל.

אתה יכול לבוא לשם בשמונה בבוקר לקפה ומוס שוקולד נימוח, פאי לימון, עוגת שוקולד או פאי אננס חזור. (קפה + 2 ש"ח, עוגות — 4.5־5 ש"ח), אתה יכול לסור שמה גם לפנות ערב, כשהשמש כבר משתעשעת עם הוורודים־סגולים שלה, ולהשביע רעבונך בכריכי סלט טונה, סלט עוף, גבינה צהובה (10־5 ש"ח) או במרקים או במשטידות למיניהן, מברוקולי ותרד, דרך קישואים, פטריות וכרוב (ניצנים ועד קיש בצל או קיש לורן (10 ש"ח), המוגשות לשולחנך בליווית שלוש תוספות סלטים מתגוונות. ואפשר גם בשעת ליל מאוחרת. רק לבירה. רק כדי להתבונן. בקהל המגוון, בצמחיה הרעננה, בעוברים ושבים במורד או במעלה שדירות נורדאו.

ואפשר גם לגשת אל המלצר ולשאול, כפי הבדיחה הידועה — „יש מיץ גזר? כן. יש. טרי וטעים. בתוספת כרזת פירסום משנות החמישים. ישר לעניין. שלושה שקלים והגזר שלך. עסיסי.

התפריט עשוי ללא דופי, הכל טעים להפליא ומוגש בטוב־טעם. השירות קצת איטי, בשל ריבוי המבקרים. ניחא. אלא שהפלא הגדול באמת הוא השירותים: פשוט לא להאמין: יש שם מכונת אסלונים. יש שם קונדומאט. יש שם בקבוקון דיאודורנט מוצנע בפינה. יש אפילו נייר טואלט.

מי שהורגל בטיבו של בית הקפה התל־אביבי הממוצע, ירוץ נא לקפה בנורדאו. מובטח לו שיתמוך וישבתו שם לדבר של קבע.

אילן שיינפלד

פלאי הסרפד

לאחר הגשמים הראשונים מוריק הסרפד בחצרות ולצידי הדרכים, ואלו צעירים ועוקצניים. חסידי הרפואה הטבעית לובשים כפפות ויוצאים לקטוף אותם. סרפד הוא צמח מרפא מוכר, מייחסים לו השפעה ממריצה על פעולת הכליות והכבד, על הורדת רמת הסוכר בשתן, הוא טוב נגד שלשול ונגד לחות. אפשר לשתות תה־סרפדים, להוסיף על הגוף קומפרסים של סרפדים וגם לשטוף את הראש במשרה של עלי סרפד, אומרים שזה מועיל לשיער. תכונות טובות אלו של עלי סרפד נשמרים בהם גם לאחר שמייבשים אותם.

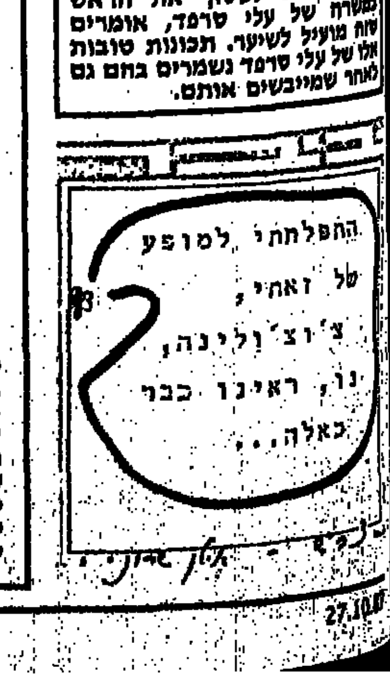

גאליס התאושש ברמלה

כוכב אלופת אירופה בכדורסל, ניקי גאליס, שלא שיכנע שלשום במשחק מול נבחרת ישראל היה אמש במיטבו כשקלע 50 נקודות לסל אליצור רמלה והוביל את יוון לנצחון 100:118

נבחרת יוון — אליצור נווה דוד רמלה 100:118 (48:62)

מאת שלמה חון

במשחק הכדורסל הבינלאומי הראשון שנערך ברמלה גברה אלופת אירופה נבחרת יוון על קבוצת אליצור נווה דוד רמלה מהליגה הלאומית 100:118 כאשר ניקי גאליס קלע 50 נקודות!

נבחרת יוון, בניצוחו של ניקי גאליס המצוין שפרט לנקודות שקלע גם חילק 14 אסיסטים, שלטה לאורך כל דקות המשחק. גם חברו של גאליס, יאנקיס, הוא במיטבו וקלע 18 נקודות (מתוכם 4 סלי 3).

שחקני רמלה, עם ארל ויליאמס המצוין שקלע 36 נקודות וקלט 18 ריבאונדים נתנו „פייט" לנבחרת יוון רק ב־10 הדקות הראשונות.

לאחר פתיחה סוערת של נבחרת יוון 4:13 (דקה 4) התעוררה אליצור והצליחה להוליך בדקה ה־7 — 17:18.

בהמשך ברחו שחקני יוון וסיימו ביתרון 49:62.

במחצית השניה צלפו היוונים מכל מצב ובעיקר גאליס. התעוררות שחקני רמלה הביאה בהמשך להקטנת הפער עד כדי 10 נקודות — 86:76. זה היה השיא של רמלה. ליותר מכך לא יכלה. בסיום 100:118 ליוון.

שפטו רמי פישר ויצחק רמנת, לעיני 400 צופים, ברמלה.

● קלעו ליוון: גאליס 50, יאנקיס 18, פטרגקוס 14, פילפו 12, אנדריטוס 6, קריסטופולו 6, רומינרוס 4, סטברופיליס 4, קאמבוריס 2 ויואנו 2.

● לאליצור רמלה: ויליאמס 36, מקנזי 25, הזוז 14, ווסטר 11, רימון 6, ברווילי 4, גנדלמן 2 ונסים 2.

עוד ממשחק הפרידה למיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי: מיקי פורץ לסל מול הקפטן ניווני יאנאקיס. תצלום: אריה קנפר

סיני חוזר מחר

הכדורגלן הבין־לאומי של קבוצת בוורן הבלגית, משה סיני, אמור לנחות מחר בארץ.

סיני שלא התאקלם בקבוצה הבלגית מגיע בשלב זה ללא משפחתו. החזרה תהיה לשיחות גישוש עם קבוצתו ועם ראשי מכבי חיפה המעוניינים לצרפו לקבוצה.

אמש נודע כי בהפועל תל־אביב אין כוונה לשחרר את סיני לשום קבוצה. „אם החליט לחזור יהיה זה רק להפועל תל־אביב" אמרו ראשי הקבוצה.

באשר לבעיה הכספית הרי שאם סיני יחזור תחליט ההנהלה, בתיאום עם המאמן יצחק שניאור, לשחרר שני שחקנים ולממן בכך את שכרו של סיני.

איוניר התאמן במכבי ת"א והותיר רושם חיובי למדי

ההתאחדות לכדורגל בישראל פנתה אתמול להתאחדות הכדורגל של הולנד כדי לקבל שחרור בינ"ל לכדורגלן מכבי תל־אביב מוטי איוניר מקבוצתו רודה.

כל עוד לא יגיע השחרור הבינ"ל של איוניר מהולנד לא יוכל ליטול חלק במשחקי הליגה ללא קשר לעונש המשמעתי שעליו לרצות.

יעקב אראל, מנכ"ל ההתאחדות לכדורגל, אמר אתמול כי איוניר יחל השבת בריצוי העונש אם יגיע השחרור מהולנד. כל עוד לא יגיע השחרור איוניר הוא בחזקת שחקן של רודה.

אגודת מכבי תל־אביב תבקש מנשיאות ביה"ד העליון של ההתאחדות לכדורגל לדון את הכדורגלן איוניר. על פי תקנון המשמעת אין מכבי תל־אביב רשאית לערער על העונש המשמעתי אותו ספג איוניר כאשר יצא להולנד.

בינתיים ערכו אתמול איוניר אימון במדי מכבי תל־אביב וגילה יכולת טובה. שחקני הקבוצה קיבלו את איוניר בשמחה גלויה והכדורגלן לא יכול היה להכחיש ש„טוב לחזור הביתה".

אימון לנבחרת

נבחרת הכדורגל הלאומית של ישראל תקיים היום אחר־הצהריים אימון במגרש האימונים ברמת־גן.

לשם שינוי לא תקיים הנבחרת משחק אימון נגד שום קבוצה, והמאמן מיליאנקו מיחיץ מסתפק באימון.

יתכן שמהאימון ייעדרו אלי יעני מהפועל כפר־סבא ויהודה עמר מהפועל תל־אביב המצויים בשירות מילואים.

שביתה בהפועל חיפה

מאת יוסף גלזר

שביתת כדורגלנים פרצה אתמול בקבוצת הפועל חיפה על רקע סיגור הולך ונמשך בתשלום משכורותיהם.

כדורגלני הקבוצה מצמרת הליגה הארצית הגיעו אתמול כהרגלם לאימון באיצטדיון קרית־חיים אולם במקום להתאמן קיימו אסיפת חירום בה החליטו להשבית את האימונים עד לתשלום המשכורות.

חברי הנהלת עמותת הכדורגל של הפועל חיפה הסבירו כי אינם יכולים לבוא בטענות לכדורגלנים השובתים וכי האשם במשבר התקציבי הפוקד את העמותה הוא במועצת פועלי חיפה שלא העבירה כספי תרומות שיועדו לטענת העמותה למחלקת הכדורגל ולעיריית חיפה המתקצבת בצורה זעומה את הספורט החיפאי.

● ליגות באירופה

אויפשט בראש הליגה בהונגריה

הצעורת בראש בהונגריה אויפשט בודפשט הביסה את בקשסאבה 0:4 ולה 17 נקודות מ־11 משחקים.

היא מקדימה בשתי נקודות את ראבה אטו שהפסידה להונבד 0:1.

וידיטון ופרנצווארוש סיימו בתיקו 2:2. האלופה מ.ט.ק בודאפשט גברה על האלאראש 2:3.

18 נקודות מ־20 אפשרויות

בצ'כוסלובקיה צועדת בראש האלופה ספארטה פראג עם 18 נקודות מעשרה משחקים לאחר שהביסה את דוקלה באנסקה ביישטוריצה 1:6.

היא מקדימה בארבע נקודות את דונאייסקה סטרדה שניצחה במשחק חוץ את ספארטק הראדץ' קראלוב 0:3.

דוקלה פראג הכניע את טאטרן פרשוב 1:4 ומדורגת רביעית לפני באניק אוסטראווה שסיימה בתיקו 1:1 עם סלביה פראג.

פרטיזן — דינאמו 1:2

במשחק המרכזי במחזור העשירי בליגה היוגוסלבית בכדורגל ניצחה פרטיזן בלגראד בזאגרב את המוליכה דינאמו 1:2 ומדורגת חמישית עם 14 נקודות, נקודה פחות מאשר ארבע קבוצות וביניהן דינאמו זאגרב.

את הנצחון הגבוה ביותר השיגה היידוק ספליט שהביסה את סאראייבו 1:5.

הכוכב האדום בלגראד וולז' מוסטאר סיימו בתיקו 2:2. ניצחה האלופה וארדאר כסאראייבו את ולז'ניצ'אר 0:2.

● במשחק הראשון לעונה אלופת שבדיה בכדורגל ניצחה גטבורג את מאלמו 0:1.

● טניס

רעננית: עמוס במקום ה־20

הטניסאי הישראלי הצעיר עמוס מנסדורף תופס לראשונה את המקום ה־20 בדירוג של התאחדות הטניס המקצועני העולמי (איי־טי־פי), לפי דירוג שפורסם אתמול באילינגוגן.

את המקום הראשון ממשיך לתפוס איוואן לנדל מצ'כיה, אחריו שני השבדים סטפן אדברג ומאטס וילאנדר. בוריס בקר, מילוסלאב מצ'יר, ג'ימי קונורס, פאט קאש, יאניק נואה, אנדרס גומס, קנת קארלסון, ג'ון מקנרו, טים מאיוט, יואקים ניסטרום, מרטין ג'ייטה, בראד גילברט, אמיליו סאנצ'ז, אנדרס יארייד, רוד פרייס, סלובודן ז'יבויוביץ' ובמקום ה־20, כאמור, עמוס מנסדורף.

● הצוות צייר לינג? שיפר ב־84 שניות את השיא העולמי בהליכה למרחק 10 ק"מ, משנגמע זמן של 43 דקות ו־52.1 שניות.

ועכשיו המכונית נמעכה

הגורל המר של משפחת רן: מכונית שהחליקה פגעה במכונית חתונה של אבי ז"ל

הגורל המר ממשיך לתעתע ממשפחת רן הותיקה המתקשה להתאושש מן האסון שפקד אותה עם מותו של השוער הלאומי אבי רן ז"ל.

בליל־שבת הקפיץ כום אדיר את שלוותם של משה ודניאלה רן, בביתם בכרמל. מכונית שהחליקה על הכביש הרטוב מעכה לחלוטין את מכוניתו של אבי רן שחנתה במגרש החניה המקורה ליד בית המשפחה.

האב משה מיהר לזנק לרחוב והבחין כי המכונית ניזוקה בצורה קשה ביותר.

משה רן: „אחד הדברים שנשארו לי מאבי זה המכונית שלו שהיתה כל כך חשובה לו הוא כל כך היה קשור אליה. מסיבה רגשית לא יכולתי למכור אותה. עכשיו גם האוטו הלך. כנראה שהמזל הרע רודף אותנו לכל מקום".

קרית־אתא — בת־ים, בדו־קרב מרתק — הערב

● כדורעף

קבוצת הפועל קרית־אתא, הבלתי־מנוצחת עד כה בליגה הלאומית בכדורעף, תארח הערב ב־7 את הפועל בת־ים, בקרב־המוקד במחזור ה־5.

שתי הקבוצות הציגו יכולת סבירה בפתיחת העונה. בת־ים נוצחה אמנם במחזור הקודם באולמה ע"י הפועל כפר־סבא (3:2), אך גילתה רמה נאותה. קרית־אתא ביתית — דבר המעניק לה מקדמה. ישפטו: גבי קראוס וגבי לוטן.

● משחק מעניין יהיה בכפר־סבא (7) כשקבוצת הפועל כפר־סבא, גם היא בלתי־מנוצחת עד כה, תתמודד עם מכבי חיפה, קבוצה עקשנית אך חסרת יציבות. כפר־סבא מועמדת לנצח. ישפטו: סיני שמפלינר וגדי איזיקוביץ.

● המובילה בטבלה, הפועל מטה אשר, לא תתקשה להכניע הערב ב־7 באילון את קבוצת־התחתית של הפועל העוגן/עמק־חפר. ישפטו: אלכס רוונברג ואבי זלצברג.

● מאבק־תחתית, בין קבוצות מכבי פ"ת וא.ס. רמת־השרון, ייערך ב־7 בפ"ת. המארחים ינצלו, קרוב לוודאי, את ביתיותם, מה גם שהם מעודדים משני נצחונות רצופים, על הפועל איחוד עירון (0:3) ומכבי חיפה, בחוץ (0:3). ישפטו: אורי טמפלהוף ואסא וינגר.

● נצחון־בית צפוי להפועל המעפיל, שתתמודד ב־7.30 בעין־החורש עם הפועל שריד, שטרם קצרה נצחון. ישפטו: אלכס בוקור ועזרא כהן.

● מאבק מעניין יהיה ב־7 בעין־שמר בין קבוצות הפועל איחוד עירון והפועל רמת־אביב. האורחים מרמת־אביב, עם אליעזר כגן בראשם, עדיין ללא נצחון. גם הערב יהיה להם קשה להשיגו. ישפטו: נתי תרום ודודו רוזנסל.

הטבלה

1.	הפ. מטה אשר	4	12־0	8
2.	הפ. קרית־אתא	4	12־1	8
3.	הפ. כפר־סבא	4	12־4	8
4.	הפועל בת־ים	4	11־6	7
5.	הפועל המעפיל	3	9־1	6
6.	מכבי חיפה	4	8־8	6
7.	מכבי פ"ת	4	7־7	6
8.	איחוד עירון	4	4־10	5
9.	הפ. רמת־אביב	4	3־12	4
10.	הפ. שריד	4	2־12	4
11.	הפועל העוגן	4	1־12	4
12.	א.ס. רמת־השרון	3	1־9	3

● הטבלה כוללת את משחק הנצחון של הפועל קרית־אתא, בתחילת השבוע על א.ס. רמת־השרון — 0:3.

● כדוריד

בשורה טובה

מאת יוסף חכם

ממשחקי אליפות העולם בכדוריד דרגה ג' שיערכו בחודש פברואר בפורטוגל תעלינה שתי נבחרות ולא אחת כפי שנקבע תחילה.

הודעה זאת התקבלה במשרדי איגוד הכדוריד בת"א בשמחה רבה.

עוד נמסר כי מהבית הישראלי, המונה חמש נבחרות, פרשה נבחרת יוון. כך ישחקו בבית הישראלי איטליה, פורטוגל ולוכסמבורג.

מאמן הנבחרת הישראלית איגור ביאליק אמר בתגובה על החלטת ההתאחדות הבינלאומית שתעלנה שתי נבחרות: „מבחינתי ההכנות ימשיכו להיות כרגיל בלי שום קשר לשינוי, ברור שזה נותן לנו סיכויים טובים להעפיל לדרג ב'".

קרית־שמונה אלופת האלופות בצפון

מאת אביהו שפירא

קבוצת קרית־שמונה זכתה באליפות הצפון לקבוצות אלופות של ההתיישבות העובדת לאחר נצחון 0:3 על נווה עובד מדרית.

קרית־שמונה שהיא אלופת מטה גליל עליון ניצחה קודם לכן, בחצי הגמר, את יקנעם 1:4.

בריטי ניצח במרתון פרנקפורט

הרץ הבריטי ליגר מיי רוברטסון ניצח בריצת המרתון בפרנקפורט כשעבר את המרחק בשעתיים 18 דקות ו־20 שניות.

אלפים חגגו נצחון סין

אלפי סטודנטים וצעירים ירדו שלשום לחוצות פקין כדי לחגוג את נצחונה של סין על יפאן, בתחרות כדורגל שהעלתה לראשונה בהיסטוריה את סין לשלב הבא לקראת המשחקים האולימפיים.

כמה אלפי אוהדי כדורגל, אליהם הצטרפו לפנות אלף סטודנטים מאוניברסיטאות שונות בפקין, צעדו מספר שעות ברחובות כשהם שרים את האינטרנציונאל וקוראים „תחי סין", „תחי נבחרת סין".

סין גברה ביום שני בטוקיו על יפאן בתוצאה 0:2, בתחרויות המוקדמות איזור מזרח אסיה.

הסטודנטים גם אמרו, כי ביקשו להפגין את תמיכתם בנאום שהשמיע ביום ראשון ראש הממשלה זאו לאנג, בפתיחת ועידת המפלגה הקומוניסטית הסינית בו קרא לרפורמות כלכליות.

היתה זו הפעם הראשונה שסטודנטים הפגינו ספונטאנית ברחובות פקין מאז דצמבר וראשית ינואר, למען יתר דמוקרטיה וחופש.

יצויין, כי הפגנות דומות אסורות, בלי רשיון מוקדם מצד המשטרה.

הנצחון על יפאן מקבל משמעות פוליטית, לאור השלב העדין ביחסים בין פקין וטוקיו, העירו משקיפים.

מיד לאחר השידור בטלוויזיה על הנצחון הסיני, התפרצו רבבות חוגגים בכל שכונות פקין, והסטודנטים מהמכללות השונות מיהרו באמצעים לעבור כיכר טיין אנמן, שבלב פקין.

הסובייטים שלטו ביום האחרון

● התעמלות

7000 צופים ברוטרדם ראו את שליטתה של בריה"מ באליפות העולם בהתעמלות, כשהגיבור היה לא אחר מאשר אלוף העולם דימיטרי בילוזרצ'ב שזכה בחמש מדליות זהב מתוך שש האפשריות.

בת ארצו ילנה שושונובה נטלה שתי מדליות זהב בקפיצות כשקבעה 9.987 נקודות ואילו בתרגילי הקרקע הוענק לה הציון הגבוה ביותר — 10.

גם הרומניה דניאלה סיליוואס בת ה־17 קיבלה ציון של 10 נקודות ושתיהן נטלו מדליות זהב.

שלישית היתה האלופה בקרב רב אורליה דוברה בת ה־14. דוברה נטלה מדליית זהב שניה כשזכתה בתרגילי הקורה ומדליית כסף בקפיצות על סוס.

הרומנית סיליוואס נטלה מדליית זהב בתרגילי המקבילים המפורדים.

הסיני לו יון בן ה־23 ואלוף האולימפי קיבל ציון 10 בתרגילי הקרקע וגם בקפיצות על סוס וגזל שתי מדליות זהב.

מדליית הזהב הוענקה גם למורה גרמני סילויאו קרול בקפיצות על סוס.

הארייסון חוזר

מאת איתן אייל

כריס הארייסון, כדורסלן החיזוק של הפועל ירושלים, שיצא לארצות הברית לבקר את אימו החולה חזר אתמול אחר הצהריים.

הארייסון יוכנס למשטר אימונים קפדני לקראת משחק הליגה מחרתיים עם הפועל חולון.

האלופה האחת והיחידה

נשות אליצור תל־אביב שניצחו בדרבי את מכבי ת"א 52:72 נותרו היחידות שלא נוצחו העונה

מאת יוסף חכם

האלופה ומחזיקת הגביע, אליצור תל־אביב, נותרה היחידה הבלתי מנוצחת בתום משחקי המחזור הרביעי של הליגה הלאומית לנשים בכדורסל.

הפסדי בכורה העונה נחלו הפועל גלבוע והפועל גבעת חיים שנוצחו במשחקי חוץ על ידי הפועל חיפה והפועל ירושלים.

במוקד משחקי המחזור החמישי בשבוע הבא תארח הפועל גבעת חיים את מכבי תל־אביב.

● אליצור תל־אביב הכניעה את מכבי תל־אביב 52:72 לאחר 23:30 במחצית. קלעו לאליצור, ת"א: גרוסמן 26, רון 19, דרייגור 10, בירקן 7, קויטנסקי 6 וגושן 4. למכבי ת"א: קסטן 21, ינצקי 12, לב 11, שרף 5, אנאי 2 ופרישברג 2. 100 צופים חזו במשחק שנערך באולם בכפר הירוק וכו שפטו שטריקס ונוימן.

(אריה גיטליס)

● באולם בית בארבור בת"א גברה קבוצת בני יהודה תל־אביב על אליצור ראשון לציון 56:89 (26:36). הירבו לקלוע לבני יהודה לימור מורחי 22 וכרנר 18. לאליצור ראשל"צ: נאוה נחמר 15 וגורון 14. שפטו גלצר ומנחם משה.

● באולם הפועל בירושלים גברה קבוצת הפועל המקומית על הפועל גבעת חיים 65:78 (30:41). לשחקניות הפועל י־ם היה זה נצחון ראשון העונה. הירבו לקלוע למנצחות: מזל מושיוב 25 (5 סלי 3), אירית ארמון 17 וליאורה הירשהורן 12. להפועל גבעת חיים: עלומה גורן 18. שפטו רבינוביץ ופישגורה.

(איתן אייל)

● בהיכל הספורט ברוממה, חיפה, הפתיעה קבוצת הפועל חיפה כשגברה על הפועל גלבוע 40:49 (21:23) הירבו לקלוע להפועל חיפה: מוסקוביץ 15 וגולדשטיין 15. להפועל גלבוע: דורית ריכמן 14 וגורפינקל 12. שפטו ליבליך ואורן.

● באולם ביה"ס ישורון בפ"ת גברה קבוצת אליצור קרית אונו על אליצור פתח תקוה/תל־אביב 64:75 (32:36). הירבו לקלוע לקרית־אונו: גרינשפון 19, סולץ 14 וגורן 14. הירבו לקלוע לאליצור פ"ת/ת"א: אורית ליטני 24 (שיחקה בעונה שעברה במדי האלופה ומחזיקת הגביע אליצור ת"א). שפטו גליל וראובן.

● מכבי קרית־מוצקין ניצחה באולמה את הפועל תל־אביב 38:55 (21:18). הירבו לקלוע לקרית־מוצקין: ברנמן 16, פרח 15 ויערי 13. להפועל תל־אביב קלעה מקוקר 8 נקודות. שפטו: גבעון והוכר.

שרון דחה הצעת אליצור

יאיר שרון ששימש אשתקד כעוזר מאמן כדורסלני מכבי תל אביב דחה הצעה לאמן את אלופות הכדורסל, בנות אליצור תל אביב.

אליצור שנותרה ללא מאמן לאחר התפטרות יצחק יעקוביץ פנתה גם לדב בינשטוק שאשתקד אימן את נשות אליצור ראשון־לציון ואולם בינשטוק דחה את ההצעה בטענה שהוא עסוק באימון קבוצת הנערים של מכבי חדרה.

נערי יוגוסלביה אלופי העולם

נבחרת הנוער של יוגוסלביה בכדורגל זכתה באליפות העולם השישית לאחר שניצחה במשחק הגמר בסאנטיאגו בירת צ'ילה את מערב גרמניה 4:5 בבעיטות עונשין מ־11 מטר.

שני השערים הובקעו תוך דקה לאחר שהיוגוסלבים הצליחו לעשות זאת, בדקה ה־84 ודיטביץ השווה כעבור דקה בבעיטת 11 מטר.

פיקנטריה

ישראל פז

ישראל בכל החזיתות

עכשיו כבר ברור לגמרי. צפוי לנו חורף מגוון של כדורסל. העובדה שישראל פילסה דרך למשחקי כל הגביעים האירופיים מבטיחה הופעה של הטובות בקבוצות היבשת. אמנם קבוצות כמו ריאל מדריד או ציבונה זאגרב, שכבר זכו בעבר בגביעי־אירופה לא ישחקו נגד מכבי ת"א, אבל הן עשויות להתמודד עם הנציגות האחרות שלנו.

ריאל וציבונה ישחקו בגביע־קוראץ', ואפשר שנראה אחת מהן, או אולי את שתיהן, נגד הפועל ת"א או אליצור נתניה. זאת נדע סופית ב־7 בנובמבר כאשר במשרדי פיב"א במינכן תיערך הגרלת הבתים.

בגביע־אירופה מספר 1 מופיעות כל האלופות: לעומת זאת נראה הרכב הקבוצות ברבע־הגמר בגביע למחזיקות־גביע חלש בהרבה מזה בגביע־קוראץ', הנחשב למספר 3 בדירוג הגביעים. זה, כמובן, טוב להפועל הגליל־העליון, שם הגרלה נוחה תוכל לפלס דרך לחצי־הגמר. המשחקים בקוראץ' יהיו קשים ביותר, בכל שיבוץ או הגרלה.

השינוי שחל השנה בגביע־אירופה לאלופות יאלץ את מכבי ת"א למאמץ־יתר. בית־הגמר הגדול לשמונה קבוצות. ארבע הראשונות יעלו לחצי־הגמר והגמר, שייערכו בשיטת נוק־אאוט במקום אחד.

נמנה על הקבוצות נראה שמכבי ת"א, לאחר שתייצב את שורותיה, תוכל להיכלל ברביעייה הראשונה. שמונה הקבוצות שעלו הן: טרסר מילאנו, ברצלונה הספרדית, פרטיזן בלגראד, אורתז הצרפתית, נשואה דן־בוס ההולנדית, אריס סלוניקי (שוב נראה ביד־אליהו את גאליס ויאנאקיס), הקבוצה הגרמנית, סאטורן קלן, וכמובן מכבי ת"א (בפעם ה־12 בבית־הגמר). הבית לא מרשים במיוחד, ללא הקבוצות האטרקטיביות של ריאל מדריד, ציבונה זאגרב וז'לגיריס קובנה. קשה עדיין להעריך את כוחן של קבוצות אלה ואת איכותם של האמריקנים המשחקים בשורותיהן.

מי יכולות להיות יריבות הפועל הגליל־העליון במחזיקות־גביע? המשחקים יהיו בשני בתים של ארבע קבוצות ושתי הראשונות יעלו לחצי־הגמר: חובנטוד בדלונה, סקבוליני פזארו האיטלקית, לימוז' הצרפתית, לברקוזן הגרמנית, א.מ.ס. בלגראד, פוליסל קינגסטון האנגלית ומאריימבורג הבלגית. אפשרות נדירה לכדורסלני הגליל בהופעת־הבכורה שלהם באירופה.

בקוראץ' גלריית הקבוצות מרהיבה. 16 הקבוצות יחולקו לארבעה בתים. יהיו קשות צפויות להפועל ת"א ולאליצור נתניה. נתחיל באיטלקיות: פיירו קאזרטה, ארקוסגס קאנטו ודייהטור בולוניה, גם הספרדיות חזקות: ריאל מדריד, סרגוסה ואסטורדינאוטס; מה חסר ליוגוסלביה? ציבונה זאגרב, יוגופלסטיקה ספליט והכוכב־האדום בלגראד: גם צרפת תיוצג ע"י שלוש קבוצות: וילרבאן, מונקו וראסינג פאריס, שהדיחה את וארזה האיטלקית: שתיים הנוספות יהיו: מנצ'סטר־יונייטד האנגלית ופ.או.ק. סלוניקי.

נציגות ישראל שעלו גילו יכולת סבירה בשלבים הראשונים אבל ברור לכל ספק שכדי להצליח בבתים יצטרכו להיות לא רק במיטבן אלא מעל.

תזכורת לאיגוד הכדורסל

כל הכבוד לפרידה המכובדת שנעשתה למיקי ברקוביץ ולמוטי ארואסטי, שלשום בערב במשחק הבין־ארצי, ישראל – יוון. היה יופי.

ישנם עוד כמה כדורסלנים, עם הופעות רבות בנבחרת, שלא נפרדו מהם כהלכה. כדאי לעשות זאת ומהר.

מילווקי הביסה בגמר את בריה"מ 100:127

אין יריבים למקצוענים!

מאת שלמה מלדוי, מיוחד ל„על־המשמר"

אלה שצידדו בצירוף כדורסלני האן.בי.איי. באירועי פיב"א — יצטרכו, כנראה, לחזור שוב בראשות הדבר. זאת בעקבות הטורניר יוצא־הדופן במילווקי, בו התמודדו נציגת האן.בי.איי., מילווקי־באקס, עם סגנית אלופת העולם ואירופה, נבחרת ברית־המועצות ואלופת אירופה, טרסר מילאנו.

מי שהאמין כי אפשר להתמודד בגמר מול קבוצות הליגה המקצוענית יודע כיום את המצב לאשורו. „כל עוד המקצוענים חושבים בינם לבין עצמם קשה להבחין בכמה דרגות הם עולים על שאר העולם." אבל גם נצחון מילווקי במשחק האחרון בטורניר על ברית־המועצות — 100:127, אינו משקף את מה שהתרחש במשחק. העימות היה חד־צדדי לגמרי, כאשר ההגנה המצויינת של מילווקי הכריחה את הסובייטים לזרוק מרחוק ולהחטיא. כבר בדקות הראשונות היה ברור מי ינצח.

גדי ריינולדס, בהתקפות מהירות, ופול פרסי, אחד משחקני ההגנה הטובים באן.בי.איי., שיתקו לחלוטין את שחקני־החוץ הסובייטים, עליהם שמר גם פט קמינגס. סיקמה וברואר שלטו מתחת לסלים.

ברבע השלישי זה היה השיא — 49 נקודות. הקהל שר והניף דגלים והמאמן הסובייטי, אלכסנדר גומלסקי, הפיל לאדירן בעצבנות. כבר השעה, ועם סיום המשחק ראה קפטן משמחות מהספסל... סוף טוב נגמר...

היתרון האחרון של ברית־המועצות היה בדקה הראשונה — 2:3. מילווקי השוכה — 9:15, 14:15, אבל מכאן צמת הנקודות. ברבע הראשון היתה התוצאה — 36:38 בשני — 36:67. זה קלעו הסובייטים 10 נקודות בלבד. ברבע השלישי היתרון ל־45:94. אז הורדו השחקנים שולחה והפער צומק ל־90:121, 64:105, 100:127.

מילווקי זכתה ב־50 אלף דולאר ...

הסובייטי אלכסנדר וולקוב מנסה לבלום את ג'ק סיקמה ממילווקי. תצלום: איי.פי.

ברית־המועצות קיבלה 30 אלף דולאר.

ברית־המועצות ניצחה את טרסר מילאנו — 108:135, תודות ל־28 נקודות של וולקוב ו־23 של חומיצ'וס. לטרסר הירבו לקלוע: בראון 41 ומקאדו 32.

טבלת הטורניר

1.	מילווקי	2	250־211	4
2.	בריה"מ	2	235־235	3
3.	טרסר מילאנו	2	219־258	2

בן 41 קלע 31 נקודות

ליגת הכדורסל האזורית בית־שאן/גלבוע החלה השבוע.

במשחקי המחזור הראשון היו התוצאות: ותיקי ניר־דוד — בית־אלפא 74:76 (אורי קלס, בן ה־41 קלע 31 נקודות, מהן 21 ב־7 סלי־3) מסילות — נחל־איתן 54:77; בית־השיטה — רשפים 46:49; נוה־אור — עין־הנצי"ב 51:55; יזרעאל — כפר יחזקאל 63:67.

יפאן — אלופת אסיה

יפאן זכתה באליפות אסיה בכדורעף, לאחר שהכניעה במשחק הגמר את סין 0:3 (9:15, 4:15, 3:15).

המאמן הלאומי לשעבר, יוסף מירימוביץ, מנתח הליגה

חוסר יציבות בעוכרי הקבוצות

הדרבי התל־אביבי בשבת – המאבק המעניין עד כה ● מכבי חיפה מסוגלת לשחרר „הקפיץ" ● גם בני־יהודה לא אמרה המילה האחרונה ● הפועל לוד ומכבי פ"ת במצב קשה

מאת יצחק ויסהוף

יוסף מירימוביץ משמש כיום כאחראי ל„נבחרת האמרוחים" של ישראל בכדורגל. מירימוביץ, ששימש כמאמן הנבחרת הלאומית, ממונה כיום על הכשרת דור העתיד של הכדורגל הישראלי והוא רואה נחת בתוצ־את הצעירה.

מה לגבי הליגה הלאומית?

„לצערי בכל שבת עולה שחקן אחר לכותרות. פעם זה בני טבק, אחר־כך שחר בראל, שלום תקווה ואחרים. אי־אפשר לציין שחקן אחד שגילה יציבות בשבעת המחזורים הראשונים של העונה. תופעה זו באה לידי ביטוי מוחשי יותר בקבוצות. אין כיום קבוצה שמגלה יציבות. לכן התנודות הן כל כך חדות. מכבי נתניה מנצחת 1:6 את לוד בחוץ, ושבוע לאחר־מכן מסיימת בקושי בתיקו 1:1 בבית עם העולה החדשה, הפועל צפרירים חולון. גם מכבי ת"א, הפועל ת"א וביתר מגלות תנודות ביכולתן. בית"ר ירושלים סובלת מפציעות. אם לפני שבועיים חשבתי שהאלופה נמצאת בדרך הנכונה, הרי ששני המחזורים האחרונים טפחו על פני. גם היא אינה יציבה."

דרבי מסקרן

מירמוביץ סבור שהפועל ת"א מצליחה לצבור נקודות, למרות שאינה מציגה יכולת מלהיבה, אך יציבות יחסית של שחקניה מקנה לה יכולת לעמוד נכון במגרש, לנצל מצב אחד או שניים, ולזכות בשלוש הנקודות: „הפועל ת"א ומכבי ת"א, שיתמודדו בשבת בדרבי באיצטדיון ברמת־גן, יכולות להיאבק על התואר. אין ספק שמשחק זה הוא אחד המוקדים של הליגה. אמנם צפויים לנו משחקי פליי־אוף בכדורגל, אך גם כיום רוצה כל קבוצה לנצח. אני מאמין כי שחקני שתי הקבוצות ישקיעו הכל בדרבי. היוקרה והיריבות העירונית יכולים להניב משחק ראוי לשמו. שתי הקבוצות מסוגלות להנות את הקהל. אני רק מקווה כי ישחקו פתוח ויהיו שערים".

מירמוביץ סבור כי קבוצות בני־יהודה ת"א ומכבי חיפה לא אמרו את המילה האחרונה שלהן. „בני־יהודה זכו בנצחונן ליגה ראשון בשבת (0:2 על הפועל לוד). צריך להבין שקבוצה זו משחקת ללא בית. הגנתה מתייצבת ובהתקפה יש לה שחקנים מוכשרים. הייתי אומר דברים דומים גם על מכבי חיפה. בתיקו שלה בשבת נגד מכבי ת"א (1:1) הוכח כי היא עדיין פירמה. הקבוצה זקוקה לנצחון אחד, ואז בטוחני שישתחרר קפיץ. אינני מקנא בקבוצה שתיפול על מכבי חיפה ביום טוב".

קשה להתאושש

מירמוביץ סבור כי הזעזועים שעברה מכבי חיפה בשבועיים האחרונים „הזיזו" משהו אצל השחקנים. „כולם הבינו שבמצב שנוצר לא ניתן להמשיך. שחקנים שהרגישו עצמם בטוחים בהרכב ראו לפתע כי האדמה נשמטת מתחת לרגליהם, ויעשו הכל לצאת כדי להיחלץ מהמקום הלא סימפטי בו היא מדורגת כיום".

לגבי תחתית הטבלה סבור המאמן הלאומי לשעבר כי קבוצות הפועל לוד ומכבי פ"ת יאבקו באיזור המסוכן: „הייתי מצרף לשתיהן גם את הפועל צפרירים חולון, אך קבוצה זו משחקת בהתלהבות רבה, עובדה שמעניקה לה נקודות. הפועל לוד סובלת מבעיות רציניות בפתיחת העונה, המקשות עליה את התיפקוד כיום. מכבי פ"ת היא אולי הקבוצה הצעירה בליגה. קבוצה שויתרה על חלוץ כדורון רבינזון, ולא הצליחה למצוא לו תחליף, נמצאת במצב מביך. קשה לי להאמין כי תחול שם התאוששות יוצאת־דופן. משחקי הליגה נכנסים להילוך־גבוה. בשבת תארח מכבי פ"ת את מכבי נתניה, ואם לא יצליחו חניכיו של ג'ק מנסל לצבור נקודות במשחק זה אני צופה שם זעזועים".

משחקי הפליי־אוף, שיחלו לאחר סיום משחקי הליגה הרגילה, לא יוסיפו להעלאת הרמה: „ייתכן שיהיו יותר משחקים מלהיבים בין קבוצות צמרת, אך אני מסופק אם נצפה במשחקים שיותירו אותנו בפה־פעור. מי שיעשו חגיגות יהיו הגיזברים".

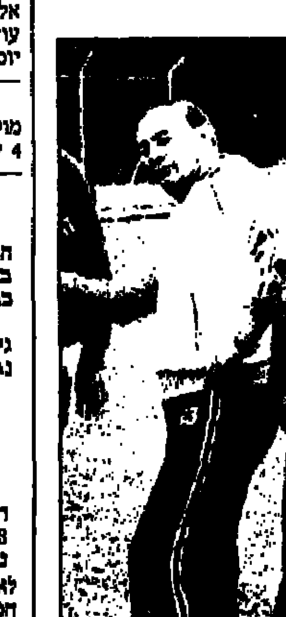
מאמן מירמוביץ

● ליגה אזורית

מחזור שני בליגת העמקים

משחקי המחזור השני בליגת העמקים בכדורגל נערכו בשבת.

התוצאות: הזורע — בני־נעורה 1:3; אלונים — חפצי־בה/בית־אלפא 4:5; רמות־מנשה — גבעת־עוז 1:2; גזית — גבע 1:1; בית־יוסף/ירדנה — בני־נין 1:5; תענך — תל־יוסף 2:7.

בראש טבלת מלך־השערים מוליך שמעון אליהו מבית־יוסף עם 4 שערים, לפני אסי רניאל מתענך — 3.

גן־יבנה — כרמיה 3:5

במשחק המרכזי במחזור השלישי בליגה האזורית יואב בכדורגל גברה קבוצת גן־יבנה על כרמיה 3:5.

יתר התוצאות: גת — רבדים 2:6, גל־און — יכיני 2:3, ברור־חיל — נגבה 1:5.

הגושרים בראש הגליל העליון

מאת אביהו שפירא

קבוצת הכדורגל של הפועל הגושרים גברה על נאות מרדכי 2:3 בליגה האזורית גליל עליון, ניצלה את העובדה שקרית־שמונה לא שיחקה והעפילה לראשות הטבלה.

יתר התוצאות: דישון — ראש־פינה 0:0, איילת השחר — דייתניה 2:8, עמיר — להבות הבשן 3:4.

סיכום העונה מוכיח שהשחייה מגששת באפילה

חסרה מדיניות והכוונה

המאמנים עושים הכל – מניתול, גזברות וארגון ● גם הצטיינותם של אייל שטיגמן ושחיינים נוספים מקרית ולא פרי תכנון ● ישנו חומר טוב בגילאים הצעירים שאינו מנוצל.

מאת דוד סיבור

סיומה של שנת תשמ"ז מוצאת את השחייה הישראלית במצב קשה. הרי האליפויות האחרונות נערכו בשבתו. אתה פוגש ידידים, אנשי שחייה, ובפי כל, אותה השאלה: מה יהיה? איך יוצאים מהמצב הזה?

שלושה אירועים בולטים היוו את המוקד בשנת הפעילות האחרונה. ראשון, הצבעוני ביותר, התחרויות במשחקי הפועל. שלושה שיאים ישראליים הושגו בהם. שניים ע"י זוהר גלילי, מאבק מעניין עם הקנדי גראנט והבריטי מורדאו. בלטו בתחרויות בנות רומניה, ובראשן לומיניטה דברסקו, וכן שחייני נבחרת העתודה של קנדה. גם הופעתו של אדריאן מורהאוס, כוכב השחייה מבריטניה, לא הצליחה לגרום להתלהבות מיוחדת.

האירוע השני קשור להופעתם המוצלחת של הבנים בתחרות שמונה־האומות, שנערכה השנה באנגליה. נרב שגל הפתיע בשיאו — 56.92 שנ' ב־100 מ' פרפר, תוצאה שהיא ברמת של „הסף הבינלאומי" ורזיאל רימר שחה ב־50 מ' חופשי, בעקבות שגל, למדליה מוכספת, וכך גם שגב מורת במשחה 200 מ' חופשי. אבל בעיקר הלהיבה הופעתו של אייל שטיגמן, בשיאו המצויין ובנצחונו ב־100 מ' חזה — 1:04.55 הוא ניצח גם ב־200 מ' חזה וכן זכה במדליית־כסף ב־200 מ' מעורב אישי. כל אלה היו ללא ספק נקודות־אור בשחייה הישראלית.

האירוע השלישי היה העצוב ביותר השנה. כוונתי לאליפות המדינה שנערכה בסוף חודש אוגוסט במכון וינגייט. תופעה של הפגנות וזיוים בבריכה, לא זכורה לי אף פעם. התנהגות מבישה של מאמנים ושחיינים, פגעו מאוד בתדמיתו החיובית של ענף השחייה. אירועים אלה ותופעות נוספות, כמו גם חוסר רגישות של מוסדות השחייה לנעשה, מחייבים בדק־בית רציני ומהיר.

שיאים והישגים

תשע פעמים נקבעו שיאים ישראליים חדשים. בלטה במיוחד ההתקדמות בסגנון הגב. בחודש מאי, במשחקי הפועל, קבע זוהר גלילי שני שיאים חדשים. הוא חזר והציב שיא „היסטורי" ב־100 מ' גב כששבר את תחום הדקה. כל זאת במשחים המוקדמים באליפות המדינה. חבל רק שלאחר מכן „עשה צחוק" ממשחה־הגמר. ערן גרומי, בן ה־17 שיפר באותה האליפות את שני שיאי הגב הטריים. חמש פעמים תוקן השנה השיא בסגנון זה, אבל כדאי לא לשכוח שרמת שיאים אלה רחוקה מאוד מהרמה הבין־לאומית.

נוסף לשיאי הבוגרים, נקבעו גם כ־20 שיאי גילאים בבריכות של 50 מטר, רובם ברמה טובה ומעודדת. כן תוקנו כ־30 שיאי־גילאים בבריכות קצרות של 25 מטר. לפי כמות השיאים השנתית, יכול הכל להיראות שפיר בממלכת השחייה. „שיא" הרי משמעותו התקדמות, אלא שלא כל שיא מעיד על התקדמות מספקת ורצויה. אי לכך כדאי לדעת להעריך כל הישג ושיא בצורה מציאותית ומקצועית. יש לבדוק היכן הוא נמצא בטבלות הדירוג העולמיות. (ראה במסגרת רשימת השיאים החדשים ומיקומם בדירוג העולמי לשנת 1987).

יחודיות הישגו של אייל שטיגמן הביאה את מוסדות הספורט להחלטה נכונה כשכבר אושר כמשתתף באולימפיאדת סיאול. אייל הוא השחיין היחידי כיום שראוי לייצג את השחייה שלנו בבריכה האולימפית. כל שאר השחיינים המצטיינים חייבים להתמקד לקראת אליפות העולם הבאה, שתתקיים בפרת' אוסטרליה, בשנת 1990.

המצב שבו השחייה הישראלית תיוצג רק ע"י שחיין אחד בבריכה האולימפית — אינו צריך להפריע. חשוב להכשיר הישגיות גבוהה. וזכורה לי השתתפות של 4־6 שחיינים בעבר, אבל בכל פעם שהופיעו היה לשם יצוג בלבד וגרמו לשחייה רק מפח־נפש.

חריש עמוק

בכלל, יש להיות „מהעצים" האולימפיים ולהשתחרר מהלומות...

● שחייה

...זו. המציאות מחייבת חריש עמוק ובניית תשתית פעילות רחבה ומאורגנת. אני מרשה לעצמי לומר בודאות שאייל שטיגמן יגיע לאולימפיאדה במקרה, ולא בגלל שיטה בשחייה הישראלית. אגב, כך גם הגיעו להישגים בין־לאומיים שחיינים מצטיינים בעבר כדוגמת אברהם (בנוש) מלמר, ירון אילתי, ירום כוכבי ואמיר גניאל. כל אלה, כמו אייל, ידעו לפלס לעצמם את הדרך לפיסגה במעט לבד כשהם יוצאי־דופן בכל מסגרת אגודתית ולאומית גם יחד.

ניקח תמונת־מצב ממפת הפעילות התחרותית בארץ בשנה האחרונה. הפעילות באותם האזורים בהם היתה יוזמה של מאמנים לארגן תחרויות ובכך לאפשר לשחיינים ביטוי היתה מקרית, ולא מכוונת ע"י מוסדות הספורט. נוצרה תדמית הישראלית של מאמן להיות מנהל, גיזבר, מארגן תחרויות וגם מאמן. האם כך ניתן להגיע להישגים? כל זה קרה מאחר שהמושג „רכז אזור", שהיה קיים לפני כעשר שנים, נעלם מתחום הפעילות. חברי ועדות השחייה והנהלות האיגוד עסקו בעיקר בביצוע אליפויות. בתחרויות המוקדמות לגילאים שנערכו באזורים, לפי יוזמת מאמנים, לא היתה במעט נוכחות של חברי ההנהלה. היו מקרים לא מעטים שבהם אי־אפשר היה לקבל מידע במשרדי איגוד השחייה, היכן מתקיימות תחרויות מוקדמות.

שנתון השחייה שהעניק מידע מעודכן נעלם מהאופק. טבלת שיאי הגילאים לא עודכנה כבר שנה, והתחושה בשטח היתה שלאף אחד לא איכפת. מצב זה הביא לחוסר אמון הדדי בין מרכיבי הפעילות. וגרם גם ליצירת מתח מצטבר. המתח הזה הביא להתפרקות היצרים הלא־מבוקרת באליפות האחרונה.

אחת האליפויות המעודדות ביותר היתה זו של גילאי 11־14. בשבילי היתה זו התחרות המעניינת ביותר. גילינו שיש לנו שוב דור של שחיינים מוכשרים שבטיפול ואירגון טובים ניתן להביאם להישגים מעולים בעוד שלוש־ארבע שנים.

באירגון תחרויות מהכיתות הגענו לרמה גבוהה ביותר. כך היה במשחקי הפועל, וגם באליפויות אחרות בווינגייט. סימן שהיכולת ישנה.

פעילות שנת תשמ"ז תמה. מתבקש להוציא לקחים מתאימים כדי שהעונה הבאה באמת תשמח את כולם.

הישגים ודירוג עולמי

[illegible]

מה ● מתי ● היכן

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 157/03/7, שעיקרי הוראותיה:
א. קביעת הנחיות למניעת פגיעה בגשר הברזל הקיים.
ב. קביעת יעוד השטח הציבורי הפתוח.
ג. קביעת שטחי נטיעות, דרך גישה ואר־תור עוקרות.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־330 דונם, גושים: 100309, 100210, 100211, נחל אופקים, אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס' 3412, מיום 21.12.86, עמוד 395.
התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה הופקדה במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה שמעונים וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דניעו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבנייה, תשכ"ה—1965
הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית ומפורטת

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מיתאר מס' 344 — שינוי לתכנית מתאר מס' 300, תכנית מפורטת 103 ותכנית 1/21א.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומקומם: גוש: 7146 חלקות: 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, חלקי חלקות: 181, 55, 36.
עיקרי מטרות התכנית:
א. איחוד וחלוקה חדשה לפי פרק ג' סימן ז' לחוק התכנון והבניה בהסכמה או ללא הסכמת בעלים.
ב. קביעת הוראות ותקנות בניה, לפיהן ניתן יהיה לבנות בנין נוסף לבנין הקיים במקום הבנין שלגביו ניתן היתר לכלל כ'.
ג. קביעת אזור מיוחד למגורי אוכלוסיה מבוגרת והשטחים הכלולים באזור.
ד. ביטול שביל קיים ושינוי יעודו לדרכו מגורים לאוכלוסיה מבוגרת.
ה. שינוי היעוד של חלקה 10 בגוש 7146 מאזור מגורים והפיכתו לאזור מיוחד של דרכו מגורים לאוכלוסיה מבוגרת.
כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המחוזית האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
מרדכי כהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 38 בגוש 8228 רח' עמק חפר בחריגות: 6% בנייה, 1.80 מ' בקו בנין אחורי בקיר אטום 0.60 מ' בקו בנין אחורי, 1.30 מ', 0.80 מ' בקו בנין צדדי צפוני בקיר אטום 0.20—0.40 מ' בקו בנין צדדי דרומי, 0.30 מ' בקו בנין צדדי צפוני. תכמ"ס 337/87 ת.ב. 5586.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי,
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת קומה והקלה מתכנית העיצוב 1680, ברחוב א.ד. גורדון מס' 1, גוש 6902, חלקה 18 תיק בניין 0291־003/3, בקשה מס' 870974.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. בסמי — סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
שמעונים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק תכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת: שינוי תכנית מפורטת מס' 192/03/1 שינוי מס' 4 לתכנית באר־שבע.
עיקרי הוראות התכנית: מטרת התכנית:
א. שנוי תוכנית ר' 2/501 בהתאם לכבצ קיים ולייעודים המבוקשים בתוכנית.
ב. קביעת רשת דרכים וסיווגם.
ג. קביעת יעודי קרקע בתחום התכנית.
ד. קביעת הוראות בניה באיזורים המיועדים לבניה.
ה. קביעת שטחים ציבוריים פתוחים.
ו. שנוי יעוד מאזור לתכנון מיוחד לפעורים, מ"ש כפה פוסרות צינור לשצ"פ ולדרך, ומגורים לשצ"פ ודרך.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3373 מיום 28.8.86 עמוד 1942, השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שמעונים כל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דניעו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
אפיקי הירקון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מתאר מקומית מס' אפ/50".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7308 חלקה 1 בלבלוליה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת אזור בניה וקוי בנין הגדרת שטח ציבורי פתוח לדרך, קביעת הוראות בניה.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3373 התשמ"ו, עמ' 2973 ובעתון בוקר הארץ בתאריך: 11.10.86 ובעיתון בוקר חדשות בתאריך: 11.10.86, בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף בשפה הערבית אלמנבר 11.10.86.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז
18.10.87

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
יהוד
רח' מערית התורה 44, יהוד
ביקור 362636, ת.ד. 1, טלפון 363636
פרסום הקלה עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד בקשה לתוספת בניה בבנית משותף בתיק בנית מס' 1179/49 א', בגוש: 6693 חלקה 32, ביהוד, המבקש ועד בית ויצמן 2 קהרין־ארוש, מהות ההריגה הקלה בקו בנין אחורי עד 10%.
כל המעונין אם כבעל הנכס ואם מכחינה אחרת, בקרקע, בבנינים או בנכסים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
בכבוד רב
ע. רגוב, עו"ד
יו"ר הועדה לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מפורטת מס' רח/402/ג'".
עיקרי הוראות השינוי: קביעת אזורי מגורים קביעת שטח ציבורי פתוח ושטח לבנייני ציבור, קביעת שבילים שטח פרטי פתוח, דרכים, ביטול דרכים.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3698 בין הצומת חיים חלקה 18, 19, סדר חוס"מ.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המחוזית. התנגדות, ועליה לכלול פרט הנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר מאומת ע"י עו"ד המאמת את העובדות עליהן היא מסתמכת.
ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז 21.7.87

מקימים ומייסדים סולל בונה בע"מ
הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית
ניתנת בזאת הודעה כי ביום שלישי ה־3 בנובמבר 1987 בשעה 9.00 — תתקיים אסיפה כללית שנתית של החברה, במשרדה הרשום של החברה, ברח' אלנבי 111 תל־אביב.
על סדר היום:
1. דין וחשבון של המנהלים
2. אישור הדו"ח הכספי של החברה
3. בחירת מנהלים
4. בחירת רואה־חשבון
5. שונות
בהתאם לתקנות ההתאגדות של החברה, יוכלו חברים להצביע באופן אישי או ע"י באכוח או במקרה של תאגיד—ע"י נציג או ע"י בארכוח, כפי שיתואר להלן:
א. המסמך הממנה באכוח, יחתם ע"י הממנה או בארכוחו שיש להם סמכות בכתב, או אם הממנה הוא תאגיד, יעשה המינוי בכתב, חתום בחותמו או בחתימת בארכוחו.
ב. כתב המינוי של באכוח וייפוי הכח (אם ישנו כזה) שעל פיו נחתם הכתב הזה, או העתק ממנו מאושר ע"י עו"ד, יופקדו במשרדי החברה לא פחות מ־48 שעות לפני שהאדם הנזכר בכתב זה מתכוון להצביע על יסוד אותו הכתב, אבל אם בעל המניה הוא תאגיד, הוא יכול להמציא לחברה את כח הרשאה בשעת האסיפה, בכל עת לפני האסיפה.
בפקודת מועצת המנהלים
ח. בן־ישראל, מזכיר החברה

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי עמק הירדן
הודעה בדבר הפקדת תכנית מתאר
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עמק הירדן שבמועצה האזורית עמק הירדן, צמח, הופקדה תכנית מתאר הנקראת "תכנית מתאר מספר"ג 5597 — קיבוץ עין גב, ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
חלקי גושים: 15184, 15185, 15188, 15189, 15117, עיקרי מטרות התכנית: הכנת תכנית מתאר למקום בהתייחס לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.
כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.
כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה האמורה, את ההתנגדות יש להגיש לכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
עמרם קלעג'י, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה צפון
20.10.1987

טלוויזיה
08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ו' — ראשוניים ופריקים (כ). 08.40 ראשית הקריאה "בלי מדות יי"ם". 09.00 אנגלית ה'. 09.20 בתרגום לערבית — חשבון גיאומטריה — נא להכיר. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום — התנין הנוכח. 11.00 צרפתית — על יסודי. 11.15 חשבון ה' — השכר מהו 11.30 גיאוגרפיה של איי — פני הארץ — שלוש גבעות (כ). 12.00 גיאוגרפיה כללית — ז'־ט' — אנטארקטיקה. 12.25 ספרות על יסודי — המלט — מה קורה בהמלט. 13.00 מוסיקה — על יסודי — העטרה — המוסיקה ביום יב'. 13.30 מדעי הטבע — מסעותיו של אוזו השלג. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 סרט קולנוע — קים — עיבוד קולנועי לספרו של רודיארד קיפלינג, על הנער קים בן למשפחה אנגלית שמתייתם בגיל הצעיר מהוריו, הנמצאים בהודו, בגלל שרותו של האב בצבא האנגלי שם. את קים מגדלת אשה הודית. הוא מסגל לעצמו את מנהגי ההורים. הוא משתלב במאבק הנסתר והמתנהל בין השירות החשאי הבריטי לבין רוסיה על השלטון במזרח. הוא פוגש את הלמה ומצטרף אליו בחיפושיו אחר נהר החץ. 15.40 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד — ספרים הם חברים — עפרה ועוזי מספרים את סיפור הצב והעקרב. 16.25 רובוטריקים. 17.00 ערב חדש * מנחה רפי רשף.

ערוץ 2
08.30 — שידור ישיר ממשפט דמיאניוק.
17.30 — סיפורי העיר הירוק — מורדת

אנימציה לילדים בדיבוב עברי. 18.00 — סרט: חווה להרוג — ג'רלדין צ'פלין. 19.30 — תקציר משפט דמיאניוק. 20.00 — כידור 2: ברדכים: טינה טרנר — להיטי שנות הי60 והי70. 20.50 — סוף 2.

רדיו
גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — כוכבים כפולים — חשיבות התופעה. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחר אחר — להיטים עבריים עם שירה גרא. 14.05 דו רה יומי. 15.05 שירים לחג — עם ארז טל. 16.20 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באטן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.05 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן ואברהם טל. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן. 20.05 ראיון מיוחד עם תא"ל יוסי בן־חנן קצין שריון ראשי בצה"ל. מראיין: נחמן שי (ש"ח). 21.00 מכה לתרשת. 21.30 אוניברסיטה משודרת — כוכבים כפולים — חשיבות התופעה. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 22.05 על הדכש ועל הביפאפ — שירים שהחברה אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם פרופ' ברוך מורן — ראש המחלקה לאסטרונומיה קלינית בתה"ס. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים ליסון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2
19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבבס — מידע, ריג'ים, משחקי רדיו ומוסיקה. 22.05 הפסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז היה — עורך ומגיש: רני קרמל.

קולנוע
תל־אביב
9.10, 7.15, 4.30
אבתרו: הטורף 9.40, 7.15, 5
אורליו: אשה מסורה 9.30, 7.15, 5
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 6.15, 3.15
גורדון: 38 9.30, 7.00
דקל: האלמנה השחורה 9.10, 7.15, 4
דרייב אין: היחידה למשעים 7.45
הוד: השוטר מבברלי הילס 9.30, 7.15, 4
התיה הישראלית:
הקוסם מארץ עוץ 16.00, 10.10
האחים מארקס במירוצים 24.00, 21.40
לימור חדש: מעקב חושני 9.30, 7.15, 4.30
מוזיאון ת"א: בית האמיצים 9.30, 7.30
9.30, 7.15, 4.30
סינמה 1: סוד ההצלחה 9.30, 7.15, 5
סינמה 2: ילדים תורגים לאלוהים 9.30, 7.15, 5
פאר: להישה רועמת 9.30, 7.30, 5
פאריס: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 2, 12
רב־חן:
חן 1: מטאלג'אקט 9.50, 7.30, 5
חן 2: הפורצת מסן פרנסיסקו 9.45, 7.25, 5
חן 3: פגישה עיוורת 9.45, 7.40, 5
חן 4: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.45, 7.40, 5, 2, 11
חן 5: אני והחברה 9.45, 7.40, 5, 2, 11
שחף: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: היחידה למשעים חמורים 9.30, 7.15, 5
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.35, 7.00, 4.30
לב 1: המשפחה 9.50, 7.15, 4.30, 2
לב 2: גברים גברים 10.00, 8, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 10.00, 8, 5, 2
לב 4: חימו מלך ים 10.00, 7.50, 5, 2

רמת־גן
אואזיס: מטאל ג'אקט 9.30, 6.40, 4
לילי: מעקב חושני 9.30, 7.15
ארמון: הקשר המקצועי 9.45, 7.30, 5
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40, 7.20, 5
גן 2: הנוכל, האוהבת והמאוהבת 9.40, 7.20, 5
גן 3: הפורצת מסן פרנסיסקו 9.15, 6.15
גן 4: שם הורד 9.40, 7.30, 5

ירושלים
אדיסון: השוטר מבברלי הילס 9.30, 7.15, 4.30
אורנע: לוחם עם כבוד 9.15, 4.30
בית אגרון:
מרי פופינס 16.00
קרוקודיל דנדי 18.20
סרט כיטון 20.15
קרוקודיל דנדי 21.15
מישהו פראי 24.00
כפיר: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.00
אורגיל: מטאל ג'אקט 9.15, 7, 4.30
מיטשל: שבלול 9.00, 7.00
סמדר: אני והחברה 9.30, 7.00
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: בית האמיצים 9.15, 7.15, 4.30
אור 2: חימו מלך ים 9.30, 7.15, 4.30
אור 3: זהב רטוב 9.00, 7.00, 4.30
אור 4: לא ים זין 9.00, 6.30
אור 5: תוקה קולה יקיר 9.00, 7.00, 4.30
עדן: הטורף 9.00, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים:
כיתו של סוכן 21.45, 18.45

חיפה
אורה: השוטר מבברלי הילס 9.15, 7.00, 4.30
חן: אני והחברה 9.00, 6.45, 4.30
עצמון 1: קומנדו 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 2: היחידה למשעים 9.15, 7.00, 4.30
עצמון 3: הקשר הנורווגי 9.15, 7.00, 4.30
רון: הבלתי משוחדים 9.00, 6.30, 4
אמפיר: פעולות נקם 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: החנות מעבר לפינה 9.15, 6.45
קרן אור המחודש:
חימו מלך ירושלים 9.15, 7.00
פאר: המכשפות מאיסטוויק 9.30, 7.10, 5.00

נתניה
שרון: שם הורד 9.15, 7, 5
סטודיו: מטאל גאקט 9.15, 7, 5

חולון
סביון: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 5
מגדל: מטאל ג'אקט 9.00, 6.40
רינה: ותיק אמריקאי 9.30, 7.30, 5
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 5

בת־ים
עצמאות: השוטר מבברלי הילס 2 9.30, 7.15, 5

הרצליה
היכל: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 5.00
מלון דניאל — אודיטוריום
א', ב', ג' - ליבו של אנגל 9.10, 7.45

באר־שבע
קרן: השוטר מבברלי הילס 9.30, 7.10, 4.30

פתח־תקוה
היכל 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15, 5
היכל 2: השוטר מבברלי הילס 9.30, 7.15, 5.00
היכל 3: משפחת פלורד 9.30, 7.15

כפר־סבא
בית ברל: פרוט בכתי הקולנוע 12.00, 10.00

עפולה
מגדל: מישהו פראי 9.00

גבעתיים
הדרו: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15

ראשון־לציון
רון 1: הבלתי משוחדים 9.30, 7.15
רון 2: השוטר מבברלי הילס 2 9.30, 7.15, 5

תיאטרון
הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 27.10
בדרך לברודווי: 20.30
בית־ספר לנשים: 20.30
מירלה אפרת - באודיטוריום חיפה: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
מור — חביבה רייך 10
חולון
אסותא — טרומפלדור 4
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' הפ"ג 28
נתניה
שורת — ס"ח 76
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן
רמת יצחק — שד' ירושלים 96
תל־אביב
כם — פרישמן 66
קופ"ח כללית — אוסישקין 7
חיפה
סבוני — סבוני 27

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244 — חדרה — 23444.

רכבות
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 9.00, 6.00, 7.00, 8.00
10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מוזיאות בתי־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 4.10, 7.30, 8.30, 10.00
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00
[illegible]

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כלל שנה.
ירושלים
שערי צדק - כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
הדסה ע"כ — ילדים, א.א.ג.
בקור חולים — פנימית, נשים
מוקד קופ"ח כללית
המוקד יפעל מידי ערב בימים א'־ה' בין 20.00—08.00, בימי ו' 15.00—08.00. טלפונים: 03-433500, 03-455500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243350
ת"א - (24 שעות) 03-226027
חיפה - (11.00—20.00) 04-229488
גליל מערבי - 04-923222
קו פתוח לחיילים במצוקה
בימי ב' ו־ה' - טל. 222783
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער (24 שעות) 03-221880

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 14.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' ברנובסקי 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה 2, טל' 523366. בתורנות: בימי יום ביומו, כלל ערבי שבתות, שבתות וחגים 20.00 עד 13.00 למחרת.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
הדרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00, אחרי השעות תורנות טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 ליד המעליות קומה א', טל': 03-285823, 294869.
מרכז סיוע לקרבנות אונס
לרפואה ואיזור השרון, טל' 03-5233434, בימים א'־ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-237171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261111
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35416
סילוק מיטורים
מוקד עת"א לטיפורים ומשקים — טל' 106

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible] — טל' 101. טלפון נוסף ... 065-93384, נתניה — טל' 053-31401, ים — טל' 5811111, [illegible]

ג'ון או איוואן

עד ההגנה שיפרין הוקיע את זיופי הק.ג.ב. בכל העולם, והשופטים נאלצו לרסן את התלהבותו

משפט דמיאניוק התחדש אתמול לאחר הפסקה ארוכה, בפגרת הקיץ, ובגלל מחלתו של השופט צבי טל. בית המשפט התכנס בשעה 08.40 בבוקר, באיחור של כעשר דקות, כאשר באולם היו מתי מעט של צופים, ואילו אנשי התביעה והסניגוריה הופיעו כמעט בהרכב מלא. בית המשפט בהרכב מלא — היו"ר דב לוין והשופטים דליה דורנר וצבי טל תפס את מקומו, ואז השמיעו נציגי הסניגוריה והתביעה ברכות איחולים לשופט טל, אשר לקה לא מכבר בהתקף לב וחזר לאיתנו. הסניגור יורם שפטל קם ומסר לבית־המשפט, כי מטעם ההגנה יעיד אברהם שיפרין, אשר היה

העד שיפרין על הדוכן (צילום: אליהו הראתי)

במשך שנים איש הק.ג.ב. בברית המועצות, ויספר מתוך ניסיונו האישי והמחקר שהוא עורך במשך שנים ארוכות מעשי הזיופים, והסילופים והעיוותים של הק.ג.ב. בבריה"מ.

התנגדות התביעה לעדות

עדותו של שיפרין, בן 65, אשר עלה ארצה בשנת 1970, החלה להישמע לאחר דיון מקדים, בו התנגדה התביעה להשמעת עדות זו בכלל. פרקליט המדינה, עו"ד יונה בלטמן, טען כי כל עדותו של שיפרין, כפי שהסתמנה בתמצית חוות הדעת ובתצהיר שהוגש לתביעה בעוד מועד — אין בה ולא כלום למשפט עצמו. מדובר בעד מומחה, אשר עסק ועוסק במעללי הק.ג.ב., אולם אין כל קשר לכך עם הנאשם.

הסניגור שפטל חזר וטען, כי בעדותו יחשוף שיפרין את מעלליו של הק.ג.ב., הכולל זיוף מסמכים לרוב, עיוות המציאות, וכן מערכה קשה נגד התנועה הלאומית האוקראינית, כאשר לשם כך הוקמה בק.ג.ב. מחלקה מיוחדת שעסקה בזאת בשיטתיות.

עו"ד שפטל ציין, כי "ידוע לנו שהחקירה נגד ג'ון דמיאניוק החלה במחלקה זו של הק.ג.ב., תוך מעשי זיוף שנועדו לפגוע ישירות בתנועה הלאומית האוקראינית. דברים אלה קשורים ישירות ובעקיפין למסמך ה־"149", החתום על ידי אנשי הק.ג.ב. ואשר מורה בבירור על מעשיו של גוף זה", אמר.

בית־המשפט החליט לדחות את דרישתו של התובע ואפשר למומחה שיפרין להעיד. השאלות של הסנגור שפטל הושמעו בעברית, הן תורגמו לעד לאנגלית, ואילו העד השיב ברוסית, שתורגמה לבית המשפט לעברית.

להפליל את המנוול

כבר מראשית העדות היו התערבויות חוזרות ונשנות של בית המשפט, ובעיקר של אב בית הדין, השופט לוין, שחזר ופסל שאלות שניסו להרחיב את הידיעה מעבר לרלוונטיות למשפט זה.

שיפרין סיפר, שגויס לצבא האדום בשנת 1941. הוא השתתף בהגנה על מוסקווה ולאחר מכן בקרבות נוספים, וכן בהגנה על העיר לנינגראד. הוא הגיע לדרגת קפטן (סרן). נפצע פעמיים במלחמה וקיבל ארבעה עיטורי הצטיינות. באחת הפציעות נאלצו לכרות את רגלו. לאחר המלחמה התמנה שיפרין כחוקר פלילי.

על מגעיו עם אנשי הק.ג.ב. סיפר כי בכל מחלקות התביעה שבמשרדי הממשלה הסובייטיים מצויה מחלקה מיוחדת של הק.ג.ב. העוסקת מיקוח. בתוקף תפקידיו, הגיעו אליו חוקרי הק.ג.ב. וביקשו ממנו מידע אודות אנשים שונים. לאחר מכן הבין כי זו נועדה "לפברק" תיקים לאנשים שערקו מברית המועצות והוחזרו אליה. "אנחנו צריכים להאשים את המנוול הזה בשוד, אונס, רצח וכדומה, כדי להפלילו" אמרו לו, לטענתו, אותם חוקרים.

"ב־1953, לאחר מותו של סטאלין, סיפר שיפרין, הוא נעצר והואשם בריגול לטובת ארה"ב וישראל. "נגזר עלי עונש מוות, שהוחלף לאחר מכן ל־25 שנות מאסר, חמש שנות גלות ושלילת זכויות. ישבתי במחנה סיביר. לאחר עשר שנות מאסר נשלחתי לגלות, מקום נידח בקזאחסטאן. בשנת 1967 השתחררתי. עברתי כפעיל בתנועה הציונית וב־1970 עליתי ארצה".

אימפריה של זיופים

אברהם שיפרין סיפר עוד, כי הוא הקים בארץ ביחד עם יורדים שעלו מבריה"מ מכון מחקר על שיטות הריכוי בברית המועצות. בעקבות זאת הוא הוזמן להרצות בחו"ל בנושאים אלה. תחילה הוזמן על־ידי ועדה של הסנאט האמריקאי, ולאחר מכן העיד בוועדה של הקונגרס בפנטגון ובמחלקת המדינה. המכון שלו פרסם עד כה 20 עבודות מחקר בנושאים הללו. כמו כן הוא פרסם ספר ובו פרטים רבים על מחנות ובתי כלא פסיכיאטריים בבריה"מ, והפיק גם סרט על מחנות הריכוז ועל היהודים בהם.

לדברי העד, תחומי הזיוף הנהוגים בק.ג.ב. מקיפים למעשה את כל מיגוון הפעילויות הקשורות למסמכים ולנושאים בהם מטפל מוסד זה. מחלקה מיוחדת של הק.ג.ב. מצוידת בכל האמצעים הטכניים ל"ייצור" מסמכים ותעודות מזויפות. ברשותה גנזכים עצומים, אוספי נייר, דיו, וחותמות מכל מדינות העולם.

בית המשפט חזר והעיר לעד, לבל יתפשט מעבר לרלוונטי למשפט. השופטת דורנר הגדירה זאת כאשר פסלה שאלה של הסנגור: "איננו רוצים לדעת אם הק.ג.ב. הוא שליט ברית המועצות אם לאו, אלא רק להתמקד בנושאי זיוף המסמכים וריכוי העם האוקראיני — זהו גבול העדות ולא מעבר לכך".

לא עד אלא מומחה

שיפרין לעומת זאת, הכין חומר רב על מעללי הק.ג.ב. בכל התקופות. בשלב מסוים של הדיון הוא אף פנה אל השופט בקובלנה: אני מתנגד שתכנו אותי כאן עד — אני לא עד אלא מומחה. השופט לוין: תנוח דעתך, אנו רואים אותך כעד מומחה, ועד מומחה הוא גם כן עד.

בתשובה לשאלות הסנגור סיפר העד שיפרין, כי הק.ג.ב. פרסם ספר וכן פרסומים נוספים נגדו. הוא הוצג כ"אויב העם" ו"אויב ברית המועצות". "ספרים וסרטים הוקדשו על ידם לפעילותי נגד ברית המועצות" — סיפר העד — "ואף כינו אותי שם "גבלס החדש"".

לא היה סרט

בשלב זה ביקש הסנגור שפטל להקרין בפני בית־המשפט סרט שהפיק אברהם שיפרין אודות מעלליו של הק.ג.ב., שצולם בחלקו במצלמות נסתרת ועל סמך מידע סודי. אולם התובע בלטמן התנגד, ובית המשפט פסל את הקרנת הסרט. כמו כן דחה בית־המשפט בקשתה של הסנגוריה להגיש כמסמך תרשים של מבנה מוסדות הק.ג.ב.

רק התייחסות קצרה לטרווניקי

למעשה, רק בהזדמנות אחת, קצרה, התייחס העד ל"מסמך טרווניקי", המסמך העיקרי במשפט זה. לשאלת שפטל, ציין העד, כי באותו מסמך מודפסות כמה שורות שנכתבו על ידי איש הנ.ק.ג.ב. שמו הקודם של הק.ג.ב. — אשר כונה אז "מיניסטריון לביטחון המדינה". העד טען, כי מסמך זה זויף על־ידי הנ.ג.ב. אולם הוא לא פירט ולא נשאל יותר בסוגיה זו בשלב הנוכחי.

בתשובה לשאלות נוספות ציין העד, כי ועדת הסנאט של ארה"ב קבעה בשעתו, שמאות רבות של מסמכים זויפו על ידי הק.ג.ב. לאחר שנעורה במידע שלה בעובדים בכירים של שירות הריגול הסובייטי אשר ערקו למערב.

"יצרו אלפי מסמכים אשר לאחר מכן הוכנסו לארגזים שהוטבעו בקרקעיתו של אגם. הסתבר שהמסמכים הללו כללו רשימות של משתפי פעולה כביכול עם הגרמנים נגד הרוסים במדינות המערב. אנשים אלו מעולם לא שיתפו פעולה לא עם הגסטפו ולא עם הוורמכט" טען העד — "הם היו פעילים במאבק אנטי קומוניסטי בעולם, וכדי להכפיש את שמם פוברקו המסמכים הללו". העד גם סיפר על "פיברוק" שיחת טלפון בין רייגן לתאצ'ר.

להתרכז בעניין

העד המשיך לספר על זיופים ושאר עלילות הק.ג.ב. והופסק בהערתו של השופט לוין: העד מתבקש להשיב לשאלות אודות שיטות הפעולה והזיוף ולא סיפורים מסביב לזה.

שיפרין בקול של מחאה: אני באתי הנה כדי לדבר על מה שידוע לי — אבל כאן לא מאפשרים לי לומר את מה שידוע לי".

בשלב זה זימן השופט אליו את באי כח הצדדים והסביר להם ארוכות, מה הם תחומי החקירה שאושרו לעד. כאשר חזרו הצדדים למקומותיהם ושוב חזרה אותה תופעה שוב זומנו להתייעצות אצל השופטים, ובעקבותיה הודיע הסנגור שפטל, כי הוא מבקש להפסיק בשלב זה את הדיון, כדי לארגן מחדש את החקירה בהתאם להנחיות בית־המשפט. המשפט יימשך היום.

הסנגורים, גייל ושפטל (צילום: דן לנדאו)

חברי מועצת אופקים נסעו יחדיו לחו"ל, והותירו אנדרלמוסיה ארגונית וכספית

מאת שלי יחזקאלי, כתבת "על המשמר"

אופקים. — 11 חברי המועצה המקומית אופקים נמצאים בחו"ל, וביניהם ראש המועצה. בינתיים שוררת בכל התחומים מבוכה בעיריה. משכורות לא שולמו, תלמידים מושבתים, ושאלות של השעה חוזרות. החברים יצאו לפני כשבועיים לצרפת, כדי להשתתף בטקס וחתימת ברית ערים תאומות בין אופקים לבין העיר הצרפתית סנט־ז'אן־ברי. בנוסעים הם מכל סיעות הפוליטיות במועצה, הנסעו אחרי שהוסדרו "הסכם קיזוז" בין האופוזיציה לקואליציה. הנוסעים הם ראש המועצה, יחיאל בנטוב, סגנו, משה והאן, משה יהודה, שלום ברדוגו, שלמה שוקרון, מרדכי אבוטבול ומשה פרץ.

בעת שהותם בחו"ל, קיבלו עובדי המועצה משכורות באיחור של ימים, רק לאחר ששבתו ונקטו עיצומים. המועצה שרויה בקשיי נזילות. המחאות שניתנו מטעמה חזרו. בלי־רכב שקקע מנעו אוליסת הביטוח שלהם מושבתים, משום שאין כסף לחדש את הביטוח. בבית הספר "אשלים" לומדים ילדי שרום תובן ובתות א' וב' באולם ההתעמלות, משום שגג והכיתות עומד ליפול. שלושם השביתו הורי התלמידים את הלימודים שם.

ממועצת אופקים לא ניתן היה לקבל תגובה על המתרחש — כל ראשיה בחו"ל. כרגע מטפל בענייני העיר מרדכי גוהלן, חבר מועצה, אולם גם אותו לא ניתן היה לאתר אתמול.

רבין: מי שיתנגד לשרת בשטחים ילך לבית הסוהר

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

"מי שיתנגד לשרת במקום שהצבא יאמר לו, ילך לבית הסוהר! פשוט מאוד", אמר אתמול יצחק רבין בפגישה עם בני מעלות המשרתים בצה"ל, והעומדים לפני גיוסם במתנ"ס המקומי.

"מכתב השמיניסטים לא שינה כהוא זה, לא את השירות ולא את חובת השירות", אמר שר הביטחון.

"בעניין זה אין מקום לשום ספקות, וכשר הביטחון אני לא מקבל שחייל יחליט מה מוצדק ומה מוסרי ומה לא, זאת הסיבה שלא מצאתי לנכון להשיב להם", אמר רבין בתשובה לחיילים.

עם זאת אמר רבין, שהוא בטוח שחותמי המכתב יתגייסו וישרתו בכל מקום שצה"ל יחליט. לדבריו במבנה הדמוקרטיה הקיים בישראל, צבא צריך לבצע הוראות ממשלה נבחרת ע"י רוב הציבור.

רבין הזכיר, שגם חיילים שלא היו שלמים עם פינוי ימית ביצעו את ההוראות, וגם אלה שלא הצדיקו את מלחמת לבנון שירתו, כתוכחתם במשטר דמוקרטי.

בריטניה ספגה 102 מיליון ליש"ט מתיירים ישראלים

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

השנה יבקרו בבריטניה כ־150 אלף תיירים ישראלים, והשאירו בה 102 מיליון שטרלינג, לעומת 95 מיליון לפני שנה, ו־47 מיליון ב־1985. נתונים אלה נמסרו בעת הפגישה עם נציגי ענף התיירות הבריטי, שבאו ארצה לרגל פתיחת שבוע התיירות הבריטית בישראל. הממונה על ישראל ברשות התיירות הבריטית אמרה, כי ישראל נמצאת במקום ה־21 מבחינת מספר התיירים המבקרים בארץ זו, אך היא תופסת את המקום ה־16 בדירוג ההוצאות.

הישראלי ה"סטטיסטי" מוציא כ־1,430 שטרלינג בממוצע לביקור והכסף מוצא ברובו לקניות. הבריטים מעריכים, כי ב־1988 יגיעו אליהם 158 אלף ישראלים שיוציאו 124 מיליון שטרלינג.

הקאמרית של ירושלים לסיור הופעות בצרפת

פאריס.— התזמורת הקאמרית הירושלמית, בניצוחו של הצרפתי הצעיר ז'ראר וליגוביץ', תופיע בשבע ערים בצרפת, ובפאריס בכללן.

המסע ייפתח במץ, בצפון־מזרח צרפת, ב־29 בנובמבר, ויסתיים בפאריס, ב־8 בדצמבר.

בפאריס תנגן התזמורת נוסף ליצירות של הנדל, מוצארט ושוברט, גם את היצירה של הישראלי צבי אבני, "קדיש" (עי־צ)

"יצרני תוכנה ישראלים לא מתגוננים מהעתקות"

מאגר נתונים מקרו־כלכלי מרכזי, המוקם והולך במחלקת המחקר של בנק ישראל, יוצג לראשונה בכנס ה־22 של האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה (איל"א), שנפתח אתמול. כך מסרו יו"ר איל"א, עזרא בן כוכב ויו"ר הכנס, גילוביר, במסיבת עיתונאים אתמול בתל־אביב.

בין השאר יוצגו בכנס ממצאי מחקר שנערך בבית הספר למינהל עסקים באוניברסיטה העברית, לפיו יצרני תוכנה ישראליים אינם נוקטים בהגנה משפטית על תוכנותיהם כדי למנוע העתקות. זאת — בניגוד לעמיתיהם במערב. עורכי המחקר מציינים כי "יתכן והדבר נובע מכך שבישראל ההליכים המשפטיים מסורבלים ואורכים זמן רב, ומרתיעים יצרני תוכנה מלפנות לבתי המשפט". (עתים)

200 עיתונאים יהודים בכנס שייערך בירושלים

יותר ממאתיים עיתונאים ואנשי תקשורת יהודיים מ־30 מדינות ומישראל, ייפגשו בכנס הגדול ביותר שהתקיים אי־פעם, לדיונים על התקשורת היהודית בעידן האלקטרוני.

הכנס יתקיים בירושלים מה־9 עד 12 בנובמבר. בכנס ישמיעו דברים יו"ר הכנסת הלל, ראש הממשלה שמיר, שר החוץ פרס, ושר הבטחון רבין.

זהו הכנס השני של התקשורת היהודית הבינלאומית, המתקיים בעקבות הכנס הראשון שנערך בירושלים לפני שנתיים עם כמחצית מספר המשתתפים. עוזי נרקיס, ראש מחלקת ההסברה בהסתדרות הציונית ויוזם מפגשי העיתונאים היהודים, אמר אתמול במסיבת עיתונאים בירושלים, כי חשיבות רבה ביותר נודעת לדו־שיח של אנשי תקשורת ישראלים עם עמיתיהם מרחבי התפוצה, כאמצעי מתווך לחיזוק הקשר וההזדהות בין התפוצה לבין מדינת ישראל.

נרקיס מסר, כי יוענקו מלגות מיוחדות לעיתונאים צעירים יהודיים אשר יבואו לעבודה מעשית בתקשורת הישראלית לתקופה מסוימת, שלאחריה ישובו למערכותיהם, ספוגי ידע מבוסס על ישראל, והכנה טובה יותר למצבה ולבעיותיה. (עתים)

בית חולים מרכזי לילדים יוקם ליד "בילינסון"

מאת י. שמי

אתמול נחתם הסכם להקמת בית חולים מרכזי לילדים ליד המרכז הרפואי בילינסון, בטקס בנוכחות שאגל בכנסת בירושלים. בבית החולים יהיו 224 מיטות. המימון יתבצע בעזרת המכון למחקר ופיתוח בישראל, שיגייס תרומות בחו"ל.

עבודות התשתית יחלו באפריל 1988, והבנייה תושלם תוך שלוש שנים. בטקס השתתפו יו"ר הכנסת, שלמה הלל, שרת הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, יו"ר הנהלת קופ"ח פרופ' ח. דורון, שגריר ארה"ב ת. פיקרינג ועוד.

נבדקות תלונות על התעללות בילדים בפנימיה בנס־ציונה

מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, הורה אמש כי יו"ר ארגון ההורים הארצי לשעבר, יצחק עטרון, מונה לחקור את התלונות על התעללות בילדים בפנימיה "נוה־יהודה" בנס־ציונה.

ההחלטה על מינוי החוקר נתקבלה בישיבה שקיים המנהל של המפעל להכשרת ילדי ישראל, שבמסגרתו נמצאת הפנימיה. בישיבה שהתקיימה בפנימיה השתתף מנכ"ל משרד החינוך.

נמסר, כי התלונות על התעללויות הגיעו מעובדים לשעבר כבר לפני כחודשיים ומייד הוחל בבדיקה. בדיקה ראשונית, שנערכה ביוזמת יו"ר הוועד המנהל של המפעל, אברהם בראשי, לא אישרה את רוב הטענות של המתלוננים. למרות זאת הוחלט למנות בורר יחיד, שיבדוק את העניין ביסודיות ויגיש את המלצותיו בתוך שבועיים. (שעיה)

131 דקירות נמצאו בגופת שושן

הוקרן סרט וידיאו שתיעד את כל התנועות שהיו באגף „רקפת" בכלא רמלה ביום הרצח

„ביצעתי מספר רב של נתיחות גופות והשתתפתי בנתיחות רבות במקומות שונים בעולם. אף פעם לא נתקלתי במספר כה גדול של דקירות".

דברים אלה אמר אתמול ד"ר היס, פתולוג מהמכון לרפואה משפטית באבו־כביר, על 131 הדקירות שנמצאו בגופתו של האסיר חיים שושן, שברציחתו נאשמים שמעיה אנג'ל, הרצל אביטן ויעקב שמש.

יום ההוכחות השני במשפטם של השלושה החל בהקרנת סרט הווידיאו שתיעד את כל התנועות שהיו באגף „רקפת" שבבית־המעצר בכלא רמלה ביום הרצח. נוכח התנגדות הסניגורים, עורכי־הדין משה מרוז ודוד יפתח, כי לסרט המקורי יצורף פס־קול או הסברים כלשהם, התייחס בית־המשפט לתנועות שנראו בסרט ולמשך הזמן שעבר בין פעולה לפעולה בלבד.

לשאלת התובעת, עו"ד יהודית אמסטרדם, אמר ד"ר היס, כי נזקים חמורים יותר נגרמו לאיברים הפנימיים שנדקרו. הפציעה בלב בעצמה לבד, היתה יכולה לגרום למות אדם. גם הפציעות בריאות גורמות נזק רב ובעקבות כך יכולות להוביל למוות. בנוסף לדקירה בלב, רוב הדקירות נמצאו באזורי גוף שמכסים אברים „חיוניים, אלו דקירות שגורמות לנזק רב בגוף ויכולות לגרום למוות אמר ד"ר היס ופירט: רוב הפציעות היו בבית החזה, בראש ובגב.

כאשר שאלה אותו עו"ד אמסטרדם מה המסקנה מכך שהיו קבוצות לא הומוגניות ודקירות בעלות כוון שונה, התנגד עו"ד מרוז בטענה שמסקנות אלה לא נכללו בחוות הדעת הפתולוגית שהוגשה לבית־המשפט. השופטת חנה אבנור קיבלה את התנגדותו וקבעה, שחוות דעת מקצועית של מומחה אמורה להכיל עובדות ומסקנות והנובעות מהן. בעקבות כך ביקשה עו"ד אמסטרדם להפסיק את עדותו של הפתולוג ולדחותה למועד מאוחר יותר.

„יידישע מאמע אוכל"

גם אתמול החל המשפט בדרמה מקבילה לדרמה של המשפט עצמו. בשעה היעודה לפתיחת הדיון התברר, כי שמעיה אנג'ל סירב לבוא והוא נשאר בכלא רמלה. השופטת אבנור סרבה לקיים את הדיון בלעדיו והורתה להביאו, אפילו בכוח. בינתיים החלו בהקרנת סרט הווידיאו באולם.

לאחר הפסקה, שהתקיימה במיוחד עד לבואו של שמעיה אנג'ל, החל הדיון עם הצהרתו של אנג'ל לשופטת: „גברתי, אם הייתי יודע שהוצאת צו הבאה, לא הייתי בא". כשנשאל מדוע לא בא הסביר, שמעירים אותם במיוחד בשעה 4 לפנות בוקר ומאז, במשך כל היום, לא נותנים להם לאכול.

בירור שערכה השופטת אבנור העלה, ששלושת האסירים מקבלים בדיוק את אותו האוכל של הסוהרים. כאן התקומם אנג'ל והסביר, שהאוכל ניתן להם במשאית, תוך כדי נסיעה כשידיהם כבולות. כשעניין זה הוסדר העלה אנג'ל טענה אחרת: „אמא שלי מכינה „יידישע מאמע' אוכל. לא יכולים לתת לנו לאכול אותו? אנחנו לא רוצים אוכל של בית־הסוהר".

(עתי"ם)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב–יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% ולפרגולות ברחוב משמר הירדן מס' 75 גוש 6623 חלקה 463.

תיק בנין 2/0807־076
בקשה מס' 870782

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאות היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי. סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב–יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי

בת־ים

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלת בניה על החלקה מס' 56 בגוש 7134 הנמצאת ברחוב דב הוז 12. לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באיזור שיעודו מגורים א'. מבקשים הקלה של 1.5% באחוזי בניה והקלה מתכנית הבינוי מס' 534ב'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — בת־ים

5 כבאים מבאר־שבע נפגעו מחומר רעיל

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

תחנת מכבי־האש בבאר־שבע, המשמשת מוקד אזורי של כיבוי־אש, ננטשה אתמול לאחר שחמישה כבאים נשמו חומר רעיל והובהלו לבית־החולים.

הדבר אירע אתמול סמוך לשעה 11 בבוקר. מפקד תחנת הכיבוי, אבנר מרדכי, סיפר, כי גל של גז רעיל שטף את תחנת הכיבוי. בתחנה היו 12 אנשים. הם חשו צריבות עזות בעיניהם, קשיי נשימה, מחנק ובחילות.

חמישה מהם הועברו לבית־החולים „סורוקה" ושוחררו לבתיהם לאחר שקיבלו טיפול.

שוטרים שהגיעו למקום חשו גם הם ברע ונאלצו להתרחק מן התחנה.

תחנת כיבוי־האש מצוייה סמוך למפעלים „מכתשים" ו„תרכובות ברום", ותחילה סברו שמדובר בחומר רעיל שדלף מאחד המפעלים. אולם התברר שלא היה קשר בין ההרעלה לבין המפעלים.

במקום שהתה באותה עת מעבדה ניידת של המכון לחקר בריאות הסביבה שעסקה בבדיקות שגרתיות. אנשי המעבדה ערכו בדיקות במפעלי הסביבה ולא מצאו שום חריגה או דליפה.

מבדיקה ראשונית עולה, כי בתחנת הכיבוי או בסמוך לה צבעו כלי־רכב והשתמשו בחומר ממיס צבע נדיף במיוחד. כפי הנראה גרמה ההרעלה מאדי חומר זה.

הטור השבועי

משיבות המזכירות

מזכירות הסתדרות הגימלאים בישיבתה מיום 21.9.87 קבלה לפי הצעת הח' אוריאל אברהמוביץ את ההחלטות הבאות:

שרותי הבריאות

1. מזכירות הסתדרות הגימלאים מביעה דאגתה העמוקה ממצב בשרותי הבריאות שעבודתם התקינה מופסקת לעיתים קרובות ע"י עיצומים ושביתות. בין החולים הסובלים ביותר מן המצב בשרותי הבריאות בבתי חולים הכלליים, בבתי חולים גריאטריים וסיעודיים, במרפאות ובבתי המרקחת - אחוז גדול של אנשים מבוגרים שאיכות חייהם נפגעת באופן חמור ע"י הפסקת צימצום השרותים במוסדות הנ"ל.

הסתדרות הגימלאים קוראת למשרד הבריאות, להנהלת קופ"ח ולעובדי הרפואה בארץ, לפעול בדחיפות כדי לשים קץ למצב בלתי נסבל שנוצר.

רשות השידור

2. זה שבועיים שרות הרדיו והטלביזיה הפסיקו פעולתם. בשביל חלק ניכר מן הקשישים בארץ מהווים שידורי ישראל כלי תקשורת והזדמנות בילוי בלעדית. העדרות השידורים היא פגיעה רצינית באיכות החיים של הזקנים

הסתדרות הגימלאים פונה לשר החינוך הממונה על הרדיו והטלביזיה, להנהלת שדורי ישראל ולציבור העובדים בשרות זה, להתחשב בדור המבוגרים בארץ ולאפשר לו בהקדם להנות משדורי ישראל.

הסכם קיבוצי

3. מזכירות הסתדרות הגימלאים מציינת בחיוב כי ההסכם הקיבוצי שנחתם בין ההסתדרות לבין הנהלות השרותים הצבוריים חל על הגימלאים בפנסיה תקציבית.

יחד עם זה מביעה הסתדרות הגימלאים את אכזבתה על כך שניתנה רק מפרעה קטנה יחסית על חשבון פצוי השחיקה בשעור של 26.7% כפי שקבעה ועדה מוסכמת של האוצר וועדת הכספים של הכנסת.

המזכירות תובעת מן הועדה שהוקמה בתוקף ההסכם לדון בעדיפות ראשונה בשאלת השלמת פצוי השחיקה ולסיים את חמו"מ בהקדם.

המזכירות פונה לראשי ההסתדרות להוסיף את מלוא משקלם לפתרון הדחוף של בעיית פצויי השחיקה.

„מקפת" ו„נתיב"

4. המזכירות תובעת מן הועדה המרכזת של ההסתדרות והאגף לבטחון סוציאלי לפעול לבצוע דחוף של החלטותיהם בענין התשלומים (פצויי שחיקה) המגיעים לגימלאי „מקפת" ו„נתיב". מזכ"ל ההסתדרות מתבקש לפעול אצל שר האוצר להוריד את עיכוב האישור הדרוש להנהלת „נתיב" כדי לבצע את ההחלטה המוסכמת של ההסתדרות בנדון.

פניה לשדולה

5. המזכירות פונה לשדולה למען הגימלאים הקשישים בכנסת בראשותה של הח' נאוה ארד, לפעול לסיום מהיר לחקיקת החוקים שנתקבלו ערב פגרת הכנסת בקריאה טרומית.

ועדת ששינסקי

6. נוכח הדלפות שפורסמו בעתונות על כוונות הוועדה לרפורמה במס הכנסה בראשות פרופ' ששינסקי, מכריזה המזכירות שהיא תאבק בכל כוחה נגד הטלת מס על קצבאות הזקנה של הבטוח הלאומי, אם אמנם תופיע הצעה זו מחדש.

גימלאי הדסה

7. המזכירות מטילה על המזכירות הפעילה, לפעול יחד עם הסתדרות הפקידים על־מנת שהפנסיונרים של „הדסה" ירושלים, לא יקופחו בשעורי הפנסיה שלהם לעומת הפנסיונרים אחרים המקבלים תוספת שכר ותוספת יוקר דומות לפנסיונרים התקציביים.

מאורעות בסניפים יפורסמו בטור הבא. החברים מתבקשים לדווח קצרות.

מכללות –

בין ה־18 ל־21 באוקטובר ש.ז. התקיימו טכסי פתיחת שנת הלימודים כדלקמן:

תל־אביב – בית חברי פתח והנחה אריה לין ברכו דוד עזרא, חנן מאירי, הרצאת הפתיחה נשא אלי"מ עופר בן־דוד.

ראשון לציון – פתחה והנחתה הח' חוה אויה הרכאו, ברכו הח' יעקב כהן נסים זכי מזכיר מועצת הפועלים והח' חיים מלמוד.

בית חנן – פתח והנחה משה אריה, יעקב כהן הרצה על יעדים ודרכי פעולה ואת הרצאת הפתיחה נשא ברוך גנרבניץ.

נתניה – פתח והנחה הח' שלמה בן שלום, בירכו מאיר בוסקילה, מזכיר מועצת הפועלים, והח' יגאל אליגור מנהל המרכז לתרבות, יעקב כהן רכז המכללות, א. גפן יו"ר סניף הגימלאים, והח' יהודה שאור רכז המכללה.

חולון – פתח והנחה אליעזר גפן ברכו משה רינת מזכיר מועצת הפועלים ששיבח את עבודתם של אליעזר גפן ועמנואל אהרוני, והח' דוד עזרא מנהל המח' לתרבות והדרכה, עמנואל אהרוני רכז ההרצאות.

חיפה – קרית חיים – הפתיחה בהשתתפות יוסף בלשטיין יו"ר מחוז חיפה, מרדכי זילברשטיין אחראי על המכללות, לילית דרורי יו"ר גימלאי קרית־מוצקין, יעקב לבב הסדרת הקבוע וגנוען דוניץ מרכז המכללה.

תל־אביב מכללת המורים – פתח והנחה יהודה ליטמן, מרכז המכללה. ברכו ד"ר שלום לוין, נשיא הסתדרות המורים, אוריאל אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים, סדי קאופמן, מזכיר מועצת פועלי תל־אביב, יצחק ולבר מזכ"ל הסתדרות המורים, רחל מקופלי יו"ר מח' ההתמחלות, במשרד החינוך והתרבות. הרצה: ד"ר אברהם צבעון, על הרב קוק וטשטש פרופ' גנוביץ, על העם היהודי במולדה ובארץ.

ארגון גימלאי קופת־חולים – מודיע הח' ד. לנדאו לשעבר מנהל מח' שכר ותנאי עבודה מח' המנגנון בהנהלה המרכזית, יקבל גימלאי קופת־חולים לבירור זכויותיהם, הרכב הפנסיה והענקי פרישה בימי שלישי בשבוע במשרדי קג"ם ברח' ביאליק מס' 195 רמת־גן, בשעות 11 — 9.30 בבוקר. על הפונים להביא תלוש הפנסיה והחשבון הסופי לקראת הפרישה שקיבלו הגימלאי מאת ההנהלה.

המנוגנת הראשונות של ארגון וותיקי התנועה גימלאים בהשתתפות ח"כ ישראל קיסר מזכ"ל ההסתדרות, שלמה הלל יו"ר הכנסת תתקיים ביום שלישי 3 בנובמבר ש.ז. באולמי גוף בית הגן ירושלים. דברי פתיחה ישא הח' ירוחם משל יו"ר ארגון ותיקי התנועה והגימלאים. בנעימה יוקדש דיון מיוחד במעמדו של הגימלאי.

חריש יבקש להסיר חסינותו של ח"כ עמר

מאת כתב „על המשמר" לענייני משפט

בפרקליטות מחוז תל־אביב השלימו את הכנתם של כתבי האישום נגד שמונת משתתפי „הפגישה הלילית", ביניהם ח"כ שלמה עמר, עו"ד יגאל ארנון ועו"ד רם כספי.

השמונה מואשמים בהסדרת עד.

בעקבות הכנתם של כתבי האישום בפרקליטות מחוז תל־אביב, יפנה בימים הקרובים היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, אל יו"ר הכנסת ויבקש ממנו להסיר את חסינותו של ח"כ עמר לצורך העמדתו לדין פלילי.

ח"כ שלמה עמר הודיע בזמנו, כי לא יתנגד להסרת חסינותו לצורך העמדתו לדין והביע את בטחונו כי ייצא זכאי.

כתב „על המשמר" לענייני משפט מציין, כי הפגישה הלילית התקיימה בחודש ינואר אשתקד במשרדו של עו"ד יגאל ארנון בתל־אביב. הפגישה זומנה כדי לשכנע את אלברט אוולאי מקרית שמונה לחזור בו מהאשמות שהטיח נגד ח"כ עמר, בדבר מתן שוחד, תמורת שחרורו משירות מילואים מלבנון.

עצמות אדם התגלו ברמת־גן

מאת זהבה מרוז,
כתבת „על המשמר"

עצמות שני שלדים התגלו אתמול במהלך עבודות עפר ברמת־גן.

טרקטוריסט שעבר אתמול ברחוב הצלע 20 ברמת־גן נתקל בעצמות ודיווח על כך למשטרה. פתולוג שבדק את העצמות קבע, כי מדובר בעצמות של שני בני־אדם שמתו לפני למעלה מ־20 שנה.

● בבחירות שנערכו בתא הכתבים המוניציפאליים שליד אגודת העתונאים בתל־אביב נבחרה הנהלה חדשה בהרכב: חיים הנדוור („הארץ") — יו"ר, שרה פרידמן („מעריב") — מזכירות התא, עידו טל („חדשות") — חבר הנהלה.

לרמי, נורית, תירצה וגדי פלג
משתתפים באבלכם
במות הסבתא
מניה פולק
קיבוץ עין המפרץ

בפלילים

נעצרו עוד 4 חשודים ברצח בתחנה המרכזית

מאת זהבה מרוז, כתבת „על המשמר"

צוות החקירה המיוחד בפרשת רצח אברהם סמרגנדי, שנורה למוות שלשום בתחנה המרכזית בתל־אביב, עצר אתמול את שני אחיו של החשוד שהסגיר עצמו למשטרה, בני 46 ו־47 מחולון. כן נעצרו שותפו לעסקים של החשוד ברצח, תושב חולון בן 35, וערבי בן 57 מירושלים.

בחיפוש שנערך במשרדי מגרש המכוניות בשדרות הר ציון שבבעלותו של החשוד ואחיו נמצאו 40 אלף דולר.

כזכור, נרצח אברהם סמרגנדי, בעל חנויות בגדים וקלטות בתחנה המרכזית בתל־אביב, על רקע סכסוך עסקי. החשוד ברצח נמלט מהמקום ולאחר מכן הסגיר עצמו באמצעות עורך־דינו לאנשי היחידה המרכזית בתל־אביב.

חשוד בתקיפת מנהלת מעון לנשים מוכות

החייל החשוד כי תקף בשבת בצהריים את מנהלת המעון לנשים מוכות בהרצליה, נעצר אתמול ל־3 ימים, בפקודת בית־משפט השלום בתל־אביב.

ב"כ המשטרה טען, כי עפ"י החשד הופיעו משה בן דוד (18) מחולון, סמוך לשעה 1.00 בצהריים, עם אביו ואחיו במעון לנשים מוכות בהרצליה, ולאחר דין ודברים עם המנהלת, רות רוניק, על רקע הימצאה של אמו במקום, תקף אותה ביחד עם אחיו והלם בה במכת אגרוף בפניה. כתוצאה מכך, היא נחבלה ונזקקה לטיפול רפואי.

ב"כ המשטרה ביקש לעצור את החשוד ל־7 ימים בנימוק שמדובר בעבירה חמורה של תקיפת עובד ציבור. במשך תקופת המעצר תושלם החקירה ויוגש כתב־אישום והוא יועמד לדין, אמר ב"כ המשטרה.

ב"כ החשוד, עו"ד י. גורן, אמר, כי גירסת המתלוננת שונה מגירסת החשוד. הוא טען שאין צורך להאריך את מעצרו לצורך גביית עדויות נוספות.

השופט ארי זיו־אב הורה כאמור, לעצור את החשוד ל־3 ימים.

(עתי"ם)

פצועים ועצורים בקטטה המונית בכפר כנה

שמונה תושבי כפר כנה שליד נצרת נעצרו אתמול לפנות בוקר בעקבות קטטה המונית שפרצה בכפר במהלכה נפצעו מספר אנשים.

בקטטה היו מעורבים בני משפחת בלאן ומשפחת חמראו. בין נציגי שתי המשפחות פרץ ויכוח שהתפתח למהלומות וכעבור כחצי שעה היה כל הכפר כמרקחה. עשרות מבני שתי החמולות תקפו איש את רעהו במוטות ברזל, באבנים, במקלות ובבקבוקים. תוך כדי כך נפצעו מספר אנשים שהועברו לבית־חולים בנצרת ושוחררו לאחר שקיבלו טיפול.

במהלך הקטטה נגרם נזק לחנות מכולת השייכת לאחד מבני משפחת בלאן ונופצו שמשות של כלי רכב השייכים למשפחת חמראו.

כוח גדול של משטרה הגיע לכפר, השליט סדר בין הניצים ולפנות בוקר עצר שמונה מהם, החשודים כמי שנטלו חלק בקטטה.

(עתי"ם)

קצין משטרה הדליף על פרשת שוד הכספות

צוות החקירה של משטרת המחוז הדרומי במשטרה, שבדק את ההדלפה לעתונות בעניין חקירת פיענוח ההתפרצות לסניפי בנק הפועלים בירושלים, גילה, כי חלק מהמידע שנמסר לכלי התקשורת בפרשה, שכונתה „שוד הכספות", הועבר לעתונות על־ידי קצין במשטרת ירושלים.

מסקנות החקירה הועברו אתמול, למפכ"ל המשטרה, רב־ניצב דוד קראוס, ולמפקד המחוז הדרומי, ניצב רחמים קומפורט. (עתי"ם)

בחודש לפטירת חברינו
רוזה וחיים רהט
מוותיקי עובדי המוסד החינוכי
יפקדו ידידים ובני המשפחה את קברם
ביום ה' 29.10.87 בשעה 15.00
קיבוץ משמר־העמק

לחברתנו רות קצירי ולמשפחה
תנחומים במות האחות
אסתר לוי
קיבוץ חצור

ליוסף ואוסנת ולמשפחה
משתתפים בצערכם על מות
האב־הסב
עובדי המוסד החינוכי עינות ירדן
וחניכיו

„העבודה" קוראת לחזית עם מפ"ם, ר"צ ושינוי בתל־אביב

שתלך במשותף נגד הליכוד בבחירות לעיריה בשנה הבאה ● הצעה ברוח זו הועלתה על־ידי הפורום המוניציפלי של „העבודה" וטעונה אישור מחוז ת"א של המפלגה

מאת ירון זליג,
כתב „על המשמר"

הפורום המוניציפלי של מפלגת העבודה בת"א יפנה בימים הקרובים לסיעות מפ"ם, ר"צ ושינוי ויציע להן להקים חזית משותפת שתרוץ בבחירות לעיריה נגד רשימת הליכוד בראשותו של שלמה להט.

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בת"א מסר יו"ר הפורום המוניציפלי של מפלגת העבודה בת"א, עו"ד חיים כצמן, כי ההצעה הועלתה על־ידי פעילי מפלגת העבודה בת"א ואולם עד כה לא אושרה על־ידי מחוז ת"א של המפלגה. הוא ציין, כי בכוונתו להציע למפלגתו פרישה מהקואליציה העירונית והקמתה של החזית המשותפת.

כצמן אמר, כי בכוונתו להגיש את מועמדותו לתפקיד מועמד החזית לתפקיד ראש העיר.

הוא תקף את ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, המדרדר לדבריו את העיר מדחי אל דחי וגורם לבריחת אוכלוסיה מהעיר, לשקיעתן של השכונות הדרומיות ולהידרדרות מערכת החינוך והתברואה.

כצמן העלה מספר סעיפים שיש לכלול, לדעתו, במצע החזית אם תוקם. כך, למשל, יציע להקים מועצות רובע נבחרות בעלות תקציבים וסמכויות ובכך להביא לחיסול הנתק הקיים, לדבריו, בין המנגנון הבירוקרטי לתושבים. כן יציע להגביר את הבנייה בת"א ולאשר תוכניות בנייה באזורים מוקפאים כצפון יפו, מזרח ת"א ותוכנית ל'. להערכתו ניתן לבנות על שטחים אלו 100,000 יחידות דיור. כמו־כן מזכיר המצע את הצורך בשינוי חלוקת העוגה התקציבית תוך שימת לב מיוחדת לשכונות הדרומיות. בשכונות אלו יש לדבריו להשקיע אמצעים נוספים בתחום החינוך ובכלל זה להעניק מעמד של איזור פיתוח למורים אשר ילמדו שם.

כתבנו מציין, כי התארגנות הפורום המוניציפלי של מפלגת העבודה, המונה כ־100 חברים, הינה על בסיס התנדבותי והצעתו האחרונה הינה בניגוד לעמדת סגן ראש העיר וחבר המועצה מטעם מפלגת העבודה, דב בן־מאיר. זה הציע לא להקים רשימה משותפת למפלגת העבודה והליכוד.

מחוז ת"א של מפלגת העבודה יקיים בקרוב דיון מיוחד בנושא שותפותה של מפלגת העבודה בקואליציה העירונית.

600 אלף דולר — פנסיה למזכיר העיר ת"א הפורש

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

חבר מועצת העיר ת"א אריה צוקר (מפ"ם) הודיע השבוע בישיבת מועצת העיר, כי בכוונתו לעתור לבג"ץ נגד החלטת מועצת העיר לאשר תשלום פנסיה חריגה למזכיר העיר הפורש שמואל לוי.

המועצה אישרה ביום ראשון החלטה ברוח זו ברוב של 13 נגד חמישה מתנגדים ושני נמנעים.

במהלך הדיון שקדם להצבעה ציין יו"ר ועדת הביקורת של העיריה, עו"ד אברהם פורז, כי הסכום הריאלי לו זכאי לוי הינו פיצויים בגובה של 35 אלף דולר. כתבנו מציין, כי העיריה היתה מוכנה לאשר תשלום פנסיה חריגה ללוי בן ה־46 ובלבד שיפרוש מתפקידו, וזאת לאחר שלעיריה מונה זה מכבר מנכ"ל.

נציג מפ"ם במועצה, אריה צוקר, טען, כי אין כל הצדקה להעניק ללוי מתנה בגובה של 600 אלף דולר. לדבריו, אין כל ערעור על כך שלוי מילא את תפקידו היטב, ואולם העובדה שהעיריה מעוניינת בפרישתו של לוי אינה מצדיקה פנסיה בגובה המוצע. כאמור ציין צוקר, כי בכוונתו לעתור בנושא זה לבג"ץ.

צה"ל מחזק התשתית והביצורים באיזור הביטחון בדרום לבנון

נוכח ההערכה כי מדינת ישראל תיאלץ להחזיק באיזור זה שנים רבות

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

נוכח ההערכה כי מדינת ישראל תאלץ להחזיק באיזור הביטחון בדרום לבנון עוד שנים רבות, משלימים בימים אלה חיל ההנדסה ופיקוד הצפון מיבצע גדול של תשתית וביצורים בהיקפים נרחבים.

במסגרת זו שופצו ומוגנו היטב כל מוצבי צה"ל וצבא דרום־לבנון באיזור הביטחון תוך מתן מענה לכל הבעיות שנתגלו במהלך התקיפות המסיביות של ארגון החיזבאללה על מוצבים אלה בקיץ שעבר. כמו־כן נסללו כבישי אספלט באורך של 15 ק"מ ודרכים מקבילות לתנועת טנקים ורכב קרבי על שרשראות.

בסיור כתבים צבאיים שנערך אתמול בדרום־לבנון הציג מפקד יחידת ההנדסה בפיקוד הצפון, אלוף משנה א, את היקף העבודות, שהיו מהנרחבות ביותר מאז ימי הביצורים בתעלה.

במשך כשנה עבדו בשטח עשרות כלים הנדסיים וטרקטורים, הזיזו הרים, פיצצו סלעים והכניסו לאיזור המוצבים עשרות אלפי קו"ב עפר. בעבודות, שעלותם מסתכמת בכ־4.5 מיליון ש"ח, נוטלים חלק חיילים סדירים ואנשי פיקוד הצפון והן כוללות אמצעים חדשים למיגון ולביצורים.

„המוצבים המשופצים, הכבישים ויתר האמצעים מקנים ביטחון לחיילינו ולחיילי צד"ל ויקלו עליהם לעבור את החורף הקרוב", אמר אלוף משנה א עוד ציין, כי בעבודות אלה יושמו לקחי קו־בר־לב בתעלת סואץ.

בעבודות ההנדסיות המתבצעות ברובן על־ידי צה"ל משולבים גם קבלני עפר מישראל וקבלני משנה מדרום לבנון.

בתשובה לשאלת כתב „על המשמר" אמר אלוף משנה ט., כי משרד־הביטחון פיצה את כל תושבי הכפרים שניזוקו בגין סלילת הכבישים, שלעיתים חצו מטעים ושטחים מעובדים.

בסיור הכתבים אתמול הוצגה גם בפעם הראשונה גדר המערכת האלקטרונית החדשה המשוכללת המוצבת לאורך קו הגבול עם לבנון באמצעות גדר זו יכולים כוחות צה"ל לאתר ולהגיב במהירות מול כל נסיון חדירה.

לפני הכתבים נסקרה גם עבודתם של יחידות חילוץ הפצצות הפועלות בדרום־לבנון. חוליות אלה מתמודדות מדי יום עם שני מטענים מתוחכמים בממוצע שמציבים המחבלים ומסתייעות ברובוט חשמלי המופעל מרחוק ובאמצעים נוספים.

אלוף משנה א, ציין, כי צד"ל מכשיר בימים אלה חוליות משלו לאיתור וסילוק פצצות ומטענים.

נמצאה גופתו של חייל המילואים ירחמיאל שפיגלר

הגופה נתגלתה דרומית לעין פשחה, 26 ק"מ מהמקום בו נמצאה מכוניתו

גופתו של חייל המילואים ירחמיאל שפיגלר נתגלתה אתמול בצהריים 26 קילומטר דרומית למקום בו נמצאה מכוניתו.

מכוניתו של המנוח נתגלתה ביום א' בערוצו של ואדי קלט, כ־1500 מ' מזרחית לכביש המערכה. בעקבות הימצאות המכונית, הוחלט על המשך החיפושים באפיקו של הירדן.

כוח שמנה כ־150 איש ובהם אנשי היחידה לאיתור נעדרים, מצ"ח, גח"ל ונשים התפרש לאורך שפת הירדן בים המלח בחיפוש אחר הנעדר.

קבוצה של חיילים מצאה את הגופה, דרומית לעין פשחה, 26 ק"מ דרומית למקום בו נמצאה המכונית ביום א'.

הגופה נתגלתה צפה על פני המים, לא הרחק מהגדה הצפונית מערבית של ים המלח, כשהיא מוקפת שיחים. לדעת מומחים מהאוניברסיטה העברית, נסחפו עימה השיחים בזרם מערוצו של ואדי קלט.

אל"מ א.ס., שפיקד על החיפושים, אמר, כי מתחקיר ראשוני עולה שירחמיאל שפיגלר עשה את דרכו בשבת שעברה ה־17.10 מביתו שבצפון למקום שירותו במילואים, באיזור עין גדי. ככל הנראה, כאשר הגיע רכבו לערוצו של ואדי קלט, החוצה את כביש הבקעה, החליט המנוח לחצות את הערוץ מפני שהזרימה במקום היתה חלשה.

בעת שהיה במרכז הערוץ פרץ שטפון גדול אשר סחף את המכונית בעוצמה רבה למרחק של כ־1500 מ' מזרחית לכביש המערכה. מעוצמת השטפון, נופצה השמשה הקדמית של מכונית הרוג'י של המנוח ודרכה הוא נזרק אל מחוץ למכונית.

גופתו הועברה ע"י צה"ל למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

(עתי"ם)

הושגה הבנה עם האחיות — חוזרות לעבודה סדירה

מאת יוסף שמי,
כתב „על המשמר"

אחיות בתי־החולים חוזרות לעבודה סדירה לאחר שבתוך יומיים של שיחות מרתוניות עם נציגי משרד הבריאות, האוצר וקופת־חולים הושגה הבנה לגבי יישום סעיף ההסכם בדבר שבוע עבודה בן 36 שעות.

בעקבות זאת חזרו בהן האחיות מכוונתן ליישם את ההסכם באורח חד־צדדי.

נושא ארבע המשמרות בבתי־החולים וקיצור שבוע העבודה יועבר לוועדת מעקב, שבה יהיו חברים נציגי משרד הבריאות.

לכתבנו נודע, כי הושגה הבנה לגבי תוספת של 500 תקנים כבר בנובמבר.

עיצומי רופאי קופ"ח

במסגרת העיצומים בהם נוקטים הרופאים של ביה"ח של קופ"ח נדחו אתמול 93 ניתוחים בבית־החולים „בילינסון" בפתח־תקווה ובוצעו רק שלושה ניתוחים. היום ישבתו בתי־החולים „קפלן" ברחובות ו„בית לוינשטיין" ברעננה.

הנהלת קופת־חולים לא קיימה כל קשר עם הרופאים בימים האחרונים והמשא ומתן נמצא בקפאון מאז סוף השבוע.

רופאי בתי־החולים הממשלתיים שוקלים להשבית ליום אחד את בתי החולים הממשלתיים לאות הזדהות עם מאבקם של רופאי קופת חולים.

מזג אוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 13 עד 21, רמת־הגולן 18 עד 24, נהריה 17 עד 27, צפת 13 עד 20, חיפה 20 עד 26, טבריה 17 עד 30, נצרת 13 עד 23, עפולה 14 עד 27, שומרון 14 עד 22, ת"א 17 עד 27, לוד 16 עד 24, יריחו 14 עד 30, עזה 18 עד 26, באר־שבע 15 עד 24, אילת 20 עד 30.

(עתי"ם)

אושר החוק בעניין חברת החשמל הירושלמית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה שנייה ושלישית חוק, המעביר את אספקת החשמל להתנחלויות, שכונות יהודיות ומחנות צה"ל שמעבר לקו הירוק מחברת החשמל המזרח־ירושלמית לחברת החשמל הישראלית.

לפי החוק החדש תספק חברת החשמל המזרח־ירושלמית, מתחילת 1988 את החשמל רק לישובים ערבים ולתושבים ערבים באיזור ירושלים. את החלוקה החדשה לאיזורים יקבע שר האנרגיה באישור הממשלה ובהתייעצות עם ועדת הכלכלה.

יו"ר ועדת הכלכלה אליהו שפייזר (מערך) ציין כי קבלת החוק תביא לפיטורי כ־250 מתוך כ־550 עובדי החברה הערבית. לדבריו דחו ראשי החברה את כל הנסיונות של השר שחל להגיע לידי פתרון משרה, שיתחשב בדרישות הערבים הישראלים של החברה.

מתי פלד מהרשימה המתקדמת טען כי בנגוד להצהרות שפייזר והממשלה מדובר כאן בחוק פוליטי ולא כלכלי.

ויקטור שם־טוב (מפ"ם) הדגיש כי מדיניות מרי מכוונת של ממשלות ישראל, במיוחד אלו של הליכוד, גרמה להרס התשתית הכלכלית של החברה.

הדתיים בת"א שוקלים פרישה מהקואליציה

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

הדתיים במועצת עיריית ת"א שוקלים פרישה מהקואליציה העירונית.

לכתבנו נודע, כי לפני כשבוע התקיימה בלישכת ראש העיר שלמה להט פגישה עם יו"ר הסיעה הדתית, חבר הנהלת הסיעה הדתית, ד"ר חיים בסוק, וחבר המועצה שמואל גפן. בפגישה, בה נכח גם חבר הכנסת אברהם שפירא, קבלו השלושה בפני ראש העיר על הסחף שחל לטענתם בנושא השבת בת"א וכן על הסתבכות בנושא בחירתו של רב אשכנזי ראשי לעיר.

הצדדים החליטו לשוב ולהיפגש אתמול, ואולם הפגישה אתמול התפוצצה מחמת ראש העיר שלמה להט. זעמו של להט התעורר לאחר שבישיבת מועצת העיר שלשום הצביעו חברי הסיעה הדתית במספר נושאים נגד הקואליציה.

בישיבה אתמול הודיע להט לנציגי הסיעה הדתית, כי אין בכוונתו לסגת מתמיכתו בנושא השתתפות נשים בגוף הבוחר את הרב האשכנזי הראשי. להט הוסיף, כי אין הדבר מקובל עליו שנציגי הסיעה קובעים עימו פגישה לשם ליבון הבעיות ויום קודם לכן הם מתנהגים במועצת העיר כאופוזיציה.

את תגובתו של יו"ר הסיעה הדתית, ד"ר חיים בסוק, לא ניתן היה לקבל אמש.

חרדים בנתיבות תובעים להפסיק מכירת סכיני גילוח

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

בעלי חנויות מכולת בנתיבות אומרים, כי תושבים חרדיים איימו עליהם, שאם ימכרו סכיני־גילוח, תחרים הקהילה החרדית את חנויותיהם, בשל האיסור ההלכתי על גילוח בתער.

מקצת בעלי המכולות, החוששים להיחשף, נכנעו לאיומים והפסיקו למכור סכיני־גילוח. אחרים מוסיפים למכור אותם, אולם רק ללקוחות מוכרים וקבועים.

„ממילא אינכם מתפרנסים מסכיני הגילוח." — אמרו חרדים לבעלי החנויות, „לטובתכם ולטובת עסקיכם — הפסיקו למכור אותם."

בלשכת הנגב בנתיבות נמסר, כי „מדובר בשקר גמור, בהמצאה, ואין בה שמץ אמת. זו שמועה שמפיצים תושבים, המעוניינים להוציא דיבתה של הקהילה החרדית רעה."

צ'יצ'ולינה סיימה ביקורה בישראל

חברת הפרלמנט האיטלקי אילונה סטאלר (צ'יצ'ולינה) סיימה אתמול מסך את ביקורה בישראל.

דוברת משרד־הפנים מסרה לכתב עתי"ם, כי משרדה עומד להגיש בימים הקרובים למשטרת ישראל תלונה נגד אמרגנה של צ'יצ'ולינה על הפרת תנאי רשיון העסקתה.

כזכור, בעקבות תלונה שהגיש מישל חדד כנגד המופע, הודיע משרד הפנים ביום א' בבוקר, כי ביטל את רשיון העבודה, אותו קיבלו האמרגנים עבור הופעותיה של צ'יצ'ולינה בארץ.

„ביום א' הודענו לנצ"מ אריה ביבי, מפקד מרחב ירקון שאנחנו מוכנים לבטל את המופע בתנאי שנקבל מכתב רשמי ממשרד הפנים". לדברי שאולי, המכתב ממשרד־הפנים התקבל רק אתמול בבוקר ובפגישתו עם נצ"מ ביבי לא היה לאחרון התנגדות שהמופע ביום א' יתקיים כמתוכנן, ולא הועמדו לו כל תנאים בקשר לתוכנו של המופע.

אתמול הוזמן שאולי למשטרת מרחב איילון, שם מסר את עדותו בקשר לתלונתו של חדד. (עתי"ם)

פועלי „שרון טקסטיל" הפגינו מול הכנסת

כמה עשרות עובדי מפעל „שרון טקסטיל" בפתח־תקווה וכן נציגי מפעלים נוספים בעיר הפגינו אתמול בצהריים מול משכן הכנסת בירושלים, נגד הכוונה לסגור את המפעל בפתח־תקווה.

המפגינים חילקו כרוזים, חתומים ע"י מטה המאבק של מועצת פועלי פתח תקוה ועליהם נכתב, כי מפעל המטוויה „שרון טקסטיל" המעסיק כ־200 עובדים, עומד להיסגר ע"י הבעלים, משפחת קראוס, בעלי סוכנות „רנו". לדברי השובתים, סגירת המפעל תפגע קשה במשפחות העובדים. לטענתם של המפגינים אין הצדקה לסגירת המפעל, היות והוא לא נושא הפסדים. (עתי"ם)

יתייקרו לחם מיוחד, קמח תופח ואטריות

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

מחירי לחם מיוחד עלו אמש ב־4 אחוזים, מחירי קמח תופח עלו ב־5 אחוזים ומחירי אטריות ומוצרי פסטה עלו ב־7 אחוזים — על כך מסר דובר משרד התעשייה והמסחר שהדגיש, כי עליות המחירים הן תוצאה מהתייקרות קמח החיטה בארץ הנ"ל.

הוא ציין, כי לא רק שמחירי לחם אחיד ומוכסד לא יעלו, אלא הסובסידיה תגדל, ועליה הודעתם בקרוב.